

TUNŠKI GLAS

DECEMBER 2008

LETO 14, ŠTEVILKA 1

**Vesele božične praznike
in srečno novo leto 2009!**

Urednikov kotiček

Prestopno leto, ki se počasi izteka, se ni izneverilo pregovoru, da veliko obeta in malo da. Tudi v Tunjicah je bilo tako, vsaj če gledamo na svet skozi vreme. Apokaliptični dnevi vremenskih sprememb nam niso prizanesli in naša vas je nekaj dni bila v središču medijske pozornosti v Sloveniji. Toda za dežjem (točo) pride vedno sonce in tako je bilo tudi v Tunjicah. To dejstvo nas je postavilo spet na noge. Veliko tega in še drugih dogodkov, ki so zaznamovali Tunjice v letu 2008, vam nudimo za branje in vaš urejen arhiv našega časopisa.

Valentin Zabavnik

TUNŠKI GLAS

Glasilo krajanov KS Tunjice. Izhaja enkrat letno v nakladi 400 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva KS Tunjice brezplačno.

Uredniški odbor:

Urška Klemenc, Ivan Nograšek, Cilka Plevel, Sabina Zore, Matjaž Sedušak in Valentin Zabavnik.

Glavni in odgovorni urednik:

Valentin Zabavnik

Naslov uredništva:

Košiše 16, 1240 Kamnik

Fotografija na naslovnici:

Art design

Matjaž Sedušak & Iztok Grilc G.m.b.H.

Tisk: Tiskarna Vovk d.o.o.

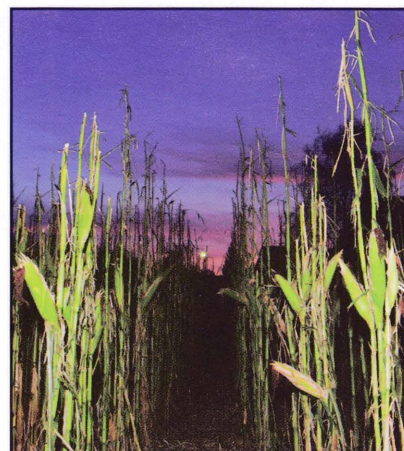
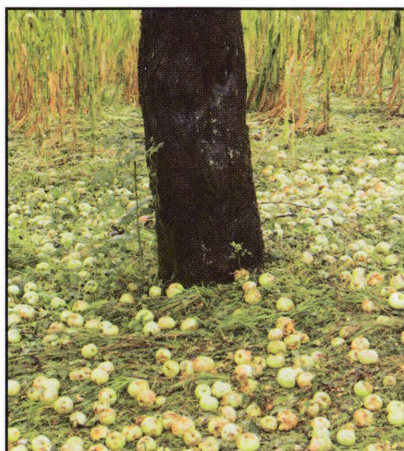
Prelom: Studio Dataprint d.o.o.

Delo KS Tunjice

Ko se proti koncu leta z mislimi obračamo tudi nazaj, se nam v hipu pred očmi zvrsti kup dogodkov. Tu mislim predvsem na trajne dobrine, kot so nove ceste, šola itd. V tem pogledu je bilo letošnje leto resnično bogato, čeprav nas je sredi poletja obiskala huda nevihta s točo in nas za nekaj dni uvrstila na prve strani časopisov in televizije. Po drugi strani pa je širša skupnost, kot je občina, država, EU, obilno pomagala. Takšne finančne injekcije, kot smo je bili deležni v tem letu, še dolgo ne bomo doživeli, pa čeprav bi jo potrebovali.

Toča je pobelila Tunjice v drugi polovici 23. avgusta 2008

Sad teh investicij je predvsem cesta v zdravilni gaj oziroma komunalno urejanje Vinskega vrha. Moramo priznati, da je sedanje stanje in izgled nekdanj prašne in z luknjami posejane ceste velika razlika. Investicije v višini 659.000 €, kot je vrednost tega projekta, so res redke, zato gre zahvala vsem, ki so vztrajali, da se ta cesta uredi tako, kot se je. Naravna nesreča oziroma apokaliptični dan 23. avgusta nam je po drugi strani vrnil nasmeh v novi zunanji podobi naše šole. Pogled na novo streho in novo fasado konec novembra je res lep in tudi tu moramo biti hvaležni vsem, ki so se trudili za takšno podobo naše šole. Največ zaslug pa ima gotovo ravnatelj g. Rafko Lah, ki je naši skupnosti podaril tudi priznanje za sodelovanje. Seveda pa to ni vse. Ob neurju s točo pa je bila poškodovana tudi naša stara šola na hribu pri cerkvi. Razbite šipe, kritino, obtolčena vrata, fasado bomo za silo pokrpali z denarjem od zavarovalnice Triglav, poškodovani park pa bo najbolje zacelilo spomladansko sonce in cvetje. Večji poseg od tega pričakujemo na igrišču pred šolo. Tam je že lansko jesen, po poplavih 17. septembra, zazijala široka špranja in posedanje zemlje po celotni dolžini zemljišča. Ob letošnjem rebalansu občinskega proračuna pa je tudi to igrišče dobilo finančno injekcijo v višini 32.700

Asfalt je položen do Zdravilnega gaja.

€. Upamo, da bo to dovolj za trajno sanacijo te edine športne površine v Tunjicah. Če bo vreme dovoljevalo, se bo gradilo kmalu, vsaj tako zatrjujejo v podjetju PUH, ki so v Tunjicah že kar »domači« zaradi plazovitega terena. Vse, kar sem naštel do teh vrstic so, kot ste verjetno že sami ugotovili, denarna sredstva proračuna občine Kamnik, države in EU skladov. Nekaj pa se bo vendarle zgodilo tudi z denarjem KS Tunjice. Na naš račun bodo pritekla sredstva v višini dobrih

15.000 €. To je vračilo samoprispevka za izgradnjo telefonije v Tunjicah. Na svetu KS smo se odločili, da večji del tega namenimo dokončanju tlakovanja pokopaliških poti in sanaciji stopnic na pokopališče. Menimo, da je prav, če so sredstva uporabljena tam, kjer bodo v uporabi za čim več ljudi. Mnogi, ki so ta sredstva plačevali, so že pokojni in je tudi prav, da je njihov zadnji dom nekoliko lepši. Sicer so pa sredstva za delovanje KS, ki jih dobimo iz proračuna občine Kamnik

Ob obisku občine Sv. Ane smo izročili podžupanu Dragu Ruhitelu skromno darilo zahvale

v višini 3.000 € edini vir, ki nam je na razpolago skozi leto. Hvala bogu, to povem vsako leto, da imamo na razpolago tudi toliko srčnih ljudi, ki z veseljem prostovoljno urejajo ta hrib skozi vse leto. Po vseh teh letih so si vzeli čas, da skupaj s sadjarji »poro-mamo« k Sv. Ani v Slovenskih goricah. Ker je bilo vreme letos bolj me-gleno, bomo izlet v prihodnje morali ponoviti.

Leto, ki se izteka, si bomo verjetno zapomnili po vsem hudem in prav tako vsem dobrem, kar smo doživeli. Ne verjamem, da nas je to utrdilo, saj smo že navajeni na te stvari. Mislim, da je bolj prav, če se zavedamo, da smo nemočni pred močjo narave in da sprejmemo to kot dejstvo, ki ga s svojim ravnanjem lahko le omilimo. Upam, da nam bo leto, v katerega stopamo vsaj v tem pogledu bolj naklonjeno. To, veselje božičnega večera in osebne sreče ter zdravja v letu 2009 vam v imenu KS Tunjice želim,

Valentin Zabavnik

P.S.:

Silvestrovanja na prostem, ki je bilo v Tunjicah od leta 2000 dalje, letos ne bo. Razlog je v varčevanju na vseh ravneh. Upam, da boste razume-li stisko časa, v katerem živimo. Vse-eno na zdravje.

Dan po neurju, v katerem je veter odnesel streho naše šole, nas je poklical gospod Sašo Matičič iz družbe Studio Dataprint, d.o.o. Ta družba nam vsa leta od začetka izdajanja našega časopisa dela vso postavitev člankov in pripravo za tisk. Želeli so se vključiti v pomoč pri obnovi nastale škode. Dogo-vorila sva se, da bo v naslednjem letu, ko v Tunjicah praznujemo 150 let šolstva, brezplačno opravil storitve pri izdaji brošure ob tej visoki obletnici. Vrednost del bo okrog 500 €. Hvala za to velikodušno pomoč.

Ob župnikovem Abrahamu je bilo dobrot za vse dovolj.

Župnikova poslanica

Vsako leto v šali voščim, da je bilo letošnje leto boljše od tistega, ki šele prihaja in tako danes res mnogi v strahu, nemoči in skrbeh, celo v obupu zrejo v prihodnost. Kriteriji ver so različni, celo kristjani se v veri v osebnega Boga oklepajo starozaveznega »upanja proti upanju«. Proti upanju so upali in niso bili osramočeni. Up so namreč stavili v Boga in ne v človeka. V Njega, ki to kar ne biva, kliče, da biva in minljivega človeka vrača v prah. Gospod vesoljstva je njegovo ime, zato se kristjani v svojem upanju oziramo na začetnika in dopolnitelja naše vere, na Kristusa. Njegovi so časi in vek. On je začetek in konec. V njem je svet odrešen, razlogov

za klic po odrešenju pa je iz dneva v dan več.

Človek je ustvarjen za nebo. Pogled kvišku mu razodeva večno domovanje, ki si ga mora izboriti, izmoliti in izprostiti. Na nas je, da z drobnimi vsakodnevnimi stvarmi v služenju Bogu in ljudem ohranjamo tisto dobro, ki nas more nekoč povesti v območje edine absolutne dobrote, ki ji pravimo Bog. On naj v prihodnjem letu razodeva polnost usmiljenja, tolažbe, potrpljenja in pomoči.

Bog z Vami in vse dobro.

Vaš župnik

Božič

*Božič prihaja,
ljubezen poraja.
Mras zime
topi srce,
odeto v rime.*

*Ljubezni svetloba žari,
ko božje se dete v jasliah rodi...
Da toplina vsako srce bi objela,
pesem zahvale bi božjemu detecu
radostno duša zapela.*

Marija

Novoletne želje

*V večeru tihem pridna roka
nežno gladko nit prepleta,
čudovite vzorce polne sanj in
domišljije,
kot da nit življenja vije.
Dobre želje združi v zvezde,
srečo v sonce oblikuje,
nato pa v bele čipke,
cvetove upanja nasuje.
Tako ljubeče naj usoda
stke vam dneve v novem letu.
Skrbno trenutke naj izbira,
previdno poti naj ubira!*

Olga

Miklavž nekoč

Pečenje krompirja in koruze na paši, valjanje v visoki travi po dišečih travnikih, skakanje na seniku, skrivanje v kopicah sena in drvenje z malim vozičkom po čisto novi asfaltni cesti, so bile zame najlepše igre v otroštvu. Pa čisto vse po vrsti prepovedane. Če pa ne ubogaš, je to greh.

Moja radovednost pa me je speljala v toliko pregreh. Lepo je bilo pohajkovati po vasi. Pri vsaki hiši je bilo drugače kot doma. Drugače je dišalo, drugačne so bile besede in ljudje. Čudno, najlepše mi je bilo tam, kjer so bili najbolj siromašni. Še danes čutim toplo dlan moje stare mame. Bila je čisto brez zob, ni nosila spodnjih hlač in imela je sive lase, spete v kito vrh glave. Njen vonj je bil prav poseben. Morda je tako posebno dišala njena ljubezen. Za moje male noge je bilo od doma do nje kar dve uri hoje. Ni mi bilo težko. Veselila sem se njenega sveže pečene kruha. Bil je rumen in dišal je kot praznična potica, meni tako ljubeča dobrodošlica. Zvečer sva zgodaj legli v »špampet«, da ni petrolejka predolgo gorela. Včasih je kakšen petrolej hudo smrdel in hišo grdo zadimil. »Špampet« (postelja) je imel vrečo, napolnjeno s koruzno slamo, ki je šumela pod najinimi telesi. Neznansko prijetno je bilo v toplem zavetju in prasketanju ognja v krušni peči poslušati njene pripovedke, povedane že neštetokrat. Pozimi sem kdaj tudi poležavala na topli krušni peči, grizljala orehe in jabolčne krhlje, »platiče« je rekla stara mama. Zjutraj je ogenj zadišal po celi izbi. Ni mi bilo treba vstati, dokler ni bilo prijetno toplo, na štedilniku pa so že cvrčala sveže pečena jajčka. Še Mariji v kotu na steni so se cedile sline. To so bili zame najlepši darovi, s katerimi me je razvajala stara mama. Ob vrnitvi domov pa je bilo vsega lepega hitro konec, ker sem vselej prinesla s seboj moji mami neljube prijateljice,

bolhe. Ne vem, zakaj so tudi bolhe najraje živele pod streho siromašnih, a prijaznih ljudi.

Včasih ni bilo Božička. Hodil je samo Miklavž, in nikoli se ni izšlo z mojo pridnostjo. Vselej mi je prinesel tudi šibo. Ta je bila namenjena mojemu potepanju, pa skakanju po seniku, skratka vsem mojim užitkom. Ni mi bilo jasno, kako pride Miklavž v hišo. Nihče od otrok ga še ni videl v živo. Torej, bom to jaz.

Grozno me je bilo strah, a radovednost je bila hujša. V kuhinji smo imeli mizo, pod katero je bila polica za velike skledе in vodo, ki smo jo prinašali iz bližnjega vodnjaka. Ko bo Miklavž stopil skozi vrata, me gotovo ne bo opazil v temi, med skledami. Skrila sem se tja in čakala. Začelo me je zebsti, okoli hiše so se oglašali čudni glasovi, Miklavža pa od nikoder. Mama je rekla, da Miklavža ne bo, če ne grem spat. A kdo bi verjel odraslim. Moram se prepričati sama. Ni šlo. Strah in še bolj mrz, sta me pregnala v posteljo. Ne smem zaspati,

moram videti Miklavža ... in že me je odnesel spanec. Zjutraj je bila na mizi velika šiba, na krožniku pa nekaj orehov, rožičev, jabolčnih krhljev, pa pest piškotov in malo bonbončkov. No, pa le ni prinesel samo šibe, kot je rekla mama. Miklavž že vidi in ve, kdo je količkaj priden. Naslednje leto pa res moram videti Miklavža. Moram, že zato, da se pogovoriva glede šibe. Morda se je zmotil, saj po moje bi jo zagotovo moral dati sosedovi porredni Mimi, ker me je s takim užitkom nenehno vlekla za kitke.

Hvala možnosti, da mi je spomin lahko zašel tja daleč med zlate trenutke mojega otroštva. Tako sem jih začutila, ko se je spomin sprehajal po dišečih travnikih, ko je trava še rasla iz zemlje in ne iz gnojevke. Ko je vonj po črni kuhinji še dolgo ostal v oblacilih in so mi oprani lasje dišali po čisti studenčnici. Morda je v teh spominih tudi upanje, da bo nekoč svet spet dišal, upam za vse nas, da ne bo prepozno.

Marija

Iz Močeradovega kota

Nekje sem slišal podatek, da po ustnem izročilu, ki obstaja, takšne nevihte s točo, kot je bila letos v Tunjicah, ni bilo celih 200 let. Kaj je takrat vse bilo uničeno, seveda ne vemo. Moramo pa se zavedati, da nas takšna presenečenja lahko doletijo kadar koli. Zato je prav, da smo si vsaj v tem enotni, da smo pred močjo narave nemočni. Bolje za nas je, da smo hvaležni za vse, kar nam narava da, če pa smo to zalili še s svojim znojem, toliko slajši so ti plodovi in darovi narave. Mnogi so se spraševali, zakaj ravno Tunjice, zakaj je ravno nas moralo doleteti to neurje. Pobralo nam je vso sadno letino tudi za prihodnje leto. Pa tako lepo je kazalo. Toda, če smo pošteni, so se »črni dnevi« nakazali že spomladi na tradicionalni Močeradiada – ocenjevanju žganja v Močeradovem kotu. Kaj se je zgodilo? Prvo mesto je odnesel gost iz tuhinjske doline (Tuhinjci so povabljeni zato, da je prireditev mednarodna). Kot strela iz neba. Čeprav je gospod Brane Poljanšek sodeloval že lansko leto, mu vseeno nismo pripisovali možnosti za najvišja mesta. Obstaja seveda več variant njegovega uspeha. Po neki teoriji zarote je iz naših krajev odnesel avtohtonega močerada in ga doma krmil z nam neznanimi preparati, kar stroga komisija ni mogla ugotoviti. Po drugi varianti pa je bil prav ta Brane Poljanšek večkrat opažen v bližini našega centra in ni izključeno, da je nekdo od Tunjičanov nevede preveč naglas razlagal čarobno formulo pridelave našega močeradovca. Sto dni nas loči od naslednjega ocenjevanja. Upamo, da bo pokal takrat ostal v domačih rokah. Spodobi se in pravično je! Še več bomo o tej in podobnih prireditvah lahko pisali v prihodnjih letih, saj je naše društvo vključeno v program

Zaključna dela v Močeradovem kotu

razvoja podeželja v okviru projekta Srce Slovenije. Prav tako se zavzemamo za obnovitev travniških sadovnjakov. Stare sorte sadja se vračajo skozi velika vrata. Osveščenost kupcev je veliko večja, kot smo mislili in povpraševanje je veliko.

8. novembra smo se odpeljali v občino Sv. Ana v Slovenskih goricah. Tam smo si med drugim ogledali kisarno Simonič. Predeluje stare sorte

sadja in ves kis, oplemeniten z medom, česnom in zelišči se lahko proda. Tudi v Tunjicah je tako in upam, da bo še boljše, saj pri nas dvakrat na leto cveti. Hecam se.

V upanju, da smo s točo za naslednjih dvesto let opravili Vam vsem skupaj želim, da bi naslednje leto spet cvetelo drevje in da bi tudi dozorelo.

Srečno novo leto Vam želim,

Valentin Zabavnik

Prestopno leto je veliko obetalo, a nič dalo!

PRIREDITEV OB 70 – LETNICI PGD TUNJICE

Kratka zgodovina PGD Tunjice v 70-letih

Prve začetke gasilstva v Tunjicah lahko štejemo že z ustanovitvijo društva skupne pomoči pred 111 leti. To društvo združuje vse krajanje Tunjic, ki si ob različnih nesrečah med seboj pomagajo z delom in materialom pri obnovi poškodovanih stanovanjskih in gospodarskih poslopih. Požar, ki je leta 1929 zajel cerkev sv. Ane je dal povod, da so v »Sekuranc«, kot so društvo poimenovali, v juniju kupili ročno brizgalno. Ob tem dogodku so vaščani začeli resno razmišljati o ustanovitvi gasilskega društva. To se je zgodilo šele slabo desetletje pozneje, ko je zagorelo gospodarsko poslopje na kmetiji Kosirnik, pri sp. Sitarju. V letu 1938 sta bila dva pripravljala sestanka o ustanovitvi, zato GZ Slovenije PGD Tunjice v svojih evidencah vodi že od leta 1938.

Ustanovni občni zbor prostovoljne gasilske čete Tunjice je bil 29. januarja 1939 v gostilni pri Matiju v Tunjicah. Navzočih je bilo 56 vaščanov, kjer so za prvega predsednika izvolili Maksa Vrhovnik. Poleg njega je bilo v odbor izvoljenih še 14 članov.

Vaščani so se zelo hitro odločili za nakup zemlje in zidavo gasilskega doma. Ker denarja za gradnjo ni bilo, so nekateri odborniki ponudili posojilo in septembra leta 1939 je bila že blagoslovitev. Dom je bil zgrajen pretežno s prostovoljnimi urami krajanov. 7 x 5m velik objekt je imel le garažo oz. orodjarno in stolp.

Prvi občni zbor prostovoljne gasilske čete je bil 21. januarja 1940, v februarju pa je bila kupljena motorna črpalka znamke ILO, za katero je delno posojilo prispeval takratni kovač v Tunjicah Peter Kosirnik.

V maju istega leta je z mesta predsednika odstopil Maks Vrhovnik. Nasledil ga je Andrej Čimžar, tudi ustanovni član čete.

Vojna leta so zaustavila utrip gasilskega življenja v Tunjicah, medtem ko je v Kamniku v letih 1941 do 1945 delovala vojna gasilska četa, kamor so Tunjičani morali hoditi na obvezne gasilske vaje. Ker so mladi moški odhajali na bojišča, so se vaj udeleževali tudi starejši.

Društveno delo je ponovno zaživel v drugi polovici leta 1945, ko je mesto predsednika čete v Tunjicah prevzel 25. letni Janez Pregled, ki se je v tem času vrnil iz ujetništva.

Med njegovim 53. letnim predse-

dnikovanjem je bil viden napredek v razvoju gasilstva in samega kraja Tunjice.

Leta 1948 je bil sprejet zakon o prostovoljnih gasilskih društvih in prvi občni zbor PGD Tunjice je bil 12. septembra.

Prvi društveni prapor je bil prevzet leta 1957, kjer je bilo na drogu vtisnjenih 112 zlatih in dva srebrna žeblička. Zaveza društva je bila in to velja še danes, da vsakega darovalca gasilci pospremi s praporom na zadnjo pot.

V letu 1970 so gasilci s pomočjo prostovoljnih prispevkov krajanov, KS Tunjice in OGZ Kamnik kupili novo motorno brizgalno znamke Rosenbauer. Sedaj je kraju manjkalo še primeren orodni avto, ki bi zamenjal gasilski voz s konjsko vprego za prevoz opreme in orodja. To se je uresničilo dve leti kasneje z nabavo rabljenega Fiata Kampanjole, ki so ga preuredili za namene gasilstva.

Gasilski dom je zaradi aktivnega delovanja društva postajal pretesen, zato se je že v letu 1974 pripravljala

Jože Brlec, podpredsednik GZ Slovenije, izroča visoko priznanje GZS predsedniku PGD Tunjice Francu Šimencu.

dokumentacija o povečanju, naslednje leto pa so se začela obnovitvena dela, ki so trajala do leta 1977 in v septembru je bilo svečano odprtje.

Novi prostori so bili velika pridobitev za celoten kraj, saj so bili namenjeni tudi drugim dejavnostim krajanov, ki do tedaj primernih prostorov za druženje in sestankovanje niso imeli. Razvoj gasilstva je zahteval tudi sodobnejše vozilo, ki bi hitreje in bolj učinkovito služilo požarnim in drugim intervencijam. S strani OGZ Kamnik je bilo leta 1979 kupljeno novo vozilo znamke TAM, leta 1984 pa je nova 800-litrska motorna brizgalna prispevala levji delež k uspešnim akcijam. Desetletje kasneje je potekala slovesnost ob prevzemu drugega društvenega prapora ter blagoslovitvi slike sv. Florjana, ki je bila nameščena na zunanost zgradbe gasilskega doma. Sliko je narisal tunjiški umetnik Slavko Smolnikar.

V začetku leta 1998 so na občnem zboru potekale redne volitve upravnega odbora in zamenjalo se je vodstvo. Po dolgih in uspešnih letih predsednikovanja Janeza Pregleda je mesto predsednika prevzel Marjan Torkar, dolgoletnega poveljnika Cirila Remsa pa je nasledil Matevž Krumpeštar. Leta 2001 so že potekali pogovori o nabavi novega avtomobila. Naslednje leto v marcu je društvo prejelo gasilsko vozilo znamke Mercedes Sprinter, opravljena je bila nadgradnja vozila, dokončni prevzem pa je bil v juliju 2002.

V letošnjem letu so potekale volitve upravnega odbora, kjer se je skoraj v celoti zamenjalo vodstvo, ki bo peljalo društvo naprej tako kot doslej ali še bolje.

Skozi vsa ta leta so se člani PGD Tunjice tudi strokovno izobraževali, pripravljali na tekmovanja v okviru GZ Kamnik ter nekajkrat sodelovali tudi na regijski in republiški ravni. Pokali, pohvale in odlikovanja pričajo o doseženih uspehih.

O dobrem delu društva pa predvsem govorijo uspešno izvedene akcije ob različnih nesrečah, saj je humanost, nekomu in vsakomur pomagati v stiski, prva naloga nas, gasilcev.

Letos, ob praznovanju 70-letnice obstoja in delovanja, je bilo primerno in hkrati tudi potrebno obnoviti zunanost gasilskega doma. Današnjo podobo je uspelo članom društva in krajanom, ki jim ni vseeno in so vedno pripravljeni pomagati v dobrobit kraja, ustvariti v dobrih dveh tednih. Dolžni smo ceniti in ohraniti delo in pot, prehojeno od ustanovitve, daljnega leta 1929 do danes in se truditi tudi v prihodnje.

70-letno zgodovino smo skušali strniti v knjigi, izdani prav za to priložnost, pogledati v preteklost in dati popotnico v prihodnost mlajšim in naslednjim rodovom.

Vse to, kar se je dogajalo v preteklih 70-letih v gasilskih vrstah v našem kraju, smo želeli obeležiti s svečano prireditvijo in veselico, ki je potekala 19. julija, ob krajevnem prazniku na igrišču pod šolo v Tunjicah. Ker so bile vremenske napovedi neugodne, smo se odločili postaviti šotor, ki bi nastopajočim in obiskovalcem zagotovil nemoten potek proslave in zabavnega programa, ki je sledil. Priprave za prireditev so se začele že v začetku leta, največ pa se je dogajalo v zadnjem tednu. Te dni so bile po tunjiških domovih po za slugi najstarejših članov gasilskega društva, veteranov, razdeljene knjige o kroniki gasilstva.

Na prireditvenem prostoru so možje v petek postavili mlaj, pripravili mize in klopi, stojnice za hrano in pijačo ter vse, kar je potrebno za uspešno izvedbo. Ekipa, zadolžena za srečelov, je zbirala dobitke in poskrbela za izdelavo srečk, ki jih je bilo letos rekordno število.

V soboto popoldne je možnar naznanil začetek proslave, ki se je začela s svečano paradom domačih in povab-

ljenih gasilcev. Pod vodstvom poveljnika PGD Tunjice Janeza Balantiča in konjenikov so gasilci paradirali od Mohta do šole, kjer so bili zbrani povabljeni gostje in ostali obiskovalci. Po zapeti Zdravljici članov Tunjiškega okteta in gasilski himni Godbe iz Stranj, je vse prisotne pozdravil predsednik PGD Tunjice Franc Šimenc. Za njim so spregovorili še Jože Berlec, namestnik poveljnika GZ Slovenije, župan občine Kamnik Anton Tone Smolnikar in Marjan Semprimožnik, predsednik GZ Kamnik. Zelo zanimivo pripoved o svojem dolgoletnem delu v gasilstvu je imel Jože Berlec starejši, častni poveljnik GZ Kamnik, ki je vsa leta predsednikovanja Janeza Pregleda trdno sodeloval z njim. Zbrane sta nagovorila še predsednik KS Tunjice Valentin Zabavnik ter Pavle Juhant, tunjiški župnik. Sledila je podelitev občinskih gasilskih priznanj ter priznanj GZ Slovenije zaslužnim članom. Predsednik PGD Tunjice se je zahvalil tudi vsem članom sosednjih gasilskih društev in posameznikom, ki so se odzvali povabilu in jim izročil knjigo »PGD Tunjice – 70 let«.

Uradni del se je nadaljeval z veselico, kjer so za jedačo in pijačo skrbeli domači gasilci, obiskovalci pa so se vrteli ob zvokih ansambla Slovenski muzikantje. Mladina je pridno prodajala srečke, pod stropom šotora se je bohotil pršut, ki je vabil obiskovalce na stavo in ugibanje o svoji teži. Marsikdo je užival tudi ob pogledu na brhke domače plesalke iz skupine Štupi.

Obiskovalci in prireditelji smo vztrajali do zgodnjih jutranjih ur, ki so se s krajšim spancem nadaljevale dopoldne, ko je bilo potrebno pospraviti prireditveni prostor.

Zadovoljnih in utrujenih obrazov smo se po uspeli organizaciji in končanemu delu odpravili k daljšemu nedeljskemu počitku.

Urša

TUNJIŠKI GASILCI PRAZNUJEMO 70 LET DELOVANJA

Za nami je leto polno dogodkov.

To je leto volitev ne samo na politični sceni, temveč tudi v gasilskih krogih. Na kongresu v Krškem je izvoljen nov predsednik gasilske zveze Slovenije in sicer Anton Koren, poveljnik ostaja Matjaž Klarič

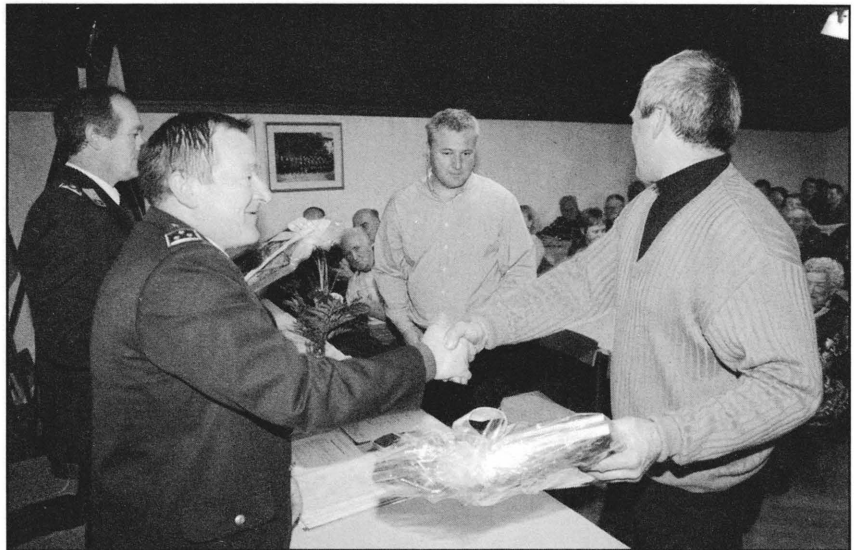
V gasilski zvezi Kamnik se vodstvo ne spremeni, tako še naprej predseduje Marjan Semprimožnik, poveljniška palica je ostala v rokah Janeza Repanška.

V našem društvu je po težkem predvolilnem boju in pojedenem volilnem golažu prišlo do več zamenjav in sicer:

Za predsednika društva izvolijo Franca Šimenca, poveljnika Janeza Balantiča, tajnika Mateja Omovška in blagajnika Toneta Šuštarja, podpredsedniško mesto zavzame Marjan Torkar, podpoveljniško mesto Bogo Čimžar in Matevž Krumpeštar, ostali člani odbora pa so še: Dušan Vider, Tone Kancilja, Ciril Rems I, Tamara Novak, Lojze Petek, Slavko Petek, Franc Vrhovnik, Janez Stele, Janez Vrhovnik, Marjan Šmidovnik, Stane Zobavnik in Uroš Stele.

Vendar pa novo vodstvo ni imelo časa proslavljati, kajti pred vrati je bil 70. rojstni dan našega društva in na to se je bilo potrebno kar najbolje pripraviti. Že na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se obnovi gasilski dom in sicer z menjavo oken in obnovo fasade.

Ne odlašaj na jutri, kar lahko storiš danes! Tega pregovora se nismo najbolje držali, zato smo na koncu lovili mačko za rep. Najprej smo imeli v načrtu zamenjavo oken, ker se je pri tej stvari malo zavleklo, smo pričeli z obnovo fasade. Potrebno se je bilo prilagoditi vremenu in času, zato je večkrat prišlo do spremembe plana zaradi česar so stvari potekale »po gasilsko«. Torej, v roke vzameš tele-

Staro in novo vodstvo društva – zamenjava gasilske vlade.

fon, zavrtiš nekaj števil in že imaš ducat pridnih rok, ki z veseljem in složno poprimejo za delo. Kadar se kaj zatakne, se vedno najde nekdo, ki stvar obvlada. Tako se je pri postavitvi gradbenega odra kot dobri duh prikazal Kuharjev Jože in s strokovne plati pripomogel pri postavitvi; seveda pa so imeli tudi drugi nekaj izkušenj in znanja, tako da je delo lepo steklo. Pri tem moram omeniti, da je večji del odra brezplačno posodilo Zidarstvo Kavaš Stane s.p. iz Križa, nekaj smo ga dobili še pri Pocu in pri Omovšku. Še preden je bil oder dokončan, so v roke pljunili že zidarji in pleskarji. Za lepotni videz doma je poskrbel Jernej Čimžar s pomočjo sina Primoža. Za to, kar se je zgodilo z garažnimi vrati je kriv Slavko P. iz Vinskega Vrha, zaradi njegovih bogatih pleskarskih izkušenj, so vrata sedaj videti kot nova. Tistim, ki vam barva fasade ni všeč, ne krivite Jerneja, krivo je vodstvo. Reklamacije sprejemamo na tel. 090 007.

Končno, dom je dobil svojo podobo, potrebno je bilo podreti še oder. Tudi to smo uspešno postorili. Vse se je srečno izteklo in odvalil se mi je kar velik kamen od srca.

Postorjenih je bilo še več manjših del, med drugim smo z ljubeznijo oči-

stili slike Svetega Florjana, zamenjali steklo na vitrini, vse z namenom, da bi bil njegov pogled na Tunjice čistejši in da bi njegova zaščita segla še daleč naokrog.

Tik pred zdajci smo zamenjali še okna in vhodna vrata, potrebno je bilo še nekaj zidarskih del, pika na i, pa so naše ženske, ki so s svojimi pridnimi rokami očistile dom.

Dela so bila opravljena v dobrem tednu dni. V enem dnevu je sodelovalo tudi do 20 ljudi. Opravljeni so bili traktorski prevozi (Gerlušek, Strehovc, Bitenc). Porabili smo ca. 600 ur.

Omenjenih je bilo nekaj imen, ostalim, se že v naprej opravičujem. Bolj je pomembno čutiti v sebi zadovoljstvo, da smo storili nekaj dobrega. Toda to ni samo obnova doma, potekale so priprave na proslavo, veselico, zbiranje nagrad za srečelov ter pridobivanje sponzorjev in donatorjev za izdajo biltena.

Že pozimi smo začeli z zbiranjem dokumentacije in raznega gradiva z namenom predstavitve zgodovine našega društva. Po dolgotrajnem prekladanju papirja se je Urša lotila zadeve profesionalno in to pomembno in častno delo odlično opravila. Pri tehničnem in slikovnem delu knjige pa se je maksimalno angažiral tudi

Tunjiški oktet na prazniku gasilcev in KS.

Matej Omovšek. Plod njunega dela je čudovita knjiga - kronika, ki ne samo, da obuja zgodovino, temveč jo tudi prenaša na mlajše rodove.

Knjigo smo namenili in tudi razdelili vsem družinam v Tunjicah, ostalim gasilskim društvom, ter partnerjem.

19. julij se je bliskovito približeval. Teden dni pred velikim dogodkom, smo se spričo slabe vremenske napovedi odločili, da postavimo šotor. To je naložilo še dodatna dela in strošek. Stekla so še zadnja dela in priprave. In slavje se je začelo.

V paradi s konjenico na čelu je sodelovalo 115 gasilk in gasilcev iz 17

društev, godba iz Stranj in narodne noše.

Na odru pod velikim šotorom so jih pričakali namestnik poveljnika gasilske zveze Slovenije, predsednik in poveljnik GZ Kamnik, župan Kamnika, častni poveljnik GZ Kamnik, predsednik KS Tunjice, Tunjiški župnik, predsednik PGD Tunjice. Po uvodnem govoru Urške Klemenc je vsak delegat predstavil še svoj pogled na delo društva in gasilstva na sploh, sledila je podelitev zahval in plaket, nato pa neformalni del prireditve, vsesplošno rajanje. Na tem mestu bi pohvali delo vseh ki so sodelovali pri gostinski strežbi, kajti v zelo kratkem

času so morali postreči 130 udeležencev proslave. Priznanje za dobro opravljeno delo sem dobival s strani vseh prisotnih gostov. Da pa žeja ni bila majhna potrjuje dejstvo, da so avtomati za pivo pregoreli.

Aktivni niso bili samo gostinci, tudi odbor za srečelov, ki je skrbno pripravil dobitke. V ta namen se je nabralo za skoraj 700 dobitkov. Imeli smo tudi dva glavna dobitka, ki ju je podarila trgovina Media dom. Pralni stroj in hladilnik, vendar na žalost je prav slednji končal klavrno, kajti vzela ga je noč. Nezakoniti »dobitnik« te nagrade je še vedno neznan.

Po večletnih dogovarjanjih, da bi organizirali izlet, se je naposled letos to le zgodilo, saj smo želeli ljudem tako izraziti zahvalo, za njihov prispevek za pomoč in delo za gasilsko društvo. V mesecu požarne varnosti nas je pot odpeljala na Koroško.

Posebno pohvalo pa si zasluži odbor za mladino pod vodstvom Lojzeta Petka, kajti njihovo delovanje pripomore k sodelovanju mlajše populacije ljudi, da jim že v rani mladosti vlijemo vrednote kot so nesebična pomoč krajanom in da nadaljujejo začrtano pot starejših, kajti le na ta način se bo nadaljevala tradicija slovenskega gasilstva.

Seveda nismo pozabili na svojo glavno dejavnost, za nami je leto, ko smo bili gasilci na preizkušnji, ko smo lahko pokazali kaj je naše poslanstvo, pomagati ljudem v stiski ob raznih naravnih nesrečah. Tokrat je šel srd narave ravno skozi naše kraje in za seboj zapustil gromozanske posledice, kot da bi narava hotela pokazati svojo premoč nad človeškim znanjem in tehnologijo. Potrebno je bilo veliko požrtvovalnega dela in dobre volje gasilcev in seveda tudi drugih, da so se razmere le delno uredile; veliko dela pa bo še potrebno. In vendar na koncu lahko rečemo - še sreča - sreča, da neurje ni zahtevalo življenj prebivalcev ali življenj v gasilskih vr-

Gasilska parada na prazniku gasilcev in KS.

Gasilci iz sedemnajstih društev na naši proslavi.

stah. Edino česar ne zmoremo, je izbrisati strahu pred ujmani in strah ljudi, ki so bile priče razdejanju pobe-snele narave.

Vse to je gasilcem naložilo veliko dodatnega dela. 13. julija popoldne, ko nas je veter priklical od nedeljskega počitka, smo urejali poškodovane strehe po Tunjicah, nato so nas poklicali še na Gozd, kjer se je šele dalo videti kaj narava lahko stori v nekaj minutah. Na Gozdu smo sodelovali še naslednje tri dni, nato smo morali pomoč odpovedati zaradi priprav na praznovanje.

17. avgusta sta se dva člana odpravila v Ptuj odpravljat posledice toče.

Nedeljski počitek je 23. avgusta zopet prekinilo neurje, toča je v Tunjicah uničila veliko pridelka, močan veter, pa se je spravil na hišo učenosti in ji odnesel streho. Potrebna je bila pomoč gasilcev, udeležili so se tudi kamniški gasilci.

Že naslednjo nedeljo nas je gasilska sirena združila ob 2. uri zjutraj. Odpravili smo se v Volčji Potok, kjer je gorelo gospodarsko poslopje.

Ženska desetina je šla v boj za pokal Kamnika in dosegla odlično tretje mesto.

Udeležili smo se tekmovanja v Komendi, kjer so zopet dominirala naša dekleta in prevzela pokal za drugo mesto, veterani so se prav tako izkazali in si zaslužili tretje mesto,

člani B so dosegli nevhvaležno četrto mesto, ostali, pa potrebujejo še nekaj treningov.

Prisotni smo bili še na nekaterih proslavah in pogrebih v naši občini.

Z gasilskimi častmi smo v mnogo prerani grob pospremili našo drago članico Miro Vider.

V oktobru je bila tudi vaja oz. tekmovanje med tunjiškimi desetiniami za prehodni pokal Tunjic, prvi lastniki tega pokala so moška B desetina.

Toliko o pomembnejših dogodkih v našem društvu, zahvaljujem se vsem gasilcem, krajanom in ostalim, ki so kakor koli prispevali k uresničitvi naših ciljev.

Na koncu bi vsem zaželel obilo lepega v božičnih praznikih, srečo in zadovoljstva v novem letu in da bi kar najmanj potrebovali gasilce.

NA POMOČ!

*Za PDG Tunjice
Franc Šimenc*

Je kdo med njimi bodoči predsednik in poveljnik ob 100-letnici društva?

GASILSKI IZLET

Po uspešni gasilski veselici so nam krajanom gasilci PGD Tunjice omogočili zanimivo popotovanje na Koroško. Izleta smo se udeležili v velikem številu.

Najprej smo se ustavili v pivovarni Relax na pokušino odličnega, na naraven način zvarjenega Matjaževega svetlega in Flosarskega temnega piva in pogostitvi za Koroško značilnega rženega kruha in grumpove masti s česnom in čebulo. Ogledali smo si tudi proizvodnjo piva.

Pot nas je vodila na ogled rudnika Mežica, globoko pod zemljo, kjer plešejo škratje v podzemlje Pece, kjer se začena svinčena in cinkova pot stoletij prelitega znoja in žuljev. Ob pogledu na majhen vlak, ozke vagone, me sprva prešine misel, kako neki se bom skobacala v tako majhne vagone, glede na mojo pojavo. Bojazen je bila odveč, šlo je. Po 15 minutni razburljivi vožnji z vlakom smo se pripeljali globoko v podzemlje Pece. Zdelo se nam je, da se peljemo s hitrostjo najmanj 100 km/h, kasneje nam je vodič povedal, da smo se peljali sa-

Gasilska preobrazba – »Splavarji na Dravi«

mo 10 km/h. Ko smo se sprehajali po temačnih kotih in luknjah sem v svojih mislih videla otroke, ženske, cele družine, ki so garale v rudnikih. Pretresljiva je bila informacija, da so v rudnikih delali otroci do 12 leta starosti, ki so morali potiskati težke vozičke in da je bila povprečna starost rudarja 40 let. Moram reči, da je bila zelo zanimiva izkušnja, ki nam je pustila globok vtis. Na koncu še gasilska slika in nadaljevanje poti.

Cerkvica Sv. Janeza v Spodnji Murti pritegne pozornost z zanimivo arhitekturo, z lepo skodlasto streho in čudovito ohranjeno notranjostjo. Sledil je ogled kovaško-gasilskega muzeja.

S harmoniko v roki in nasmehom v ustih nas pričakajo flosarji ob reki Dravi. Za dobrodošlico nam postrežejo s kruhom, soljo in šilcem domačega žganja. Flosarski godci zagodejo in plovba se prične. To je bila plovba polna humorja in nepozabnih trenutkov. S programom nam na edinstven način prikažejo vse o splavarjenju in življenju nekoč, seveda na svoj hudo mušen način. Več o tem nam je pripovedoval flosarski župnik, ki na vsaki rajži krsti dva novopečena flosarja in očisti njihovih grehov polni duši. Novopečena flosarja sta bila g. Slavko Petek iz naše skupine in g. Kriza iz druge skupine.

»Na koroškem je fajn.«, se glasi njihov slogan in to zagotovo drži.

Naše popotovanje po Koroški smo zaključili v eni izmed dobrih koroških domačih gostiln, gostilni Klavž.

Vsa zahvala gre gasilskemu društvu, ki nam je omogočil nepozaben izlet.

Suzana Šimenc

Gasilska preobrazba – »Tunški rudarji«

DRUŠTVENA MOKRA VAJA PGD TUNJICE

Jesenskega petkovega popoldneva, 24. oktobra, je bil sklican zbor članskih A in B desetih tunjških gasilcev. Zbrali smo se ob krajevnem potoku Tunjščica pri Nivčarju, kjer smo imeli namen izvesti mokro vajo, ki bi utrdila ter obnovila znanje o poteku akcije v primeru požara. Vodje desetih so se predhodno zbrali na sestanku in se dogovorili vse potrebno, ter določili datum in kraj dogajanja. Odzvali so se člani štirih desetih, med njimi smo bile prvič ženske iz članske B ekipe. Pomerili smo se v hitrosti, predvsem pa v pravilnosti uporabe orodja v primeru morebitnega gašenja požara. Cilj naše vaje je bila zadeta tarča ob koncu tridelnega napada. Zmagovalce je čakal prehodni pokal društva.

Kot rečeno, smo članice sodelovale prvič, kar se je poznalo tudi v tehniki vaje. Pri sesalnem vodu se je odpela cev, ko je bila prenesena v zajetje potoka. Ponovno je bilo potrebno spojiti cevi, da je motorna brizgalna uspešno črpala vodo iz potoka in jo poslala po ceveh do ročnikov. Namen je bil dosežen, saj je bilo pomembno predvsem to, da se naučimo odnesti orodje na požarišče v čim krajšem

Vaja je bila uspešna. Sonce je kmalu ugasnilo.

času in pravilno ukrepati. Hitrost in tehniko pa bomo še izpilile.

K vaji so kot vedno najbolj resno pristopili veterani. Spet se je pokazalo njihovo dolgoletno urjenje in delovanje v društvu. Če bi jim odšteli nekaj let, ki se jim pri hitrosti upravičeno poznajo, bi prav gotovo z naskokom prehiteli desetino »članov B«, ki so bili najbolj uspešni.

Že na letošnjem občinskem tekmovanju so dokazali, da so vedno hi-

trejši, čeprav vsako leto starejši.

Ob koncu je društveni poveljnik Janez v zboru nagovoril gasilce in predal zmagovalni ekipi prehodni pokal PGD Tunjice. Takšne vaje je potrebno v društvu izvajati večkrat, saj znanja ni nikoli preveč.

Gostoljubja se pa tudi nihče ne brani in pri Nivčarju smo vedno lepo sprejeti.

Urša

Štiri desetine skupaj po mokri vaji.

Gasilska mladina

V letošnjem letu je prišlo do sprememb tudi na gasilskem področju, posebej pri gasilski mladini. Z obnovitvijo gasilnega doma smo dobili lepšo podobo stavbe, a po končani prenovi se je izkazalo, da je notranjost mrtva. Končno je tudi v Tunjicah padla odločitev, da na mladini svet stoji. Tako so se pričele dogajati spremembe. S prostovoljnimi prispevki gasilcev in drugih somišljenikov, je gasilsko društvo kupilo novo mizo za namizni tenis (pink-ponk), za kar se vsem donatorjem najlepše zahvaljujemo.

V začetku novembra smo tako v gornjem prostoru GD postavili novo mizo za namizni tenis, odprtje le-te pa je bila obenem tudi začetek gasilskega krožka. Postavili smo tudi dve tarči za pikado, ki sta postavljeni v skladu s tekmovalnimi normami za mladince in pionirje. Dobivamo se vsak četrtek od 16ih do 18ih, pred pripravami na tekmovanja pa določimo še dodatne termine, kjer lahko vadimo, kar nas na tekmovanjih čaka.

Tako smo se v letošnjem letu udeležili tekmovanja v namiznem tenisu, nogometu, v juniju je potekalo občinsko tekmovanje desetini. Iz Tunjic sta se tekmovanja udeležili pionirska in mladinska desetina. Pionirsko desetino so sestavljali pionirji in pionirke, vendar je tekmovanje zasnovano tako, da mešane desetine tekmujejo v konkurenci dečkov. Pripravljali smo se tudi na orientacijsko tekmovanje, vendar pa sta nam zagodla vreme, kasneje pa tudi priprave na prvo obhajilo. Za eno uspešnejših tekmovanj se je izkazalo rolanje, ki je bilo v mesecu septembru. Priborili smo si kar dve medalji – Nika Železnikar je v kategoriji pionirk zasedla 3. mesto, Marko Štupar pa si je med mladinci priboril 2. mesto. »Medalja-

Pionirska desetina

Pozdrav z Velike planine

Na strehi je vedno boljši razgled

Še zadnji pozdrav pred odhodom

Še ena skupinska z letališča

Zbor pred odhodom na rolanje

šema« še enkrat vse čestitke. Kmalu po rolanju pa je sledila še prijateljska tekma v odbojki med mladinkami PGD Komenda in mladinci PGD Tunjice. Fantje so se borili, vendar so morali na koncu vseeno priznati zmago dekletom in tako športno prenesti poraz.

Konec novembra pa smo se udeležili še tekmovanja v pikadu, ki pa je bilo tudi zaključno tekmovanje v okviru celotnih tekmovanj gasilske mladine. Ob zaključku leta je gasilska zveza Kamnik razglasila rezultate in najboljšim ekipam podelila tudi pokale. V skupnem seštevku od 16 sodelujočih društev smo zasedli 9. mesto, kar je dober rezultat glede na dejstvo, da se nekaterih tekmovanj nismo uspeli udeležiti. Naslednje leto se bomo še naprej trudili po najboljših močeh.

Pa naj omenim še drugo plat gasilstva, ki je vsem najljubša – izleti. V avgustu smo se z mladino odpravili na dvodnevni izlet na Veliki planino, ki se je izkazal za zelo zanimivo izkušnjo, konec oktobra pa smo tudi organizirali izlet na letališče Jožeta Pučnika, kjer so se otroci seznanili z delom gasilcev na letališču, ogledali so si notranjost letal, kako vse skupaj poteka itd. Oba izleta sta bila zelo obiskana in z njima so bili zadovoljni otroci kot tudi mentorji.

Za konec pa še povabilo vsem pionirjem/pionirkam in mladincem/mladinkam, naj se nam pridružijo ob četrtkih od 16. -18. ure, kjer boste v družbi sošolcev, prijateljev, sosedov spoznavali gasilstvo, skupaj se bomo pripravljali na tekmovanja, se igrali družabne igre in se naučili česa novega. V prihajajočem letu se bomo tako udeleževali tekmovanj, imeli povratno tekmo s PGD Komenda, šli bomo na kakšen izlet...

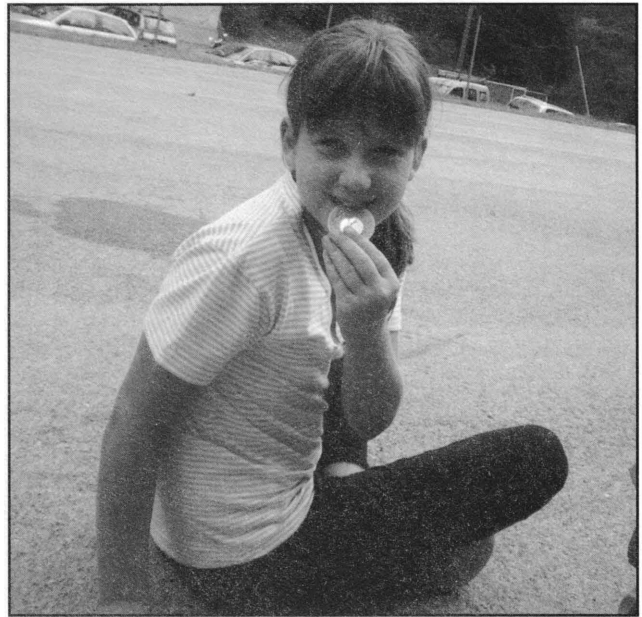
Mentorji

Anže med spajanjem cevi

Tako se to dela

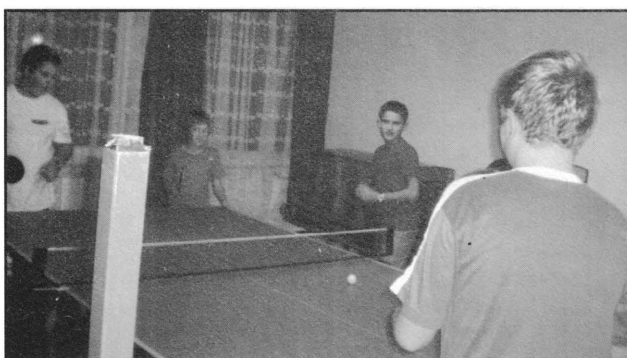
Nika je na rolanju zasedla tretje mesto...

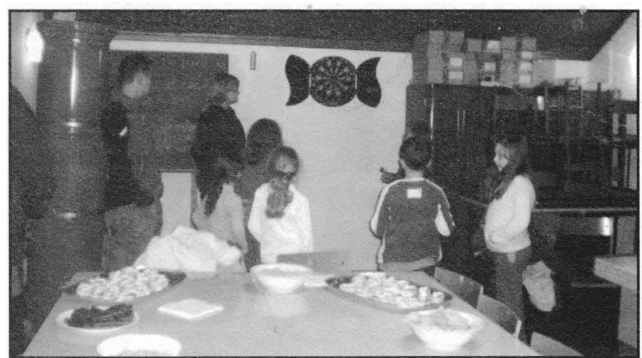
Prijateljska tekma v odbojki

Zanimanja za pink ponk je bilo veliko

Kdo bo zmagovalec?

Igrali smo tudi pikado

Iz šolske kronike

V šolskem letu 2008/09 obiskuje našo podružnično šolo 31 učencev, od tega 10 prvošolcev. Pouk imajo v čistem oddelku, ki ga vodi učiteljica Jelka Vrhovnik, učenci drugega in tretjega razreda so v kombiniranem oddelku, ki ga vodi učiteljica Jana Razboršek, četrtošolci in petošolci so tudi v kombinaciji, ki jo poučuje Metka Mestek. Letos imamo na šoli 2 oddelka podaljšanega bivanja in jutranje varstvo. Oddelka vodita učiteljici Marjeta Kuhar in Jana Trebušak. Učenci se lahko vključijo v naslednje interesne dejavnosti: flavtice, ustvarjalne delavnice, dramski krožek in pevski zbor. Na šolo tedensko prihajata učiteljici iz matične šole, ki učita v petem razredu angleščino - Mojca Gabrič in gospodinjstvo - Denise Zajc. Vsakih štirinajst dni nas obiskuje logopedinja Vera Susman. Prav tako nas obiskuje knjižničarka Ivanka Učakar. Kot že vrsto let skrbi za malico in čistočo naša kuharica Marinka Torkar. Hišnik Stane Brelih pa skrbi za urejenost šolske okolice in manjša popravila. Na šolo prihaja tudi medicinska sestra Aleksandra

Otroci in starši na prireditvi v šoli

Kešpert, ki otrokom pregleduje, če si skrbno umivajo zobe.

OŠ Frana Albrehta ima 4 podružnice - Nevlje, Mekinje, Tunjice in Vranjo Peč. Vsaka na svoj način diha s krajem. Nastale in razvile so se zato, da otroci obiskujejo pouk v domačem kraju. S tem razvijajo pripadnost kraju, gradijo pozitiven odnos do okolja, šola jih povezuje in uči sodelovanja in sobivanja. Med učenci in učitelji se stkejo trdne medsebojne vezi. Tudi krajani se v šoli srečujejo in prijetno družijo. Prav tu je namreč center kulturnega dogajanja. Šola je srce kraja. Povezuje ljudi in bogati življenje v skupnosti. Vsem otrokom pa omo-

goča uveljavljanje na številnih prireditvah.

V letošnjem šolskem letu bo šola praznovala 150-letnico. Leta 1859 se je pričel organiziran pouk v Tunjicah. To bo velik praznik za kraj.

Z mesecem novembrom se zaključuje tudi moja službena pot. Ko se sedaj oziram in spominjam nazaj, ne vem, kdaj je ves čas minil! Med učenci sem pustila košček srca. Le srce gradi mostove. Med nami pa so spleljane poti, da hodimo po njih in sodelujemo v dobro otrok.

HVALA ZA SODELOVANJE IN SREČNO V NOVEM LETU 2009!

Metka

HUDO NEURJE

23. avgusta se je rodil čisto navaden dan. Nihče si ni predstavljal, da bo tako zaznamoval naš kraj, posebno pa šolo. Okrog dveh se je razbesnelo neurje s točo in orkanskim vetrom. Doma sem nemočno strmela skozi okno in opazovala divjanje narave. Po najhujšem se odpravim pred hišo. Povsod toča, belo kot bi zapadel prvi sneg. Soseba Marjeta že odpira okno in pravi, da je šola ostala brez strehe. Poklicala sem Matevža in ga prosila za pomoč gasilcev. Z avtom sem se komaj prebila do Mohta, pot pa nadaljevala peš, saj je bila cesta

neprehodna, ljuba šola pa brez strehe. Gasilci so bili že na delu. Rezali so pločevino in jo umikali s ceste. V notranjosti je zamakalo, vedra so bila postavljena po avli in razredih. Nenehno jih je bilo potrebno prazniti, brisati po tleh ... Pomagali so vsi sosede in stanovalki Nataša, Nevenka, Marinka, Cvetka, Marjana, Milena ...Nataša in Nevenka sta še vso noč praznili vedra, brisali tla in težko čakali razjasnitev vremena.

Najhujše pa je bilo na stopnišču v stanovanje, kjer je odtrgalo strop. Videlo se je sivo nebo, ki je še pošiljalo na zemljo izdatne padavine. Mihovi so že pripeljali les, ljudje pa razne polivinile in ponjave, s katerimi so zača-

sno pokrili streho, da se ni delala še večja škoda.

Dan se je prevesil pozno v noč, ko smo odhajali domov. Zaposleni v šoli smo vsak dan prihajali in pomagali pri odpravljanju posledic neurja. Domači krovci so dobro in hitro poskrbeli za streho. Na zadovoljstvo vseh se je pouk pričel 1. septembra.

Vsem, ki ste pomagali pri odpravljanju posledic neurja, se še enkrat zahvaljujem za pomoč.

V septembru, oktobru in novembru so potekala na šoli gradbena dela: izolacija, fasada, menjava senčil. Šola se je že odela v novo obleko. HURA ZA ŠOLO!

Metka

VISOK JUBILEJ

Šola bo spet praznovala. Tokrat bo njen jubilej bolj častivreden. Leta 2009 bo 150-letnica šolstva v Tunjicah.

To bo še veselo. Res bo. Da pa bomo to veselje zaslužili, bomo šolarji in učitelji še veliko delali, raziskovali, ustvarjali, pisali.

K sodelovanju vabimo tudi vas, ki ste hodili v šolo pri cerkvi, vas, starejše krajanke, ki se spominjate šolskih dni, ter vse druge, ki še hranite kakr-

šen koli star šolski predmet, knjigo, fotografijo, spričevalo in podobno. Vse to bo letos naše učence še kako zanimalo.

Če bi nam radi povedali kaj o Tunjiški šoli, nas lahko obiščete v šoli ali pa nekaj učencev obišče vas. Lepo vas prosimo, da svoje dragocene spomine delite z nami, da jih zapišemo, predmete in fotografije razstavimo, objavimo v knjigi in jih tako ohranimo za naslednje rodove.

Sedaj je priložnost, da iz starih skrinj, omar, albumov, podstrešij...

potegnete zaprašene spomine, da bodo dosegli svoj namen, da ne bodo šli v pozabo.

Čim prej pokličite ali se oglasite v šoli.

Še enkrat lepo vabljeni k sodelovanju, v juniju pa na kulturno prireditve, kjer bomo predstavili sad našega dela – potovanje v preteklost s predstavo, razstavo in knjigo.

Jelka Vrhovnik

NOVINKA

V Tunjice sem prišla pred letom in pol. Takoj sem začutila, da so me Tunjičani dobro sprejeli in se tu dobro počutim. Vesela sem, ker je veliko lepih poti za sprehode z družino in na poti ljudje, ki so vedno pripravljene poklepetati.

Kmalu je napočil čas, da si, po enoletnem porodniškem dopustu, poiščem službo. Na moje veselje sem

”pristala” prav v šoli v Tunjicah. Tu sem sedaj v jutranjem varstvu in v oddelku podaljšanega bivanja. Prav zaradi tega se počutim še bolj vpeta v moj novi kraj bivanja.

V šoli se odlično počutim, tako zaradi sodelavk kot tudi zaradi otrok. Otroci so razigrani, vedno pripravljene pomagati in spoštljivi. Največ jim pomeni, kadar delamo kaj nenavadnega. Spomnim se, kako so bili razočarani, ker smo zaradi dežja

prestavili piknik. So pa potem tudi iskreno priznali, da je bil kosanjev piknik v toplem in sončnem dnevu še veliko boljši.

Izredno radi ustvarjajo in pomagajo pri okrasitvi šole. Skupaj se tudi ”pohecamo” in nasmejimo.

Letos nas čaka prijetno, a hkrati tudi zahtevno delo s projektom ob 150-letnici šolstva v Tunjicah.

Marjeta Kuhar

OPB

Leto je naokoli in zopet je tu nova številka »Tunškega glasa«.

Prav tako kot hitro mineva čas, naši učenci rastejo, se razvijajo, postajajo zrejši, starejši odhajajo in prihajajo mlajši.

Letos obiskuje podaljšano bivanje toliko učencev, da sva zaposleni kar dve učiteljici, tako da imamo dve skupini.

Vreme nam je letošnjo jesen postreglo z veliko količino sončnih žarkov, tako da smo večino dni preživeli na čistem zraku ob igrišču, v gozdu in na sprehodu. Najbolj priljubljen je bil jesenski piknik, kjer so učenci pekli kosanjo, krompir in jabolka. V deževnih dneh smo se lotili ustvarjanja jesenskih motivov, saj nas je narava kar sama vabila, da smo se ji vsaj malce približali.

V bližnji prihodnosti nas čaka novoletni sejem in izdelava voščilnic. Učenci že pridno ustvarjajo in razvijajo svoje ročne spretnosti.

Lepo je v podaljšanem bivanju, saj spoznavš otroke tudi v drugačnih situacijah učenja in imaš več časa za pogovor. Le tega v današnji šoli, zaradi natrpanih učnih programov, še kako manjka.

Jana Trebušak

OTROŠKI PEVSKI ZBOR ŠKRJANČKI

Otroški pevski zbor obiskuje 30 učencev od 1.-5. razreda. Škrjančkov je vsako leto več, kljub temu, da odhajajo v Kamnik. Najprej pohvala staršem, da spodbujate otroke in pohvala učencem, da pridno sodelujejo v pevskem zboru. V tem šolskem letu nas čaka kar nekaj nastopov, med

drugim tudi nastop ob 150-letnici šolstva v Tunjicah.

V otroškem pevskem zboru učenci izražajo svoja čustva in doživljajo svet skozi prepevanje različnih pesmi in igranje na glasbila. Sproščanje dihalnih poti in postavljanje zračnih stebrov pa pomaga učencem k boljše-

mu počutju telesa in duha.

Ravno pevski nastopi so tista motivacija, ki ovrednoti trud učencev in učiteljev, zato povabljeni na naše nastope krajanje Tunjic in okolice.

Ni lepšega, kot videti žar v otroških očeh in slišati vprašanje: »Mami, oči, a sta me videla?!«

Jana Trebušak

MOJA HARMONIKA MIŠI V OPERNI HIŠI

Z učenjem harmonike sem začel pred enim letom. Že od majhnega jo zelo rad poslušam. Naučil sem se že nekaj pesmi. Ko imamo obiske, vedno z veseljem kaj zaigram. Med poletjem sem imel počitnice. Z oktobrom pa sem spet začel z igranjem. Vadim enkrat tedensko po eno šolsko uro. Z učiteljem se zelo dobro razumeva. Če bom pridno igral, bom mogoče dobil novo harmoniko.

Jan Žavbi

Z avtobusom smo se odpravili v Ljubljano. Ogledali smo si predstavo Miši v operni hiši. V garderobi smo pustili topla oblačila in se odpravili v dvorano.

Počakali smo, da so se zbrali vsi učenci in predstava se je začela.

Zgodba je opisovala prav posebno miško družino. V njej so nastopali mišek Romeo, oče miš Zigfrid, mama miš Konigunda in druge mišje osebe. Bilo je zelo zabavno, saj se je operni pevki v lasuljo zapletla miš in je

bilo slišati zelo glasno kričanje. Zelo nas je zabavalo tudi »fušanje« operne pevke med igro.

Všeč mi je bil tudi duh, ki se je pojavil, ko je mišek Romeo želel rešiti operno miš. Spoznal sem, da miši živijo tudi v operni hiši.

Predstava se mi je zdela zelo zabavna in ravno prav dolga.

Po končani predstavi smo se na poti domov pogovarjali o smešnih dogodkih iz predstave.

Rok Slabe
4. razred

OBISK

V petek, 10. 10. 2008, so nas obiskali neveljski učenci, ki so imeli športni dan. Povedali so nam, da je pot v Tunjice zelo dolga. Po malici so prišli noter. Sošolec Aljaž je zaigral na harmoniko. Razkazali smo jim učilnice, nato pa smo se pomerili v prijateljski tekmi med dvema ognjema. Bilo je zanimivo.

Kristjan Vinšek 5. r

VOLČJI POTOK

Z avtobusom smo se odpeljali do Volčjega Potoka. Tam smo si ogledali rastline in drevesa. Ogledali smo si francoski in angleški park. Videli smo tudi drevo, ki ima lubje obarvano z vojaško barvo. Voditeljica pa nas je odpeljala do ribnika, tam smo videli race, žabe, labode in ribe. Spoznal

sem veliko novih rib, med njimi tudi kitajskega krapa. Čas je hitro mineval, še hitreje je mineval, ko smo se igrali na raznih tamkajšnjih igralih. Na koncu smo se z novimi doživetji lepo poslovili in se z avtobusom odpeljali nazaj v šolo.

Luka Zobavnik 5. r

Gusar Berto

Lansko leto smo odšli v Izolo na končni izlet. Vozili smo se dolgo časa in ko smo prišli, nas je sprejel gusar Beni. Potem smo morali poiskati ladjo z gusarsko zastavo. Ko smo jo našli, smo se vkrkali na ladjo. Kapitan nam je dovolil, da krmarimo tudi barko, sledil je krst. Krst na ladji je bil tak, da si se naslonil na mizo, ki je bila tam, potem pa te je gusar Be-

ni na rahlo udaril po zadnji plati. Ko smo se izkrkali, smo morali poiskati zaklad. Našel ga je Luka Zobavnik. Zaklad so bile lepe broške. Nato smo si zaklad razdelili in se spet vkrkali na barko. Vožnja z barko je bila zelo zanimiva, saj ko si pogledal gusarja Benija, ti je šlo zelo na smeh, saj je zmeraj delal kakšne lumparije. Potem smo se izkrkali in šli k avtobusu. Avtobus nas je odpeljal na kosilo. Ko nas je pripeljal, smo morali nekaj metrov prehoditi do kmetije. Tam smo dobili

kosilo, še prej pa nam je gusar Berto zaigral igrico. Igrica je govorila o prijateljstvu. Ogledali smo si primorsko kmetijo. Sledilo je kopanje v morju. Preoblekli smo se v kopalke. Voda je bila zelo mrzla, a to nas ni motilo. Z učiteljem Simeonom smo šli skakat s pomola.

Ta dan mi je bil zelo všeč in upam, da bomo tudi drugo leto imeli tak končni izlet.

Katarina Romšak, 4. r

SAVUDRIJA

Komaj sem čakal, da bo napočil dan odhoda v Savudrijo.

Ko smo se odpravili na pot, je zelo deževalo. Prispeli smo srečno in se najprej nastanili. Po kosilu smo šli plavat in se razporedili po skupinah. Bil sem z Lukom v skupini učitelja Simeona. Vse skozi je bilo lepo vreme. Veliko smo plavali.

Zjutraj smo vsak dan vstali, telovadili in nato zajtrkovali. Po zajtrku smo imeli malo pouka. Učili smo se tudi o vodnih rastlinah in živalih. Po končanem pouku smo oblekli kopalke in plavali. Tudi popoldne smo plavali. Zvečer smo imeli tematske večere. Pripravili smo cirkus in kviz. Tudi plesali smo malo. Najbolj všeč mi je bil večer, ko smo se igrali cirkus. Otroci smo s seboj prinesli tudi kakšen klovnov klobuk, obleko, trobilo

ali kaj drugega. Učitelji so bili oblečeni v klovne in klovnese. Tudi kviz mi je bil všeč. Z Lukom, Ano in Blažem sem tudi sam sodeloval v njem. Za nagrado, ker smo dosegli drugo mesto, smo dobili družabno igrico Štiri v vrsto. Zvečer smo bili zelo utrujeni in smo hitro zaspali. Dnevi so nam hitro minili in že smo se odpeljali domov. Imel sem se lepo, zato sem prišel kar prehitro domov.

Luka Hrastovec, 5. r

KAJ NAS OSREČI?

Srečen sem,

- ko dam mami darilo, pripravim ji presenečenje. (Jan Gregorinčič)
- ko se igram z muckom. (Robi Pavlovič)

Srečna sem,

- ko imam rojstni dan, ker dobim lepo torto. (Anja Slana)
- ko mi mami bere pravljico. (Lucija Nograšek)
- ko sem na zabavi. (Špela Klemen)
- ko mi Miklavž prinese darila. (Lucija Vrhovnik)
- ko mami pride domov. (Manca Šmidovnik)
- ker bo prišla teta iz Španije. (Jerneja Grintal Polše)
- ko grem z Martino na sprehod. (Zala Stele)
- ko grem v šolo, ker se učimo. (Pika Vrhovnik)

1. razred

Naše prvošolke in prvošolca Jan Gregorinčič, Robi Pavlovič, Anja Slana, Lucija Nograšek, Špela Klemen, Lucija Vrhovnik, Manca Šmidovnik, Jerneja Grintal Polše, Zala Stele, Pika Vrhovnik (vrstni red uganite sami)

Miha Maleš

Z učiteljico smo šli v Galerijo Miha Maleš. Pridružili so se nam učenci iz Nevelj. Pred njo nas je pričakala vodnica. Vodila nas je po Galeriji in nam predstavila vsako sliko posebej. Poleg veliko razstavljenih slik smo videli tudi veliko kipov. Nekaj slik je bilo tudi Maleševih. V Galeriji se je treba primerno obnašati, poslušati vodnico, ki nam je tudi povedala, da se umetnin ne smemo dotikati. Ogleдали smo si tudi grad Zaprice. Domov smo se vrnili preko Milega vrha.

Zala Zadnik

NA POMOČ!

V sredo, 14.5.2008, so imeli gasilci gasilsko vajo. Vaja je potekala pred šolo na igrišču. Namen vaje je bil, da nas seznanijo, kako ravnati v primeru požara. Ko smo bili že zunaj, smo videli gasilski avto in se z njim tudi peljali. Kmalu sta na igrišče prišla Matjaž in Bogo. Razložila sta nam nekaj stvari glede vaje, nato smo preizkusili tudi kisikovo masko. Delo gasilcev je zanimivo, težko in nevarno. Po končani vaji smo se igrali na igrišču. Naučili smo se, da vžigalice niso igrača.

Ta dan je bil zanimiv.

Luka Vrhovnik

NAŠA UČILNICA

Naša učilnica je velika. Na levi strani učilnice je vhod. Ob steni imamo omare. V naši učilnici sta dva razreda, v drugem razredu je šest učencev, v tretjem pa nas je prav tako šest. Imamo tri velika okna in dve tabli. V zadnjem delu učilnice je knjižni kotiček s knjigami in računalnik. Imamo tudi igralni kotiček z blazinami. Z blazinami sestavljamo hišo.

Jure Čimžar

NA SORICI

Sorica je lepa gorska vasica. Je rojstni kraj slikarja Ivana Groharja.

Ko smo šli na Sorico je bil deževen dan. V hiši so nas dobro sprejeli.

Najprej smo odšli v zgornje nadstropje v risalno sobo. Tam smo se učili, kako se riše s svinčnikom.

Začeli smo risati. Najprej smo narisali drevesa in vse drugo.

Potem smo narisali svojo najljubšo pokrajino. Odpravili smo se na malico. Veliko učencev je prineslo s seboj sladkarijo.

Zadnjo uro smo šli v glasbeno učilnico. Tam smo se učili igrati na inštrumente.

Vsi smo dobili inštrumente. Tudi učiteljice. Dobro smo igrali. Na koncu smo si lahko kupili risalne knjige.

Aljaž Grilc

Vaja dela mojstra, če mojster dela vajo.

Pametni se nismo rodili, vendar smo se veliko že naučili. Postali smo pesniki s klobuki in pisatelji s trebuhu.

Kje in kaj pa ustvarjamo?

Preberite in se z nami veselite.

Jana Razboršek

Vaja dela mojstra, če mojster dela vajo.

V ŠOLI

*V šoli se dogajajo same resne stvari.
Ko zjutraj šolski zvonec zazvoni,
hitro v razred pohitimo,
kjer računati, brati in pisati se učimo.*

*Ko drugič zvonec zazvoni,
odmor že čaka nas.
To je najljubši naš čas,
saj malica čaka na nas.*

*Če hitro malico poješ
se lahko še malo poigraš.
Ko odmora konec je,
pa hitro nazaj v šolske klopi,
kjer mine en, dve, tri.*

Anja Sedušak Kljakič

MOJ KLOBUK

*Moj klobuk,
spremeni me v glasbenika,
spremeni me v dežnik.*

*Klobuk moj,
spremeni me v svet,
spremeni me v cvet.*

*Ko bom glasbenik
bom pel,
ko bom dežnik
bom poletel,
ko bom cvet
bo mamica moj svet.*

Jakob Petek

RUMENI KLOBUK

*Moj klobuk je rumen,
nikoli zelen.
Na njem je trak rdeč,
tako je moj klobuk žareč.*

*Pokrila sem se z njim,
odletela v svet in šla
ptičicam pet.*

*Videla sem otroke,
moje prijateljice,
ki so bile kot pisateljice.*

Urša Vrhovnik

GLASBENI KLOBUK

*Klobuk ni le klobuk.
Moj klobuk je
glasbeni klobuk.*

*Tega ne ve nihče,
če ve to kdo,
naj pove, pa postal bo
pravljичni junak.*

*Ta glasbeni klobuk
je našel nekdo,
ki mu bilo je hudo.*

*Dal si ga je na glavo
in postal glasbeni junak
ter pravljичni proak.
Bil je vesel,
ker je kot glasbenik pel.*

Tjaša Gregl

PRAVLJIČNI KLOBUK

*Moj klobuk je pisan kot svetilka,
je majhen in lahek.*

*Moj pisan klobuk
popeljal me bo
v mavrično deželo,
v deželo pravljичno.*

Maruša Kosirnik

LEP SEM

*Jaz sem lep.
Zelo sem lep.*

*Jaz na glavo grem sedet,
tam se najdem spet.*

*Vse dni sem na glavi.
Tako mi je lepo,
da mi ni nikoli mrzlo.*

Nika Hrastovec

Najraje od vsega pa imamo počitnice. Prve letošnje počitnice so že za nami, zato preberite, kaj smo šoli pripovedovali in vam tudi napisali.

MOJE POČITNICE

Prvi dan počitnic mi je bil najboljši, ker so k meni prišli prijatelji. Igrali smo se v moji leseni hišici. Šli so se roparje in policaje in se skrivali. Mami nam je prinesla torto s katero smo se posladkali. Jedli smo tudi pico.

Med počitnicami sem tudi bral knjigo o Frančku. Najbolj všeč mi je bila knjiga z naslovom Franček in bralni krožek.

Za noč čarovnic sva s sestrico Natašo izdoblbla bučo in ji izrezala oči, nos in usta. V bučo sva dala svečo

in jo postavila na skalnjak. Sveča je gorela celo noč.

V soboto smo odšli na grobove, kjer smo prižgali sveče.

Zadnji dan počitnic pa je bil meni najbolj všeč, saj smo odšli loviti ribe.

Klemen Traven

PRVI NOVEMBER

Opisal bom en dan med jesenskimi počitnicami in to je prvi november.

Zjutraj, ko sem vstal sem najprej pojedel zajtrk. Po zajtrku smo se igrali Človek, ne jezi se, nato pa sem gledal

risanke. Po risankah sem mami pomagal pripraviti kosilo. Pripravila sva juho, krompir in solato. Preden smo odšli od doma, sem se skopal, nato pa smo se odpeljali v Stranje na pokopališče. Na pokopališču smo prižgali svečke.

Zvečer smo obiskali še kamniško pokopališče, ki je bilo razsvetljeno od sveč.

Doma smo se še enkrat igrali Človek, ne jezi se, nato pa sem se umil in odšel spat.

Matic Vrhovnik

POČITNIŠKI TEDEN

Zgodaj zjutraj sem vstal. Mami mi je povedala, da imam ta teden počitnice. Bil sem zelo vesel, da sem bil lahko doma.

Skupaj smo pojedli zajtrk in nato skupaj odšli ven. Pripravili smo vse za žaganje. Mami in ati sta žagala, jaz in moja sestra Klara pa sva skladala drva v drvarnico. Žagali smo cel dan. Zvečer sem bil tako utrujen, da sem kmalu zaspal. Samo ta dan je bilo lepo vreme, zato sem bil ostale dni v hiši in igral igrice na računalnik.

Prvega novembra smo odšli prižgat sveče na grobove. Tako so minile moje počitnice.

Tadej Podjed

JUHUU, POČITNICE SO TU

V nedeljo smo odšli z gasilci na letališče. Tam smo videli helikopterje in letala.

V ponedeljek smo nabirali kostanj, v torek pa sem bil pred računalnikom in igral igrice. Mamici sem v sredo pomagal pospraviti stanovanje, v četrtek pa sva naredila sadno kupo. Bila je zelo dobra. V njej je bilo veliko sadja in smetana. V petek smo odšli na dedijev grob, kjer sem dedku prižgal svečko.

Počitnice so bile pri koncu, saj je bila že sobota in potrebno je bilo narediti nalogo.

Klemen Šimenc

NA PLANINI

V soboto sem odšla skupaj z bratcem na planino. Na planini sem se igrala z živalmi. Mucku sem podajala žogico, on pa se je igral z njo. Do mene je prišel bratec in me prosil, naj se grem z njim žogat. Igrala sva nogomet.

Na planini sem jahala konja. Oči mi je osedlal konja in me naj posedel.

Kmalu se je zvečerilo. Zvečer smo skupaj kartali in nato odšli spat.

Saška Pavlovič

ZADNI DAN POČITNIC

V nedeljo zjutraj je navsezgodaj v mojo sobo posvetil sonček in me prebudil. Ko sem pogledala skozi okno, sem videla, da je zunaj prekrasen sončen dan.

Najprej sem pojedla zajtrk, pogledala risanko, nato pa smo se odpeljali na izlet po moji želji. Odločili smo se, da gremo na Bled.

Na Bledu sem krmila račke, želela

sem krmiti tudi labode, vendar niso hoteli priti k meni. Na sprehodu okrog jezera sem videla veslače, ki so imeli trening, ter potapljače. Posledično sem se s slastnim sladoledom.

Ko smo obhodili jezero, smo odšli na kosilo. Po kosilu smo se odpeljali v Domžale na pokopališče, kjer smo prižgali svečko maminemu stricu. Od tam smo se odpeljali domov.

Do večerje je ostalo še toliko časa, da sva se z atijem lahko igrala z lego kockami. Sestavila sva vsak svoj grad. Moj se je imenoval Gradmobil, atijev pa Kostmobil.

Anja Sedušak Kljakič

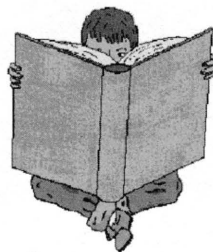
”” Matična knjižnica Kamnik

OBISKI POTUJOČE KNJIŽNICE V TUNJICAH v letu 2009

ob četrtek od 18.00 do 19.30 pred šolo

15. in 29. januar,
12. in 26. februar,
12. in 26. marec,
9. in 23. april,
7. in 21. maj,
4. junij,
10. in 24. september,
8. in 22. oktober,
5. in 19. november,
3. in 17. december

*Brati pomeni početi podvige.
Brati je možno marsikaj.*

*Pravo branje le dalje in dalje gre
čez črke in pike, čez vrte in kribe
v Koromandijo ali še dlje.*

(Tone Pavček: Branje)

PRIDITE, BERIMO!

Obisk pevcev iz Svete Ane v Slovenskih goricah v Tunjicah in Kamniku

Foto: Iztok Grilc

Na povabilo Mešanega cerkvenega pevskega zbora sv. Ane iz Tunjic, Tunjiškega okteta in Krajevne skupnosti Tunjice je v soboto, 13. septembra 2008, vrnil prijateljski obisk »Mešani cerkveno prosvetni pevski zbor KD Sv. Ana« iz občine Sveta Ana v Slovenskih goricah.

Občina Sv. Ana je mlada občina na SV Slovenije, ki navezuje stike z odprtimi in za posel zainteresiranimi posamezniki, občinami in podjetji. Vizija pretežno kmetijske, vinogradniške in kletarske občine, s približno 2350 prebivalci, je v zadnjih letih na široko odprla vrata turizmu, kar jim, tudi po naših izkušnjah, odlično uspeva.

Kot že omenjeno, je letos zbor vrnil naš lanskoletni obisk pri njih. Z njimi sta bila tudi podžupan Občine Sveta Ana, g. Drago Ruhitel in njihov tajnik ter obenem podpredsednik Turističnega društva g. Viktor Kapl.

Naši gostje so si, pod strokovnim vodstvom g. Mihe Babnika, ogledali stari del mesta in se v okviru prireditve »Dnevi narodnih noš« ob 13. uri

predstavili na Glavnem trgu v Kamniku. Zapeli so štiri pesmi. Za predstavitev zbora je poskrbela njihova predsednica ga. Marinka Nikl Trojner, Občino Sveta Ana je predstavil njihov podžupan g. Ruhitel, Turistično društvo pa g. Kapl.

Mešani cerkveno prosvetni pevski zbor KD Sv. Ana šteje 33 pevcev. Zbor je bil ustanovljen leta 1999 in bo v tej sezoni praznoval prvo okroglo obletnico. Vodi jih mlada ter ambiciozna zborovodkinja in organistka prof. Natalija Šijanec. Repertoar pesmi, ki jih zbor poje je zelo obsežen in raznolik, saj pojejo tako cerkveno kot posvetno zborovsko literaturo. Posegajo tako po »klasični« kot tudi po bolj sproščeni literaturi.

Zbor se je predstavil tudi v Tunjicah, in sicer pri večerni sv. maši, ki je bila ob 18. uri ter na koncertu, ki je sledil po njej. Pesmi, ki so privrele iz njihovih src, so v zelo akustični cerkvi sv. Ane v Tunjicah, izzvenele uglašeno in lepo.

Po celodnevem druženju smo se od naših gostov poslovili s skupnimi

pesmimi. Ob prijateljskem stisku rok smo si obljubili, da se kmalu spet srečamo.

Ob tej priložnosti se pevci Mešanega cerkvenega pevskega zbora sv. Ane iz Tunjic, Tunjiški oktet in Krajevna skupnost Tunjice zahvaljujemo vsem, ki ste nam prijazno priskočili na pomoč pri organizaciji tega srečanja. Iskrena hvala našim sponzorjem, ki so: Občina Kamnik, Eta Živilska industrija d.d. Kamnik, Čebelarstvo Mikuš Tunjice, Naravni zdravilni gaj Tunjice, Gostilna Slanovec Tunjice, Turistično informacijski center Kamnik in JSKD območna izpostava Kamnik. Za požrtvovalnost se zahvaljujemo tudi vsem domačinom in prijateljem, ki ste nam kakor koli pomagali, da so naši gostje preživeli prijeten dan.

»Življenje morajo podpirati številni prijatelji, saj tudi nobena hiša še ni stala brez temeljev.«

Vsem prisrčna hvala!

V imenu organizatorjev Olga Stele, prof.

Dominik je v Požarevcu že drugič osvojil zlato plaketo

Foto: Franci Stele

Komaj 13-letni klarinetist, Dominik Stele, učenec Glasbene šole Domžale in učitelja Karla Leskovca, se je letos že drugič udeležil mednarodnega tekmovanja pihalcev v Požarevcu (Srbija). Letos je bilo to že 5. tekmovanje in je potekalo od 16. do 20. aprila 2008 v Glasbeni šoli Stevan Mokranjac v Požarevcu. Dominik se je glede na svojo starost pomeril v I. kategoriji in v konkurenci 26 tekmovalcev spet osvojil zlato plaketo. Pri klavirju ga je spremljala prof. Martina Golob Bohte. Poleg Dominika sta se tekmovanja udeležila še dva njegova sošolca in sicer eden v mlajši, predkategoriji, ki je osvojil srebrno plaketo ter še eno dekle, ki je v starejši, II. kategoriji, prav tako prejela zlato plaketo. Tekmovalce so spremljali očetje, ki so se tudi tokrat izkazali in lepo poskrbeli, da so srečno potovali ter da so imeli

naši mladi tekmovalci dobre pogoje bivanja v Požarevcu. Tudi oni so dodali svoj prispevek, da so se mladi glasbeniki tako dobro odrezali. Mla-

dim klarinetistom želimo še veliko uspehov na njihovi glasbeni poti!

Olga Stele

Malo za šalo!

Skrben fant

Kmet je dobil na jablani dečka in zavpije nad njim: »Kaj delaš tam gori!?« Deček odgovori: »Par jabolk je bilo na tleh, pa jih hočem nazaj privezati.«

Aforizem

Hoditi v kino se pravi:
Bogu čas krasti, denar zapravljati, oči kvariti in hlače trgati.

Napotek za spanje

Zdravnik: »No, ali ste to noč dobro spali? Ali ste upoštevali moj nasvet in ste šteli do tedaj, da ste zaspali?«

Kmet: »Da, štel sem do osemnajst tisoč.«

Zdravnik: »No in potem ste zaspali, kajneda?«

Kmet: »Ne, takrat je bil že čas, da sem moral vstati.«

Marjana

JUBILEJNO 10. SREČANJE OKTETOV IN MALIH VOKALNIH SKUPIN POZDRAV MARIJI

Pesem in glasba ustvarjata ozračje veselja

Cerkev Sv. Ane v Tunjicah je na drugo majsko nedeljo v lepem sončnem vremenu že od daleč vabila na velik pevski dogodek pri nas. Letos je bil to pravi pevski praznik, saj smo praznovali že jubilejno 10. srečanje, ki ga je finančno podprla tudi Občina Kamnik in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti območna izpostava Kamnik. Letos smo vsi, ki smo sodelovali pri organizaciji te prireditve želeli, da bi bil to vrhunec v desetih letih, ki ne bo šel v pozabo in da bi gostili Slovenski okteti. Takoj so se vabilu odzvali, okteti pa ima na Tunjice še prav posebne spomine. Naj samo spomnimo, da je imel Slovenski okteti v preteklem letu pri nas božični koncert in da so v naši cerkvi posneli dve svoji zgoščenki.

Poleg Slovenskega okteta so najprej nastopili pevci domačega Tunjiškega okteta, ki je zvenel odlično in navdušil polno cerkev, nastopil je pod vodstvom prof. Olge Stele. Verjetno smo letos zadnjič spremljali legendarni okteti bratov Pirnat, ki so oznanili, da se poslavljajo od aktivnega petja, naj vas pa spomnimo, da so v preteklem letu slavili zavidljivih 50 let delovanja, v Tunjice pa so vedno prišli z navdušenjem in nastopili kar osemkrat. Sledil je nastop odličnega Zagorskega okteta, ki je po stažu še starejši od domačega okteta, in sicer so v preteklem letu slavili 30 let od nastanka, ta okteti je gostoval večkrat v tujini in dokazal, da gre za odlični pevski sestav. Vodi ga prof. Urška M. Lužar. Zveneli so ubrano in zelo navdušili občinstvo, zato samo upam, da jih bomo še kdaj videli. Nato se je predstavil Šenturški okteti, ki je prvič tu nastopil pred tremi leti in postavil dober temelj za dobro sodelovanje. Od takrat naprej s »sosedmi« dobro

sodelujejo, saj decembrskih tradicionalnih koncertov na Šenturški gori ni brez Tunjiškega okteta. Šenturški okteti pod vodstvom Braneta Jagodica deluje od maja 2004. Izjemen vtis so spet naredili pevci Kranjskega kvinteta, ki se nas vedno ponovno dotaknejo in so nam dali že veliko lepih

pevskih doživetij, letos pa so obeležili 15. obletnico delovanja.

Kot zadnji so se nam je predstavili gostje - SLOVENSKI OKTET. »Ko pride Slovenski okteti v goste, pomeni to praznik za široke ljudske množice, ki ljubijo slovensko pesem in ubrano petje.« je bilo zapisano v Pivških no-

Slovenski »nonet« foto: Cilka Plevel

Ob 10-letnici organiziranja prireditve »Pozdrav Mariji« se je tudi KS Tunjice pridružila zahvalam.

vicah. Tudi mi smo težko pričakovali ta dan, saj nam je predstavljal vrhunec našega prizadevanja za ohranjanje tega tradicionalnega pevskega praznika pri nas. Ob poslušanju njihovih pesmi smo resnično uživali, uživali pa so v odlični akustiki tudi pevci, saj so nam zapeli še veliko »datkov«. Z nami pa so skupaj preživele prijetno pevsko popoldne. Še nekaj besed o Slovenskem oktetu. Nastal je na podbudo slovenskih izseljencev, in sicer je izbrana komisija 27. septembra 1951 potrdila zasedbo v prostorih slovenske filharmonije. V svojem več kot 55 letnem poslanstvu je slovensko pevsko kulturo dvignil na najvišjo raven in jo ponesel na vseh pet celin z ljubeznijo in predanostjo, kjer je imel več kot 5000 samostojnih koncertov, posnel številne plošče in zgoščenke ter oddaj in filmov. Tudi sedanja sestava nadaljuje zlahtno tradicijo ansambla in si prizadeva, da

bi ohranjala visoko kakovost njihovega petja in veliko priljubljenost med množicami, ki ljubijo slovensko pesem in ubrano petje.

Že pokojni Janez Bole se je rad spominjal vloge prvega umetniškega vodje Slovenskega okteta, saj so z oktetom obrnili nov list v razvoju slovenske zborovske kulture. Izjavil je, da je po vzoru Slovenskega okteta nastalo v Sloveniji nad sto oktetov. Pri dobrih pevcih smo zbudili in prebudili zavest in nov občutek za vrednote, kaj pomeni pravilno in kakovostno predstavljena glasba. Tudi srečanja po uradnem delu so prava pevška poslastica, saj je to priložnost za nova druženja, nova poznanstva, pesem in smeh pa odmevata do večera.

Da bi pesem v Tunjicah odmevala še dolgo.

Cecilija Plevel

*V človeku je smeh,
v človeku je greh ...
V njem so strasti,
strah ga pesti.*

*Bojuje se s sabo,
bojuje z naravo ...
Za svobodo duha,
svobodo srca.*

*Življenje ponuja ...
človek bi vzeml ...
človek bi vzeml,
če pogum bi imel.*

*Razum mu veli
naj potrpi ...
A človeka boli,
človek trpi ...*

*Nekdo proti njemu hiti,
tudi njega boli, tudi on trpi ...
Hrepenje gori,
človek človeka bodri ...*

KONCERTI V TUNJICAH

Tudi v letošnjem letu smo v naši cerkvi gostili številne kakovostne izvajalce, ki so nam popestrili in polepsali dneve.

JOŽEF OV KONCERT OKTETA DESETI BRAT V TUNJICAH

V petek, 14. marca smo gostili odlične pevce. Tokrat je imel samostojni koncert eden najboljših oktetov pri nas, oktet Deseti brat, ki je privabil številno občinstvo, ki je z navdušenjem spremljalo zanimiv program v nekoliko hladni cerkvi, vendar so nas odlično izvedene pesmi hitro ogrele. Program je bil lepo izbran in primeren za akustično cerkev, saj so nas pesmi Ghila Gagliarda, Gallusove pesmi, pesmi pravoslavne liturgije in seveda številne ostale, res navdušile.

Med kratkim odmorom je pisatelj Ivan Sivec povedal veliko zanimivega. Povzemam: predstavil je tri pomembnejša dejanja: pomemben del predstavljajo posnete pesmi na zgoščenki Marka Bajuka, ki je med drugo svetovno vojno sodil med vodilna glasbena imena pri nas, namreč organiziral je Pevsko zvezo in izdal več pesmaric. Pri 62 letih je odšel v izgnanstvo, najpomembnejše pa je bilo, da je pričel zapisovati pesmi po spominu, tako kot jih je slišal v Beli krajini in iz tega je nastalo veliko notnih

zapisov, katere se postale sestavni del repertoarja okteta Deseti brat. Nato je omenil pri nas sicer neznanega, v Argentini pa zelo poznane etnologa Janka Benigarja, ki je odšel v Argentino, se tam poročil z Indijanko, in do podrobnosti opisal življenje Indijancev. Še danes so to najboljši zapisi iz življenja plemena Mapučce. Na grobu Benigarja pa je oktet zapel pesem Slovenec sem. Tretja stvar, ki jo je poudaril g. Sivec pa je bilo doživljanje, ko je bil oktet Deseti brat novembra 2007 na festivalu Canta Pueblo v Mendoza. Tam so namreč doživeli neverjeten odziv publike, saj je to mesto znano kot eno pomembnih središč argentinskih Slovencev. Danes oktet Deseti brat sestavljajo: 1. tenor Franjo Dolinar in Boris Zelič, 2. tenor Marjan Kraševc in Zdravko Škerjanec, bariton Metod Pečar in Rado Čuk ter 2. bas Milan Jurjevčič in Marjan Ortar. Oktet je pričel z delovanjem že davnega leta 1980, zadnjih 11 let deluje pod vodstvo znanega tenorista

in opernega pevca Jožeta Koresa, ki je veliko prispeval k tako visoki kakovostni ravni okteta. V letu 2007 je posnel že svojo 9. zgoščenko Poabi pojo, kjer so zbrane koroške pesmi in kar nekaj jih je skoraj nepoznanih. Po zanimivi predstavitvi smo prisluhnili še 2. delu koncerta, ki je bil obarvan s slovenskimi pesmimi v raznih priredbah. Številne solistične izvedbe pa so samo potrdile, da gre za sestav izvrstnih pevcev, ki žanje uspehe doma in v tujini.

*Oktet Deseti brat med nastopom;
foto: Cilka Plevel*

OB ŽUPNIKOVEM ABRAHAMU KLAPA SUBRENUM IN PIANIST JURE GORUČAN

Da je bil župnikov Abraham pravi kulturni praznik, smo občutili tudi vsi obiskovalci, ki smo se odpravili lepo majsko nedeljo v tunjiško cerkev in jo napolnili do zadnjega kotička, le-ta je privabila tudi številne goste, koncert ta pa je bil posvečen jubilanu, našemu župniku Pavlu Juhantu. Najprej je nastopila klapa Subrenum iz Dubrovnika, v drugem delu pa se je predstavil odlični pianist Jure Goručan.

Klapa se je v Tunjicah že večkrat predstavila s koncerti, vendar nas vedno znova navduši in čas ob njihovem spremljanju čudovito izvedenih pesmi mine zelo hitro. Klapa izvaja najzahtevnejše pesmi v raznih interpretacijah, je prejemnik številnih priznanj, gostovali so v številnih evropskih državah kot tudi v Ameriki in redno nastopajo na festivalih oziroma tekmovanjih, kjer so prejeli številne nagrade, zato se obiska take zasedbe v Tunjicah nikakor ne sme

zamuditi. Tudi ime Jure Goručan si velja zapomniti. Ne morem pozabiti, da je tako zahtevne skladbe izvajal brez not. Sodi med vrhunske mlade pianiste. Od leta 2002 pa sodeluje na številnih solističnih koncertih in tekmovanjih širom po Evropi in je pri komaj šestnajstih letih prejel že številna priznanja in sodeloval na številnih koncertih (1. mesto na TEMSIG 37, sodeloval na festivalu v Genovi, PRNI Estonija, Dubrovnik, solo recital Herceg Novi, Nemčija itd.).

DRUŽINA ZEMLJIČ: ŠE EN OTROK LAHKO BI PEL

Sveta Ana, mati božje matere, že od nekdaj vabi predvsem ženske in matere, da se ji zahvalijo ali pa priporočijo za materinstvo. Kaj je lepšega za žensko, kot da povije otroka, ga doji, vzgaja in mu kot mati stoji ob strani. Biti mati kar štirinajstkrat, to pa je lahko le izjemna in močna ženska, ki ji mora tudi mož veliko pomagati in ji stati ob strani. Pravo družinsko vzdu-

šje pa nam je na praznik svete Ana pričarala 16-članska družina Zemljič, mešanica slovenske in argentinske kulture, ki se je preselila v Slovenijo. Oče Miha je želel družinske izkušnje spremeniti v verze in melodijo: ker družinskim članom zaradi prezaoplenosti odraslih ni uspelo skupaj preživljati toliko časa, kot bi hoteli, so se našli prav v pesmi. Le redkok-

daj prisluhnemo tudi besedam, ki jih izreče glasba, pa bi praviloma morali najprej prisluhniti besedi, ki jo glasba lahko le še utrdi in oplemeniti. Ko sem poslušala njihove pesmi, so se v meni prebudili posebni občutki, s kora me je kar odneslo, da sem tako slišala vsako zapeto besedo, saj sem se s to družino soočila prvič. To so bile pesmi srca, zapete z otroško dušo,

dušo ljubljenega otroka, ljubeče matere in gorečega očeta. Čeprav njihovo petje v primerjavi z ostalimi izvajalci, ki jih opisujemo, ni bilo na taki ravni, pa so nam pričarali skrivnost, kaj se pravi biti družina in so v nas pustili velik pečat. Naj jih Bog varuje.

Velikokrat si v avtu zavrtim njihovo zgoščenko in verjetno že vse pesmi znam na pamet, so nekaj posebnega, zato eno objavljamo:

*V našem domu prostor je
Po prvih poljubih, prvih vrtnicah
sta prišli Andrea in veverička Mónica.*

*V našem domu prostor je,
še en otrok lahko bi pel;
če je komu kdo odveč,
tukaj bo sprejet.*

*Angelčka smo imeli, on je roža bil,
a v nebesih pri vrtnarju zdaj lepo
cveti.*

V našem domu ...

Rajska Evangelina in fantič Francisco,

o pomlad, ljubezni čas: tu je Verónica.

V našem domu ...

Tu pa tam bridkosti, pa zasije sonce,

ko prišla sta k nam Matías in potem José.

V našem domu ...

*Nežen je Pedrito in vesel Iván,
Milena in Elizabeth, radost, mir
doma.*

V našem domu ...

*Ljubezni je zadosti, a ta čas beži,
Bog ve, če bosta pri nas Ángeles in
Nicolás...*

V našem domu ...

Družina Zemljič je navdušila polno cerkev; foto: Cilka Plevel

KONCERT NAJSTAREJŠEGA PEVSKEGA DRUŠTVA LIRA

Prvo slovensko pevsko društvo je v naši cerkvi ponovilo koncert, ki so ga imeli v sloviti dvorani Royal Albert Hall v Londonu v Veliki Britaniji, kjer so Liraši nastopili že leta 2004 na mednarodnem festivalu waleških pevskih zborov. Zanimive so predvsem welske pesmi, saj je izgovorjava tega jezika nekaj posebnega, peli pa so tudi v italijanščini in angleščini. Zbor vodi priznani dr. Andrej Misson, sodelovali pa so še solisti. Na orgle jih je spremljal Rok Rakar, na klavir Tomaž Pirnat. Tudi tokrat se je glas o koncertu Lire v Tunjicah razširil in občinstvo je tudi tokrat napolnilo cerkev.

O srečanju Pozdrav Mariji in obisku Kulturno prosvetnega društva

Svete Ane pa pišemo ločeno, saj sta dobro zaznamovala letošnje leto.

Glasba nas napolnjuje z dobrimi občutji in željami, napolnjuje naša sr-

ca s posebnim čarom, zato upamo, da bomo tudi v prihodnji številki pisali o takih dogodki pri nas.

Cecilija Plevel

Najstarejše pevsko društvo Lira na koncertu po Londonu; foto: Damjan Hancič

Skriti talenti

Bila je izražena želja za članek z naslovom »Skriti talenti«. In glej, presenetila nas je ga. Bernarda Vinšek. Dan pred prvo adventno nedeljo je priredila zelo lepo razstavo z adventnimi venčki in raznimi novoletnimi aranžmaji. Preko 60 jih je bilo.

Nekaj časa pred tem naju z možem prijazno povabi, ko greva mimo njenega doma. Pridita pogledat, kaj delam. Bila sem zelo presenečena. Povedala je svojo odločitev. Odločila se je za razstavo adventnih venčkov. Ja, res krasna ideja. Nabrati toliko materiala, toliko rož in drobnih stvari, vse v naravi. Da človek kar strmi in občuduje. Bernarda je oseba, ki ji lahko rečeš – to je otrok narave. Živeti z naravo, videti in nabrati toliko lepih drobnih stvari, jih vdlati v prelepe aranžmaje, ne enkrat, večkrat iskrene čestitke za tako delo. Bila sem malo prisotna pri pripravi razstave, a izredno presenečena. Pomagala sta ji mož France in hčerka Urša, res pravi aranžerji. Krasne ideje, krasno delo, ja, to so res pravi talenti. Narediti toliko izdelkov, jih prikazati v takem ambientu – enkratno delo – enkratna zamisel.

Hvala Bernardi in njeni družini za lep predpraznični dogodek.

K razstavi se ji pridružil tudi Tone Vrhovnik – Turenškov Tone. Tudi on je pravi umetnik. Zaradi posledic prometne nesreče se je moral preusmeriti oziroma zamotiti z delom. Pravzaprav tako je, vedno je zaposlen, vedno nekaj ustvarja. Začel je s posebnimi slikami. Najprej je naredil skico na les in potem žgal z lotom pikico za pikico, ja to jih je nešteto. Zelo drobno, natančno in veliko dela je to, da nastane slika. Ustvarjal je od tunjiške cerkve, rož, svetnikov, nebesnih znamenj, pa še in še. Nadaljeval je z jaslicami. Da vse te figure najprej vliješ, posušiš, pobarvaš, ja kar precej truda je vloženega. Za veliko noč

Avtorica razstave Bernarda Vinšek z možem Francijem (desno) in Petrom Trobevškom.

so na vrsti pirhi, dela prav unikatne – pisano barvane. Iz teh barvnih pirhov so se porodile ideje za slike. Upodobljene so največkrat rože, v katere vgradi mehanizem ur. Zelo lepo naredi tudi okvirje, dela z veseljem in potrpežljivo kakor tudi potrpežljivo prenaša svoje zdravstvene težave. Toliko dela, toliko idej, res taki ustvarjalci so spoštovanja vredni. Če potrebuje-

te kakšno ekstra darilo ali pa tudi po naročilu, oglasite se pri njem.

Predstavljena sta dva tunjiška talenta in mislim, da jih je še kar nekaj. Zato naj pobud in dobrih idej ne zmanjka.

Velik človek, velika duša. Tako delo je za dušo.

Marjana

Eden od štiridesetih venčkov na razstavi.

Jaslice - delo Turnškovega Toneta so lepo dopolnile razstavo adventnih venčkov.

USPEHI IN TEŽAVE ŠPORTNIKOV

Začetki priprave in pisanja tegale članka so me malce šokirali, ko sem od naših mladih, a že zelo uspešnih Tunjičanov izvedel, kako se nekateri od njih to leto borijo s svojimi težavami zdravstvene narave. Še lani in predlani sem pisal o pomembnosti gibanja za naše zdravje in prednostih športnega udejstvovanja, pa se je zgodilo, da jih skoraj polovico bremene takšni in drugačni problemi, kar lahko pripišemo prav športu samemu. Veliko število treningov, njihova intenzivnost in verjetno premalo počitka, so že pustili pečat mladim športnikom, na katere smo tako ponosni. Verjetno jih ravno ta ponos z njihovim osebnim vred žene k naprežanju za še boljše dosežke in še večje uspehe, a je cena za to žal prevelika.

Pa naj najprej omenim naše »nesrečneže«, katerim želim čim hitrejšo okrevanje in vse dobro v naprej – predvsem, da se bodo lahko s športom še v prihajajočih sezonah ukvarjali v taki meri kot jih to zares veseli.

Triatlonka Manca Vrhovnik se že od pomladi ukvarja s kolenskimi bolečinami. Pred sezono je še uspešno nastopala na duatlonih nato pa so nastopile težave. Sedaj jih postopoma odpravlja in upa na čimprejšnjo vrnitev na dirkalne stezice.

Tudi plavalka Karmen Kaplja kar tri mesece ni smela v vodo zaradi problematičnih ramenskih mišic. Skozi poletno sezono je okrevala, tako da ji je dal septembra zdravnik zeleno luč za nadaljnje plavalne treninge. Sedaj se že pripravlja na zimsko sezono v zaprtih bazenih.

Matic Slabe je skozi leto uspešno dvigoval formo. V avstrijskem Telfesu je na gp-ju svetovnega pokala med mladinci kar zmagal, nato pa je prišla izbirna tekma za svetovno prvenstvo, kjer se je poškodoval. Natrgal je mečno mišico, zaradi česar je moral tri mesece tekaško mirovati. Sedaj je

Manca Vrhovnik

fant že poskočen, na hitrih nogah in pridno trenira za naslednjo sezono.

Naš zdaj cestni kolesar Blaž Petek utrjuje svoje noge v novomeškem kolesarskem klubu. Navdušen je nad kvalitativno visokim nivojem treniranja v klubu, saj je to le še zadnja stopnica do profesionalnih vrst vrhunskih kolesarjev. Blaž meri moči s tekmovalci in ekipami vseh evropskih držav in nastopa v različnih deželah. Letos je odpeljal že 35 dirk in lahko si samo predstavljate, kako naporna sezona je to. Jaz si komaj. Fant je odličan »kronometrist« oz. tekmovalec v vožnji na čas. V ekipi ima ponavadi pomembno vlogo pomočnika najboljšega in tako

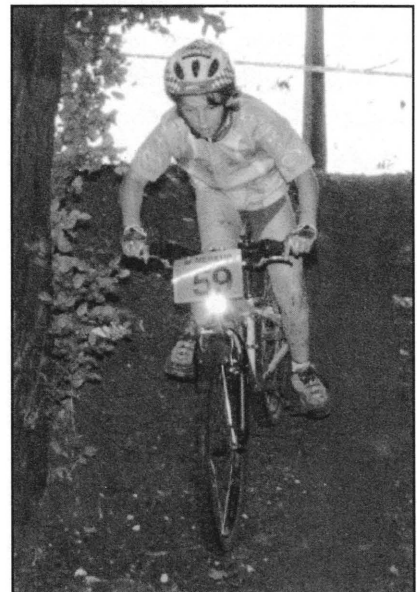
se kali v vedno močnejšega dirkača. Tudi on se letos ni izognil težavam. V krvi ima namreč bakterijo, ki mu jemlje prepotrebne moči. Vendar je Blaž neomajen in optimistično zre v še uspešnejšo prihodnjo sezono in upa na povabilo še boljšega kluba.

Maruša Klemenc pravi, da je letos že malo boljša. Na evropskem pokalu je bila 7., v skupnem pokalu 4., na pokalu Alpe Adria pa je kar zmagala.

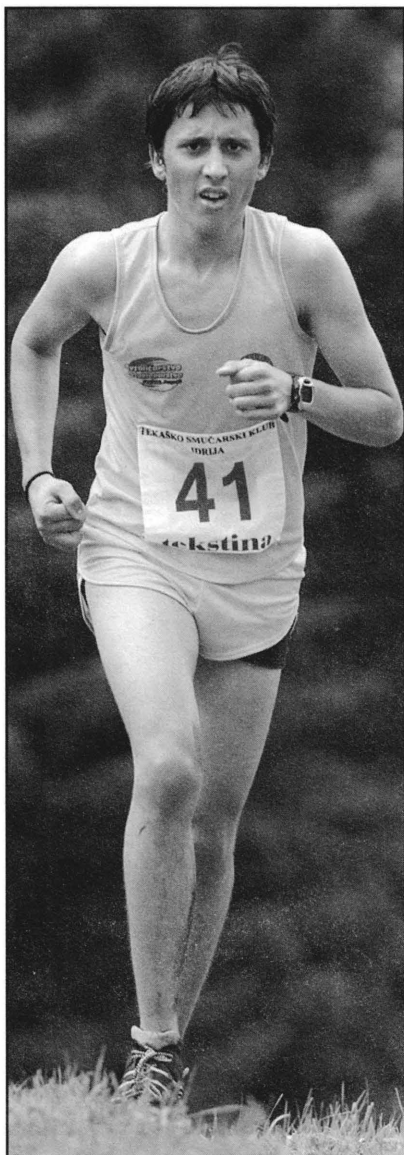
Sedaj pa naj omenim še preostale, ki so letos dosegali zavidanja vredne rezultate.

Rok Vrhovnik ima 16 let in se je z MTB oz. gorskim kolesarstvom pričel ukvarjati novembra lani. Letos je z rezultati posegal kar po tretjih mestih, nastopil pa je tudi že na Hrvaškem. V nekem obdobju je Roku šola vzela bistveno več časa in je moralo kolo bolj kot ne počivati, vendar je takoj, ko se je učenje vrnilo na stare tirnice, pognal svoje noge nazaj na pedala in nadaljeval s svojimi treningi.

Gašper Plevel se je odločil za bencinski šport. Pri 18-tih letih je opravil s prvo tekmovalno sezono v avto krosu. Z rezultati je zadovoljen, saj je osvojil 5. mesto v pokalnem prvenstvu v diviziji 3B pri mladincih do

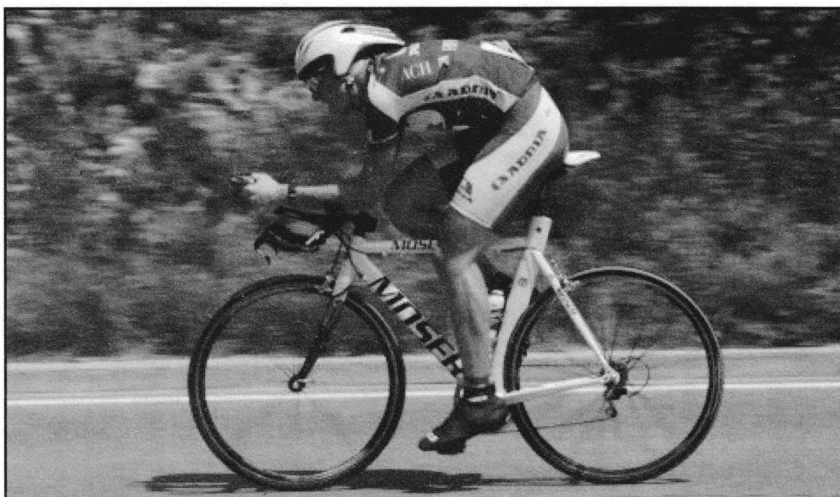
Tamara Sitar med spustom

Matic Slabe

21 let, na tekmi v hrvaški Rupi pa je celo zmagal. Trenira na vsem znani tunjški progi, žepno različico dirkališča pa ima tudi doma. Pomaga pa si tudi z računalniškimi simulatorji. Za velik del uspeha sta seveda zaslužna njegova starša, saj mu vedno stojita ob strani tako v praksi kot v osebni drži. Oče Janez mu pomaga pri samem jeklenem konjičku »bagiju«, saj rekordi popravljavanja razpadlega motorja segajo do 9 ur in to na noč pred tekmo. Tako je lahko Gašper dirko dobro odpeljal, na kar je zelo ponosen.

Jani Vrhovnik pa sedi v kartu, torej nekakšni majhni formuli, ki »leti kot strela«. Od marca letos se udeležuje dirk na katerih ponavadi zaseda

Blaž Petek se že vozi med najboljšimi kolesarji.

peta mesta s čimer je zelo zadovoljen. Tudi njemu družina stoji ob strani, odlično strokovno pomoč mehanika pa mu nudi oče France. Za to jim je zelo hvaležen.

Šele 11 letna Tamara Sitar pa je letos pomladi pričela trenirati MTB ali gorsko kolesarstvo. Že kar prvo leto je postala državna prvakinja do 13 let. Ni čudno, če se pa menda včasih pomeri kar z dečki.

Omeniti moram svojevrsten uspeh Mohorja Vrhovnika, saj je dobil priznanje uredništva revije Polet in spletne stani bicikl.com za delo z mladimi. Poleg njega so bili prejemniki nagrad tudi vrhunski kolesarji svetovnega kova: Tadej Veljavec, Jani Brajkovič in Jure Robič. Klub, v katerem deluje Mohor, je zrasel v največjega v Sloveniji, za kar ima veliko zaslug prav Mohor sam. Skrbi za mladinke in mladince od 6 do 17 let, kjer mu pomagata še dva trenerja.

Seveda smo ob teh podatkih lahko ponosni na vsakega od omenjenih, vendar pa se sprašujem, kje je sedaj bistvo športne aktivnosti. V visoko doseženih ciljih? V ponosu? Šport oz. telesna aktivnost naj bi bila sredstvo za razvedrilo, sprostitvev po večurnem sedenju v šolskih klopih ali pisarni, pa tudi po dolgotrajnem enoličnem delu. Namenjen naj bi bil druženju enako mislečih, včasih za zabavo, da bi imeli od tega nekaj pozitivnega. Seveda potrebujemo v takšni aktivnosti vsi, tako rekreativni kot profesionalni športniki, vsak zase nek cilj, ki nam je hkrati motivacija za ponavljanje se treninge, ki sami po sebi in po določenem času verjetno res niso več tako razburljivi. Vendar sem mnenja, da mora kljub vsemu ostati veselje in zadovoljstvo po treningih in tekmah bistvo samega početja.

Matej Krumpetar

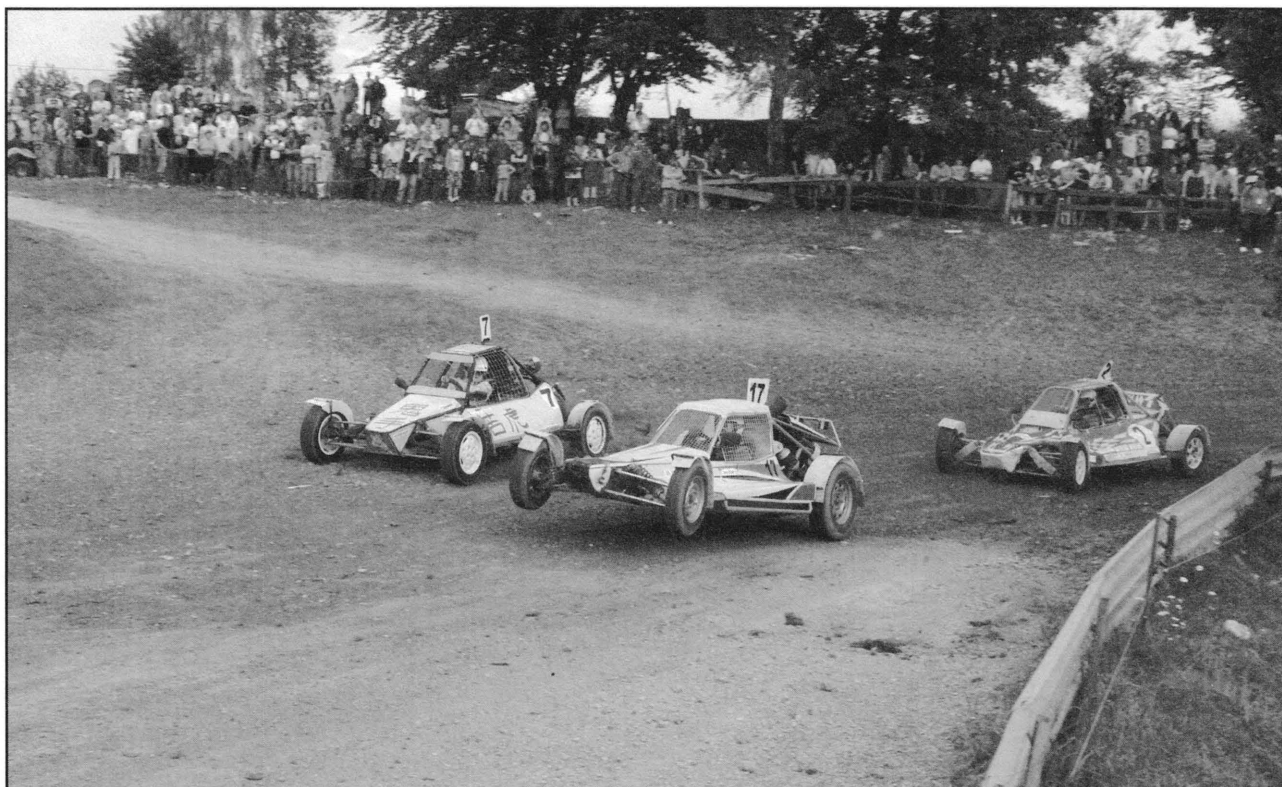

Jani Vrhovnik v gokartu - mali Formuli 1

*Udeleženci na tradicionalni Poti ob žici okupirane Ljubljane so tekmovali na 28 kilometerskem teku trojk
(Sašo Mikuš, Boris Mikuš in Matej Krumpestar)*

GRMENJE V AVTOKROSU V TUNJICAH NA TEKMAH DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Ogorčen boj v vseh kategorijah. Številko 17 vozi domačin Gašper Plevel, ki ima pogon na zadnji dve kolesi, kot se vidi na sliki.

Boj za boljši položaj na prvi strmini.

V Tunjicah sta na poligonu pri Kosirniku potekali druga in četrta tekma DP v avtokrosu, ki sta zopet privabili množično udeležbo gledalcev. Res smo spremljali dve lepi tekmi v odlični organizaciji ASC Mustanga Domžale, ki mu predseduje neumorni Stane Sušnik, ki uživa velik ugled med poznavalci tega športa in seveda tekmovalci. Avtokros vsako leto močno napreduje, predvsem v najmočnejši diviziji 3 med buggyji, tudi med školjkarji ali v diviziji I, skratka na vseh tekmah v vseh divizijah smo spremljali močno konkurenco. Obakrat je bila proga odlično pripravljena, za kar sta poskrbela generalna pokrovitelja Damjan Dolinšek in Roman Pirnar. Veseli nas, da so si tekme ogledali tudi številni gostje skupaj z županom Antonom Smolnikarjem, saj smo na tekmo privabili več tisoč glav množico. Po izjavah poznavalcev hitrostnih preizkušenj toliko gledalcev ni privabil nihče, zato vsaj upamo, da nam bodo v prihodnje sponzorji kot tudi občina, podprli organizacijo te tekme. Obakrat je tekmo spremljala tudi Televizija Slovenija. Organizacija take tekme je velik projekt, na katerem službuje blizu 200 ljudi, zato brez podpore številnih ljubiteljev tega športa take tekme ne bi izvedli. Škoda le, da so med nami tudi neka-

teri, ki nam pomagajo s podtikanjem in škodujejo, kar pa ta šport posledično lahko pripelje tudi v propad, saj je za organizacijo takih tekem potrebno veliko denarja, in seveda lastnega dela in odpovedovanja, zato bi ob tej priliki tudi pozvala k malo strpnosti. V Sloveniji pa so trenutno tekme le na treh prizoriščih. Organizatorji se resnično trudijo, da bi vse izpeljali tako, kot je potrebno in kot zahtevajo stroga pravila, zato še toliko večja zahvala vsem, ki sodelujejo in kakor koli tudi pomagajo, saj je v Tunjicah veliko ljubiteljev tega športa. Številni Tunjičani se pojavljajo na tekmah tudi izven Tunjic, ker pa imamo odlično progo, se tudi mladi odločajo, da se preskusijo v tem športu.

Tunjske tekme se bomo poleg dobro organizirane in pripravljene tekme spominjali predvsem po spektakularnem obračanju Dejana Petriča, takoj za njim je poletel še Marcel Grgič. Petričevega Opel Buggyja pa so v ekipi uspeli pripraviti že takoj za naslednjo tekmo, na koncu pa je stal celo na stopničkah za zmagovalce. Neverjetno! Dva preobračanja smo videli tudi na drugi tekmi, in sicer na sobotnem treningu Mateja Lavriča, ki je sicer zelo poškodoval svoj dirkalnik Subaru imprezo, ter že na ciljni ravnini Matjaža Kolarja, ki je svojega

Suzuki Swifta totalno razbil, sam je bil v šoku, sicer nepoškodovan, vendar na zadnji tekmi ni tekmoval.

Še nekoliko o samih tekmah. Najprej potekata dve kvalifikacijski tekmi, kjer se odloča o najboljšem startnem položaju. Če je vozil več kot deset, se tekmuje v več skupinah, sicer v eni. Prve tri tekme odločajo o startnem položaju na finalni tekmi. V finalno vožnjo se uvrsti le 10 najboljših iz vsake divizije in v točkovanju veljajo rezultati finalnih voženj. Tako na prvi tekmi odličnemu Igorju Keru najboljši čas kvalifikacij in odlične vožnje lanskoletnega državnega prvaka Marka Ravnikarja niso prav nič koristile, ker sta obema v finalni vožnji odpovedala avtomobila.

Na prvi tekmi so v diviziji 3 tokrat premočno slavili tekmovalci kluba organizatorja, saj so osvojili prva tri mesta: na vrhu Matija Rakovec. Svojo prvo uvrstitev na prvi tekmi pa si je z odličnim petim mestom privozil domačin Gašper Plevel. V diviziji 1 je slavil Albin Jeriha kluba Mustang Litija, v najšibkejši diviziji 1A trojna zmaga kluba Mustang Litija: Blaž Marn je ponovil zmago iz prve tekme. Tudi tu je letos pričel tekrovati domačin David Kosirnik in se odlično odrezal, slavil je celo v eni od tekem predtekmovanja in požel veliko navdušenje občinstva, na koncu pa osvojil odlično 7. mesto. Med mladimi do 21 let je slavil Dejan Petrič pred Domnom Rodetom in Gašperjem Plevelom, ki je bil tudi edini med buggyji na dvokolesni pogon in tako mu je v tej kategoriji (3B) pripadla zmaga in pokal.

Neverjeten razplet je bil na 2. tekmi v diviziji 1, kjer je praktično dobljeno dirko Samo Feštjan po zapletu tik pred ciljem z Metodom Knezom, podaril zmago Albinu Jerihi, ki jo to s pridom izkoristil. Tudi med buggyji pravi boji. Odlične predstave je uprizoril gost Igor Svaguša iz Hrvaške, ki je pristal v finalni vožnji na ograji, ve-

Trenutek slave ob koncu sezone. Gašper Plevel in David Kosirnik. (osemnajst letnika)

liko pa ni manjkalo Igorju Kernu, ki bi se mu kaj kmalu tudi to zgodilo, je pa obtičal na progi. Zmaga je šla v najmočnejši kategoriji 3 lanskega državnemu prvaku Marku Ravnikarju. V diviziji 1A pa je zmagovalec kot na vseh tekmah letos Blaž Marn. Med mladimi do 21 let je zmagal domači adut David Kosirnik skupaj z Žigom Kraševcem, tretja sta bila domačin Gašper Plevel in Domen Rode, v kategoriji 3B je bil zmagovalec Gašper Plevel.

In kakšen je bil razplet na koncu? Daleč najbolj izenačeno je bilo v najmočnejši diviziji, kjer so se za naslov pred zadnjo tekmo potegovali kar štirje tekmovalci, uspelo pa je Juretu Sušniku, ki je tako prvič osvojil naziv državnega prvaka. Kluba Mustang Domžale in Litija sta pobrala vse naslove, saj sta v D1 in D1A slavila Blaž Marn (zmagal je na vseh petih tekmah) in Albin Jeriha (zmagal na štirih tekmah, enkrat drugi), v 3. Jure Sušnik, v 3B pa Gašper Plevel.

Seveda pa smo prav veseli, da v tem športu spet sodelujejo domačini. Za ta šport sta se odločila letos osemnajstletnika David Kosirnik in Gašper Plevel, oba sta sezono uspešno zaključila. David je na koncu osvojil

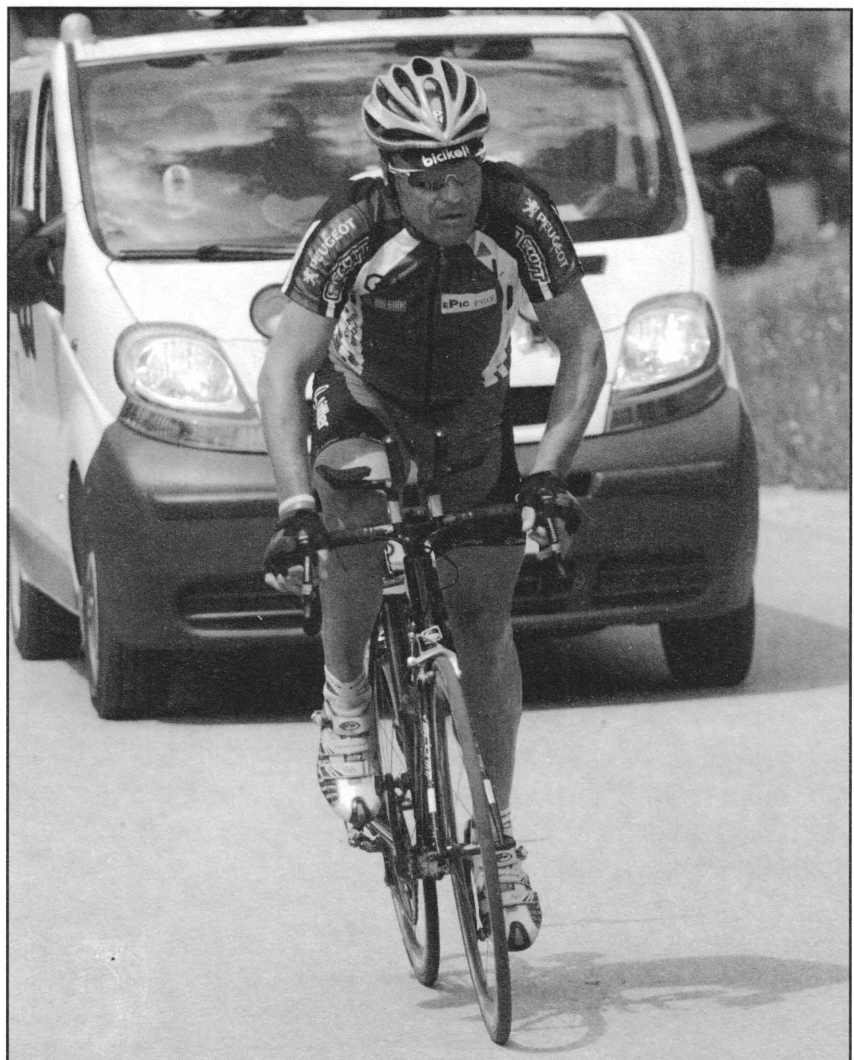
skupno 6. mesto ter 3. med mladimi do 21 let, Gašper pa skupno 10. in 1.

mesto v diviziji 3B, kjer tekmujejo samo buggyji na dvokolesni pogon. Odličen rezultat, na katerega je najbolj ponosen, pa mu je uspel v hrvaški Rupi, saj je v svoji diviziji zmagal, omeniti pa velja, da je na Hrvaškem buggyjev na dvokolesni pogon več. Oba bosta tako prejela pokale na zaključni prireditvi, ki jo organizira Zveza za avtošport v Sloveniji AŠ2005.

Upam, da bomo na tunjski progi videli še več tako zanimivih tekem, kot sta bili letos, zanimanje pa je vsekakor glede na število obiskovalcev, ki jih privabi ta šport, res veliko.

Na koncu pa vas vabim, da si več podrobnosti lahko ogledate na spletni strani <http://www.asc-mustang.com/forum>, kjer lahko tudi sodelujete.

Cecilija Plevel

Kolesarska dirka okoli Slovenije je potekala tudi skozi Tunjice. Na sliki je Jure Robič.

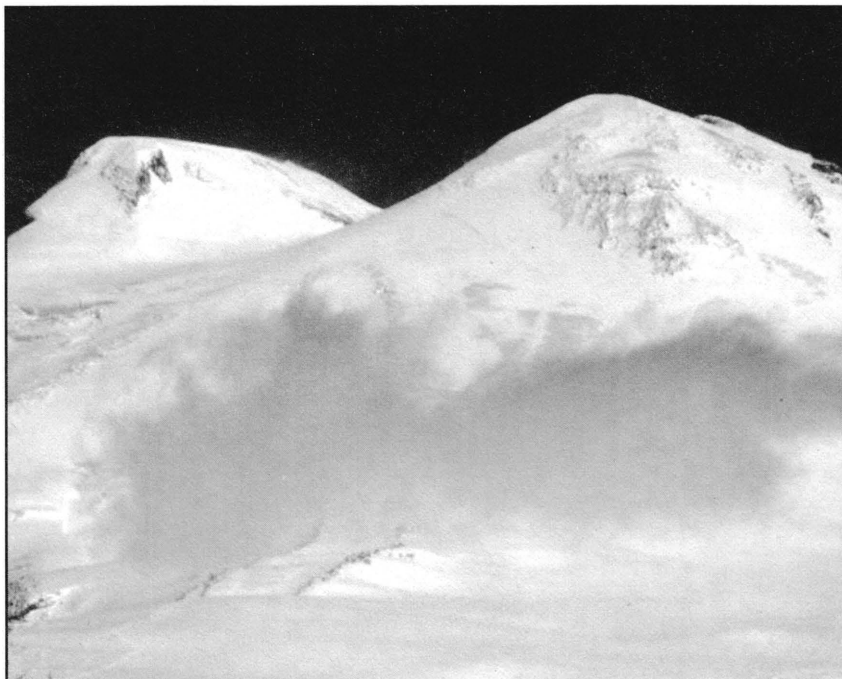
Skok na streho Evrope

Vsako leto si mislim, da bi lahko prispeval kakšen članek za tale naš Tunški glas, pa mi nikoli ne uspe. Letos pa sem dosegel nekaj, na kar sem zelo ponosen in bi ta dosežek rad delil z ostalimi sovaščani.

Letos sem organiziral in vodil majhno odpravo na najvišji vrh Evrope, 5642 metrov visoko goro Elbrus. Na odpravo nas je šlo osem alpinistov, hribolazcev in drugih navdušencev gora (Mojca, Aleš, Damir, Matej, Jani, Miro, France in jaz).

Že od malega rad zahajam v hribe, za kar me je navdušil oče, in odkrivam vse lepote naših gora. Kmalu je bilo to premalo, zato sem poleg naših lepih gora začel osvajati tudi gore po tujini. Po večletnih izkušnjah in hoji po hribih, sem se začel ukvarjati tudi s plezanjem in tako sedaj nabiram znanje še v tem športu. Tako sem, poleg naših gora, do sedaj osvojil še: dvakrat Mount Blanc, Visoko belo špico, Matterhorn iz italijanske strani, Grossglockner po Studlovem grebenu in Elbrus. Vsaka gora ima posebno zgodbo in doživetja, katerih se z veseljem spominjam.

Ja, letos sem izbral Elbrus, in sicer zato, ker sem leta 2005 že bil tam z neko odpravo, ampak smo zaradi slabih razmer, žal, morali oditi domov, ne da bi osvojili vrh. Raje to, kakor pa, da bi človek tam umrl. Gora še vedno stoji, življenje je pa samo eno. No, naj povem nekaj o Elbrusu. Dvoglavi velikan leži v osrednjem Kavkazu, na meji med Azijo in Evropo in ga uradno štejejo za najvišji vrh Evrope. Je pravi orjak, saj kar za 1000 višinskih metrov preraste ostale vrhove v okolici. Gora ni tehnično zahtevna, vendar pa zaradi razmer in višine predstavlja kar težek zalogaj za večino ljudi, ki poskušajo osvojiti njen vrh. Prav zaradi tega veliko ljudi obupa, dobi oze-

Elbrus: levo najvišji vrh, desno nižji vrh, vmes sedlo Elbrusa

bline, višinsko bolezen, nekateri pa so tam tudi umrli (leta 2007 je gora terjala 11 smrtnih žrtev).

Prvi največji problem pri osvajanju Elbrusa je nestabilno vreme in pa mraz, ko se temperature spustijo tudi pod -30°C . Poleg tega ima tudi ledeniške razpoke in pa živo zelen led (zaradi debeline in trdote), ki je skrit pod snegom in zato še toliko bolj nevaren.

Samo potovanje smo začeli 26. 04. 2008, ko smo z letališča Brnik poleteli proti Moskvi. To je res ogromno mesto, v katerem živi veliko ljudi. Tam smo počakali do jutra, ko smo imeli lokalni polet proti Mineralnim vodam. V Mineralnih vodah pa so nas že čakali, kot vedno čakajo, ruski vozniki, ki vozijo proti vasici Azau, ki leži 2200 metrov visoko pod vnožjem Elbrusa. Tja smo prispeli nekje ob 19. uri in se namestili v apartmaju, katerih lastniki so muslimani. Bili so res prijazni, poleg tega pa smo imeli tudi dobro hrano, ki so nam jo pripravljali. Prvi dan smo seveda počivali in raztovarjali svojo prtljago. Bilo je res veliko.

Že drugi dan smo se odpravili na aklimatizacijsko turo, nekje na 3000

metrih višine, višje pa nismo šli, ker je snežilo. Naslednji dan, 01.05.2008, smo ob lepem vremenu nekateri odšli že na višino 4100 metrov. Ko smo se spuščali, smo se na višini 3500 metrov, kjer so postavljeni sodčki za spanje šestih oseb, zmenili za rezervacijo. Kazalo je namreč, da bo 03.05.2008 lepo, sončno vreme in to smo hoteli tudi izkoristiti. Zato smo 02.05.2008 odšli do sodčkov, se tam namestili z vso opremo, ki smo jo rabili za vzpon na vrh, in počakali do tretje ure zjutraj. Takrat je prišel čas in smo se odpravili proti vrhu. Bilo je jasno, vendar pa tako mrzlo, da niti pomislil nisi, da bi snel rokavice, kaj šele kaj drugega. Na višini 4800 metrov je postalo zelo ledeno, zato smo morali namestiti dereze. Ker je ponoči in prejšnji dan padal tudi sneg, sem jaz gazil do višine 5100 metrov, ostali pa so hodili po moji gazi. Kmalu zatem je eden od članov dobil višinsko bolezen, začel je bruhati in imel močan glavobol. Bil je še toliko pri sebi, da se je lahko sam varno vrnil nazaj do sodčkov. Ostali smo nadaljevali svojo pot. Bil sem v kar močni prednosti pred ostalimi člani, nakar sem tempo malo zmanjšal in dohitel me je

Na vrhu Elbrusa

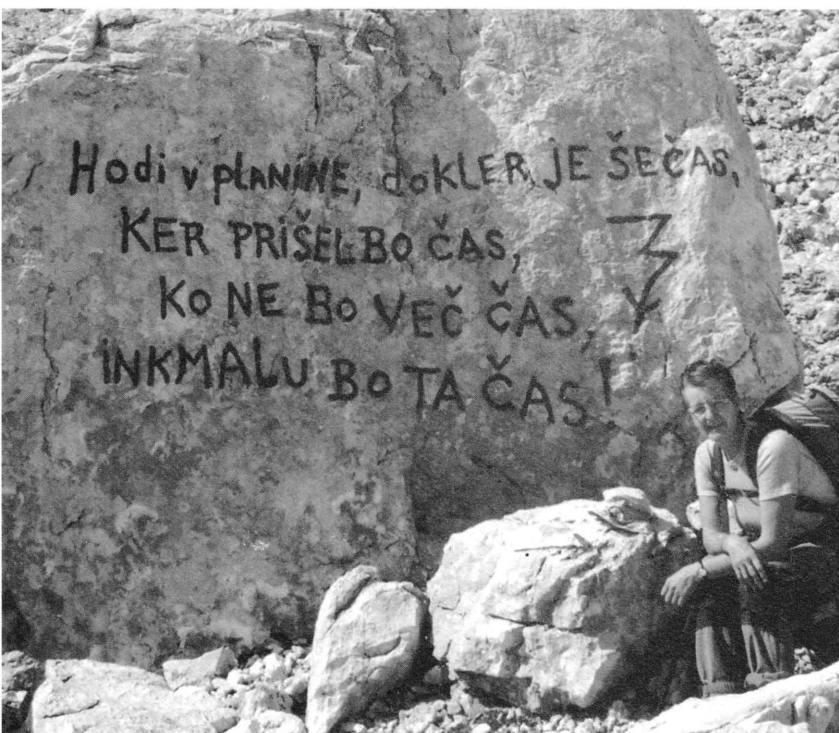
kolega. Potem sva skupaj prva prišla na višino 5200 metrov. To je nekje na sedlu Elbrusa. Tam sva malo počila in popila nekaj tekočine. V nahrbtniku sem imel tudi čokolado, vendar pa je zaradi hudega mraza popolnoma zmrznila in je nisem mogel niti pregrizniti. Od tu naprej je šel kolega prvi proti vrhu, jaz pa sem počakal druga dva kolega in vsi skupaj smo

potem prišli na vrh Elbrusa. Na vrhu je bilo zelo mraz in enemu od članov je zmrznila brada. Od višine 3500 metrov pa do vrha smo hodili nekje pet ur in petinštirideset minut.

Na vrhu sem bil približno 15 minut, potem pa sem se začel vračati nazaj proti sodčkom na višino 3500 metrov. Malo pod sedlom Elbrusa sem ujel kolega, ki je prišel na vrh 40

minut pred nami, ga prehitel in prvi prišel nazaj v dolino. Pozneje mi je povedal, da je bil tako izmučen od hoje, da se je komaj vrnil nazaj v dolino. Vrh nas je osvojilo pet članov ekipe, ostali trije pa zaradi različnih vzrokov, žal, niso videli vrha. Pa saj bo še čas za to, da pridejo in osvojijo ta biser Kavkaza.

Tomaž Štupar

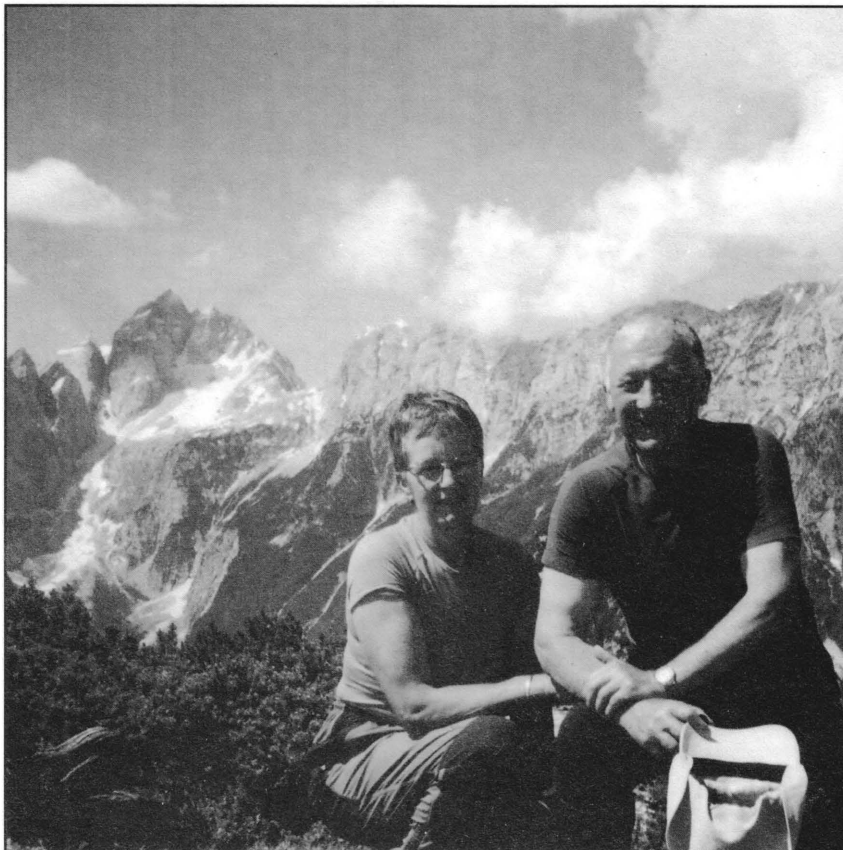
Angelček moj

*Angelček moj,
bodi z menoj,
stoj mi ob strani
in me posvari.*

*Podaj mi roko in me varuj,
posebno tam gori v skalah,
v prelepih višavah
bodi z menoj,*

Hvala ti za varno pot!

Marjana

Marjana in Tone na Ciprniku. V ozadju levo Jalovec

Mogočna gora – Jalovec

*Sedeti vrh te mogočne gore,
opazovati neskončne krasote,
ki vsemogočni Bog jih je ust-
varil.*

*Sonce, modro nebo, lepi vrhovi.
Gledaš, strmiš, se ti smeji,
da narava človeku vse to
podari.*

*Vredno se je potruditi,
se pošteno prepotiti
in toliko lepote zaužiti.*

*Res lepa je ta pot z Vršiča,
kar dolga je že do Špička,
potem pa v skale in nad pre-
pade.*

*A ko na vrhu stojiš,
zadovoljno se smejiš,
da vse to doživiš.*

Marjana

ENERGETSKI KOTIČEK št. 4

ENERGETSKO VARČNA HIŠA, TUNJICE 17A

Na mestu, kjer je nekoč stala Fa-rezovčeva hiša in nato počitniška hišica, sta si Petra in Damjan Bastič postavila novo energetska varčno hišo, ki za potrebe ogrevanja izkorišča geotermalno energijo. Načrte za hišo je izdelal investitor sam, osnova je bila tipska montažna hiša Jelovica.

Zahteve za naziv energetska varčne hiše: Varčna hiša mora biti natančno izdelana, močno izolirana, čim bolj zrakotesna, s čim manj toplotnimi mostovi, in za ogrevanje uporablja predvsem obnovljivo energijo iz okolja ter tako minimira izpuste toplo grednih plinov. Primerno tem zahtevam je tudi sama gradnja energetska varčne hiše precej dražja, kar pa se v dolgoročnem obdobju bogato obrestuje. Merilo varčnosti je letna

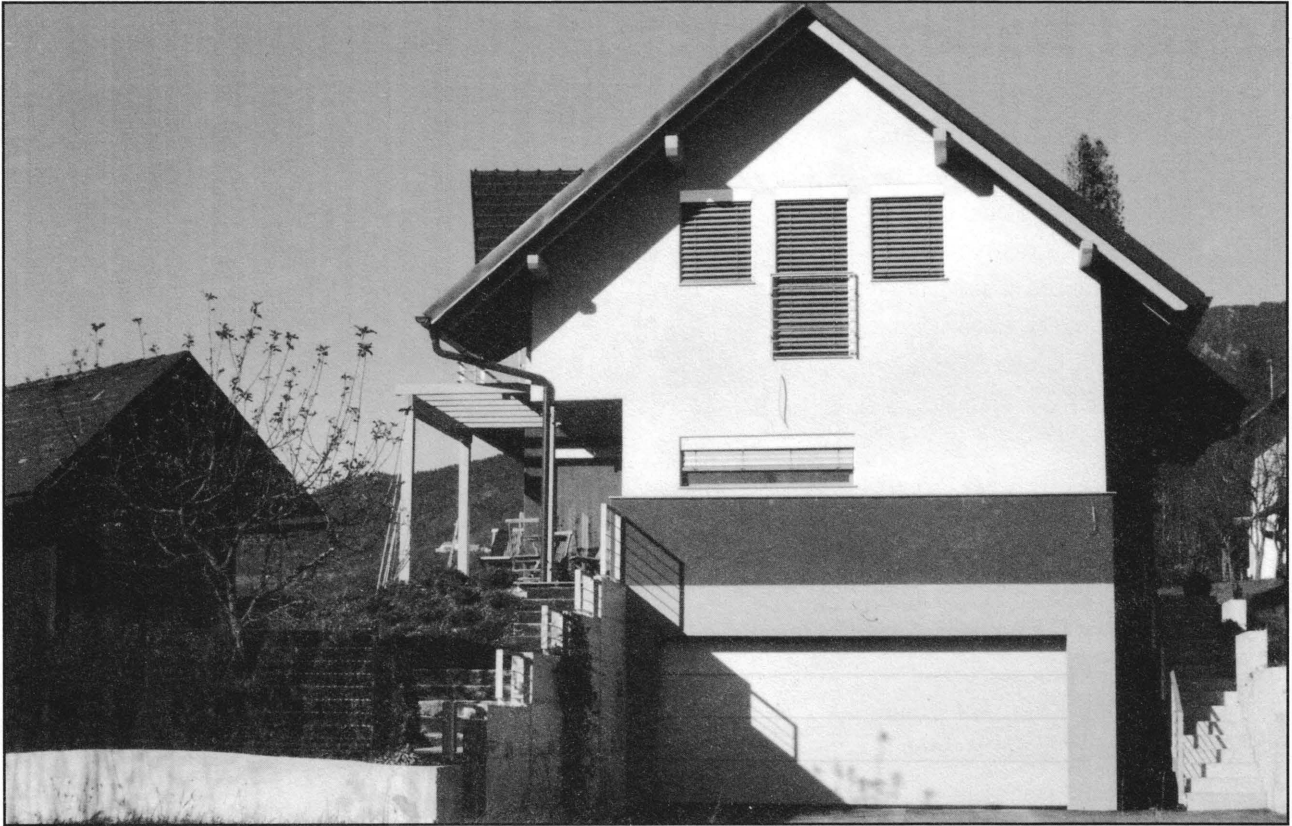
poraba primarne energije na kvadratni meter. Če npr. običajna hiša kot za primerjavo porabi letno 10 do 25 l kurilnega olja na kvadratni meter, ga varčne hiše porabijo 3 – 5 l, pasivne hiše pa celo manj kot 1,5 l.

Hiša na naslovu Tunjice 17a, Kamnik je podkletena. Kletni prostori so zgrajeni iz armiranega betona, pritličje in mansarda sta izdelani iz lesenega ogrodja iz lesenih letev 8 x 14 cm na vsakih 40 cm z vmesno 14 cm debelo izolacijo iz tervola. Znotraj je obložena s knauf ploščami, na zunanji strani pa so pritrjene cementno iverne plošče in dodatno 10 cm toplotne izolacije iz stiropora, fasada je Demit.

Tla v pritličju so izolirana s stiroporom 5 cm ter 6,5 cm izolacijskimi

ploščami za talno ogrevanje – skupna debelina izolacije je 11,5 cm, na spodnji strani AB plošče je na stropu kletnih prostorov dodatno prilepljen stiropor debeline 5 cm. Strop bivalnih prostorov v pritličju in mansardi izoliran s tervolom debeline 18 cm. Kritina je Tondach. Okna so lesena, termopan, večina oken je obrnjenih na JZ stran v smeri sonca. Pritličje in mansarda obsegata po 80 m² neto površine.

Za ogrevanje prostorov in za pravo tople sanitarne vode skrbi toplotna črpalka (TČ) na zemeljski kolektor firme IVT skupne toplotne moči 7 kW s prigrajenim 300 l hranilnikom toplote. Grelno število TČ je cca 4,5 (to pomeni na 1kWh porabljene električne energije TČ pro-

Nekdaj je tu stala Farezovčeva hiša

izvede 4,5 kWh koristne energije za ogrevanje).

TČ je nameščena v kletnem prostoru, potrebuje sorazmerno malo prostora in ne potrebuje dimnika ter deponije oz. rezervoarja za gorivo.

Zemeljski kolektor je velikosti 160 m² in vsebuje 950 m spiralno navitega cevovoda v globini 110 cm. Kolektor je sestavljen iz 4 vej. Količina toplote, ki jo lahko odvezamo zemlji s kolektorjem je odvisna od številnih dejavnikov. Kolektorska polja se vgrajujejo predvsem tam, kjer so na razpolago večje površine zemljišča. Najboljši izvor so vlažna glinasta oziroma ilovnata tla. V peščenih tleh je odvzem toplote mnogo manjši. Akumulacijska sposobnost zemlje je največja v zelo vlažnih tleh z velikim deležem mineralnih snovi in malo porami, zato velja pravilo, da mora biti površina izpostavljena padavinam.

Izbrana TČ ima za rezervo vgrajene še 3 električne grelce moči 3 kW, ki bi se po potrebi dodatno vključili npr. v primeru izpada iz delovanja kolektorjev oz. daljšega ekstremnega

mraza, vendar se do sedaj po 2 zimah delovanja še niso vključili. Tekočina v kolektorjih je poseben alkohol, ki ima dobro sposobnost prenosa toplote.

Ogrevanje prostorov tako v pritličju kot tudi v mansardi je nizko temperaturno, izvedeno s talnim ogrevanjem, v kopalnicah pa sta poleg talnega ogrevanja nameščena kopalniška radiatorja, ki sta namenjena predvsem za sušenje brisač. V dnevni sobi v pritličju je za dodatno prijetno počutje vgrajen tudi kamin.

Za pripravo sanitarne vode ima TČ vgrajen 160 l hranilnik vode, temperatura sanitarne vode je nastavljena na 57°C, na vsakih 14 dni pa se avtomatsko izvede toplotni šok za preprečevanje razvoja legionele – segretje na 65°C (do 63°C jo segreje TČ, do 65°C pa jo dogreje električni grelec).

Zaradi varčne porabe energije imajo v hiši vgrajene tudi varčne svetilke in električne naprave energijskega A razreda.

Višina investicije v toplotno črpalko je znašala cca 10.000 EUR (toplot-

na črpalka s kolektorjem), kompletna investicija za instalacijo ogrevanja in pripravo tople sanitarne vode pa je znašala cca 18.000 EUR.

Investicija v TČ in v dražjo gradnjo varčne hiše se bo hitro povrnila, saj lastnika Petra in Damjan Bastič sedaj ne potrebujeta posebej nabave energenta za ogrevanje prostorov, plačujeta samo porabo električne energije (poleg vode, kot jo seveda porabi tudi klasična hiša, kar je odvisno od števila oseb in ostalih potreb). Kompletna dnevna poraba električne energije, ki vključuje tudi pridobljeno energijo za ogrevanje, pa dosega povprečno cca. 24 kWh, kar ni dosti več kot povprečno dnevno porabi klasično zgrajena hiša samo za razsvetljavo ter uporabo električnih orodij in gospodinjstskih aparatov. Poleg teh stroškov pa mora lastnik običajne hiše rezervirati še povprečno najmanj 2000 EUR na leto za nabavo energenta za ogrevanje prostorov in pripravo sanitarne vode.

Franc Stele, univ.dipl.inž.stroj.

Letošnji dogodki povezani z Zdravilnim gajom Tunjice.

Udeležila sem se mednarodnega inovacijskega sejma, **KIWIE 2008** (Korea International Women's Invention Exposition), ki je potekal prvič v Seulu. Tokrat se je na mednarodnem inovacijskem sejmu žensk predstavilo kar 127 udeleženk iz 13 združenj. Med njimi Anglija, Bosna in Hercegovina, Estonija, Finska, Francija, Filipini, Gvatemala, Hong Kong, Iran, Koreja, Kitajska, Madžarska, Moldova, Malezija, Nigerija, Niger, Poljska, Pakistan, Romunija, Saudska Arabija, Srbija, Slovenija, Sirija, Tajvan, Tajska, Vietnam. Predstavljene so bile zanimive inovacije, med katerimi so bile: Idealni kruh, ki vsebuje vlaknine, minerale, vitamine, proteine iz Sirije, robot, ki opozarja šolarje na prehodu za pešce iz Irana, naprava za pritrditev na pas - oddaja posebne signale in služi kot repelent poti komarjem iz Koreje, ter mnoge druge.

Na trenutke se mi je zazdelo, da človeška domišljija res nima meja in da v Evropi živimo vsaj 100 let za Korejo in Japonsko. Zanimivi majhni čipi, ki so kot okrasek telefona, služijo kot karta za metroje, avtobuse in vlake. Stranišča na tipke, z ogrevano školjko, funkcijo pranja, sušenja in pudranja intimnih delov.

Na podelitvi priznanj in nagrad smo Slovenci dobili odlična priznanja za svoje inovacije: Zlato priznanje Zdravilnemu gaju Tunjice za obesek za zdravo in vitalno življenje, bronasto priznanje za Živo vodo, bronasto priznanje za zdravljenje v piramidi, bronasto priznanje za izkoriščanje zemeljskih sevnanj in energijskih centrov v Zdravilnem gaju, srebrno priznanje za trakcijo hrbtenice, srebrno priznanje za peč, bronasto priznanje za hotel na tiri in bronasto priznanje za turistični program.

V Naravnem zdravilnem smo 17.6.2008 uradno lansirali blagovno znamko Srce Slovenije in slavno-

Odprtja polnilnice Žive vode in blagovne znamke Srce Slovenije so se udeležili pomembni gostje iz okoliških občin.

Svečan govornik je bil župan občine Kannik Anton Tone Smolnikar, program pa je povezovala Blažka Mueller.

Namesto žlahtne kapljice je gostitelj ponudil pogačo v obliki srca in Živo vodo.

stno odprli polnilnico Žive vode. Srce Slovenije je geografsko zaokroženo območje v obliki srca, ki med seboj povezuje kakovost in edinstvenost območja. Ima izjemen potencial za trajnostni sonaravni razvoj, ki vključuje številne že aktivne projekte, iniciative, dogodke, ki ob povezovanju in vsebinskem nadgrajevanju pod enovito blagovno znamko lahko dosejajo večjo prepoznavnost na trgu in posledično večjo dodano vrednost, tudi v smislu večje družbene dodane vrednosti. Med njimi je tudi Naravni zdravilni gaj Tunjice.

Gibanje, mladost, narava in inovativnost: gibalno društvo (kratko GIBANOVA)

Razlog za nastanek projekta Gibanje, mladost, narava in inovativnost: gibalno društvo oz. Gibanova je v postavitvi vadbenega poligona v Naravnem zdravilnem gaju v Tunjicah pri Kamniku za ožjo prioriteto skupino: osnovnošolsko mladino v Kamniku, dijake Kamnika, gojence zavodov za osebe s posebnimi potrebami: Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik in Društvo Sožitje Kamnik, po projektu pa se programi lahko uporabljajo tudi za upokojece, bolnike, ženske, žrtve nasilja in osebe s posebnimi potrebami (celotne

Veselu ob novi pridobitvi Zdravilnega gaja so se pridružili mnogi gostje.

Slovenije). Po statističnih podatkih mladi današnje družbe preveč časa preživijo doma oz. pred računalnikom, imajo preveliko težo, skratka se premalo gibajo. S pomočjo izkušenj in dobre prakse Islandske NVO partnerice v projektu: The Icelandic Boy and Girl Scout Association, želimo v času projekta od maja 2008 do oktobra 2009 vzpostaviti, uskladiti in razviti inovativen testni program za delo z uporabniki na vadbenem poligonu v energetsko bogatem okolju Naravnega zdravilnega gaja.

Svečanosti se je udeležil tudi predstavnik konzulata kraljevine Norveške v Sloveniji

Zdravilstvo

Krtek pri hiši mora biti, da varuje te obisk prerani njegove domovine.

Odpornost – prehlad

Že zgodaj spomladi je treba misliti na jesen in zimo. Prve rožice, ki jih ponuja narava, so namenjene prav za to. To so: pljučnik, lapuh, bezeg, trobentica, vijolica...

Ajbiš, zelo dober za odpornost – hladno namakaj.

Kopriva
Rman
Trpotec
Encijan
Kamilica

S pridom uživaj tega krtka, da se ti bo obrestovalo, ne bo ti žal!

Mešanica za inhalacijo: meta, žajbelj, kamilica.

Mešanica za grlo: bezeg, timijan, trobentica – cvet.

Mešanica za čiščenje: kopriva, preslica, oreh – list, rman, island, čaj.

Pri suhem kašlju: lapuh – 2 mali skodelici na dan – 10 dni, ne več.

Čaje vedno sladkaj z medom.

Pri prehladu sta primerni tink-

turi: ognjič, timijan, uživaj trikrat dnevno 15 kapljic ali obvezno grgraj, razredčeno 50/50 z vodo – po umivanju zob.

Sirup vršičkov in zelišč je boljši z medom.

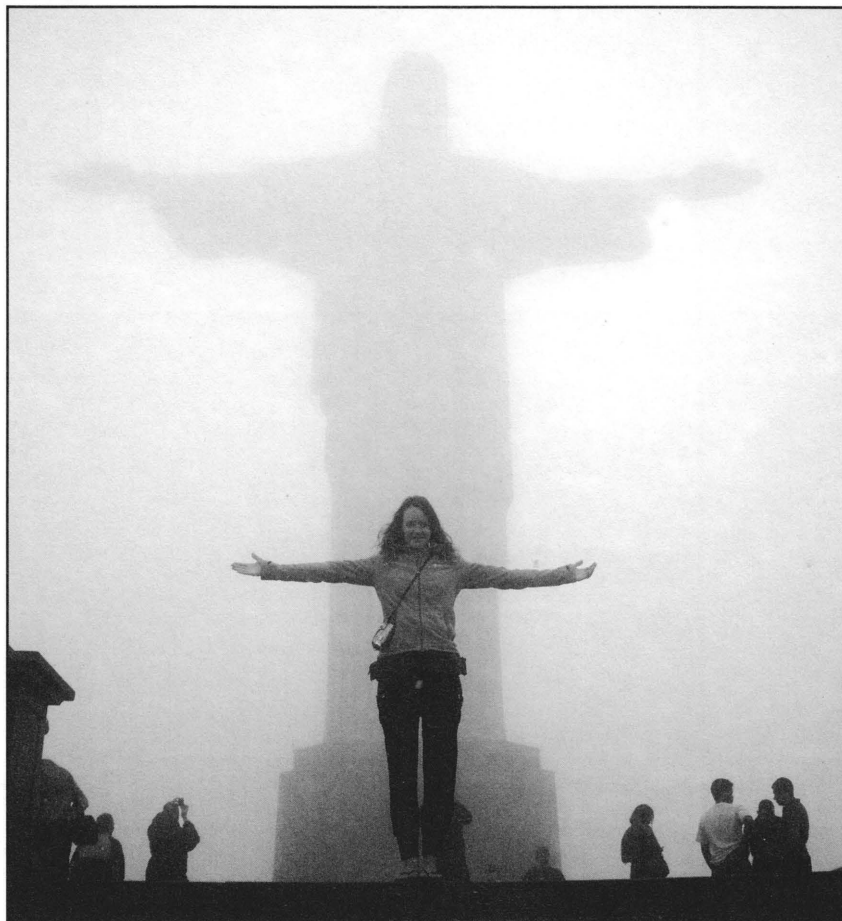
Drugače pa še vedno velja dober nasvet: Veliko se gibaj na svežem zraku!

Marjana

S poti po Južni Ameriki

Brazilija

Drugačnost in razlike so me vedno privlačile. In Slovenci smo precej drugačni od Brazilcev. Tam je vsakdo pripravljen pomagati, iti s tabo tako daleč, dokler ne najdeš tistega, kar si iskal. Ljudje so med sabo iskreno prijatelji in drug drugemu pomagajo, da bi prišli do tistega, kar si želijo. Veliko bolj odprt in vesel narod so. V takih okoliščinah se dobro počutiš in povsod si dobrodošel. Tukaj lahko točijo v avtomobile bencin ali pa alkohol, ki ga predelujejo iz sladkornega trsa. Potepanje je bilo zelo zanimivo, saj smo že prvi dan doživele, da so na tržnico prileteli policisti in začeli streljati. Tako, da smo tudi mi skupaj z vsemi preprodajalci letele proč. Očitno policaji pridejo tja, kjer so mali ulični prodajalci mobitelov, daljincev, itd, začnejo streljati in potem se za nekaj časa poberejo. Spoznale smo

Sedmo čudo sveta - kip Kristusa Odrešenika v Rio de Janeiru

slovensko ambasadorko, ki nas je povabila na večerjo in brazilsko pijačo. Smo bili v najboljši piceriji, tam okoli. Ko se pripelješ, le pustiš avto in ti ga oni parkirajo. Ko poješ, ti ga pripelejo nazaj. Spoznale smo tudi druge Slovence, ki so zelo dobro situirani tukaj. Razdalje v tem delu so zelo velike in če porabiš 20 ur do naslednjega kraja ni nič novega, človek se hitro navadi, da slovenske razdalje nimajo prav nič povezave z ameriškimi.

Pot smo nadaljevale v Santos, kjer smo obiskale s.Metko karmeličanko, sestro pokojne s.Vendeline, nato pa nadaljevale na otok Ilhabela. Ta otok ima 365 slapov. Odločile smo se, da obiščemo tistega, ki je v jungli. Tam je iz kamna narejen tobogan. Vozila sem se po njem in je res pravi užitek, ko čofneš v vodo ter plavaš z zlatimi lističi. Celo tla so bila zlata. Tu je veliko rudnikov zlata, tako da smo se res kopale v zlatu.

Paraty je staro mesto, kjer življenje poteka kot pred tristo leti. Srečuješ konje, ljudi z rikšami, male posebneže, raznobarvne hiške. Celotne ulice so tlakovane s kamni, eni so bolj nizko, drugi precej dvignjeni, tako da je potrebno zelo paziti, ko hodiš, da se ne spotakneš. Domači sladoleđ, hrane, ki jo lahko poješ kolikor je moreš samo za 3 evre.

Rio de Janeiro slovi po plažah Copacabana in Ipanema, obkroženima s hoteli, po velikem kipu Jezusa, znanem kot Kristus Odrešenik (Cristo Redentor) na gori Corcovado in po vsakoletnem karnevalu. Poleg tega ima največji gozd znotraj kakega urbanega območja, ki se imenuje Floresta da Tijuca. Mesto ima okrog 10-13 milijonov ljudi.

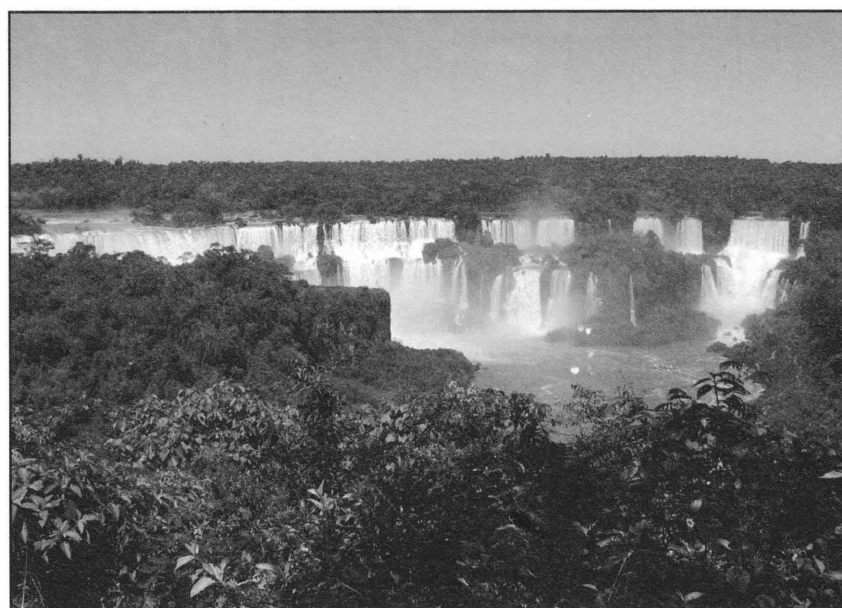
Ouro Preto je zgodovinsko mesto, ki je v celoti pod Uneskovo zaščito. V tem majhnem mestu imajo 36 cerkva, druga zraven druge – skoraj vse so znotraj lesene. Tlakovane ulice, ki so precej ozke, spuščajo se gor in dol, mesto polno zlata in kristalov.

Mestece Ouro Preto pod Unesco-vo zaščito

Plaža Salvador

Slapovi Iguazu

Lavras Novas

Šle smo v rudnik, z vlakom, kjer so izkopal 350 ton zlata. 350 m pod površjem je tudi jezero, ki ima stalno temperaturo 17 stopinj, na dnu pa je še nekaj zlatih delcev. Tako, da smo z veseljem zaplavale, saj je precej globok in dolg. Potem pa smo same poskušale iz peska, s pomočjo nekega krožnika presejati zlato. Kar nekaj časa smo zajemale tisti pesek in vrte-

le s krožnikom, da bi se kaj posvetilo, a smo bile neuspešne. Nato nam je pa vodič pokazal kako to gre in nam je povedal, da se je tega učil 10 mesecev. In res po nekaj minutah, ko pesek vrtiliš po krožniku, ter dodajaš vodo, se je posvetilo - zlato!

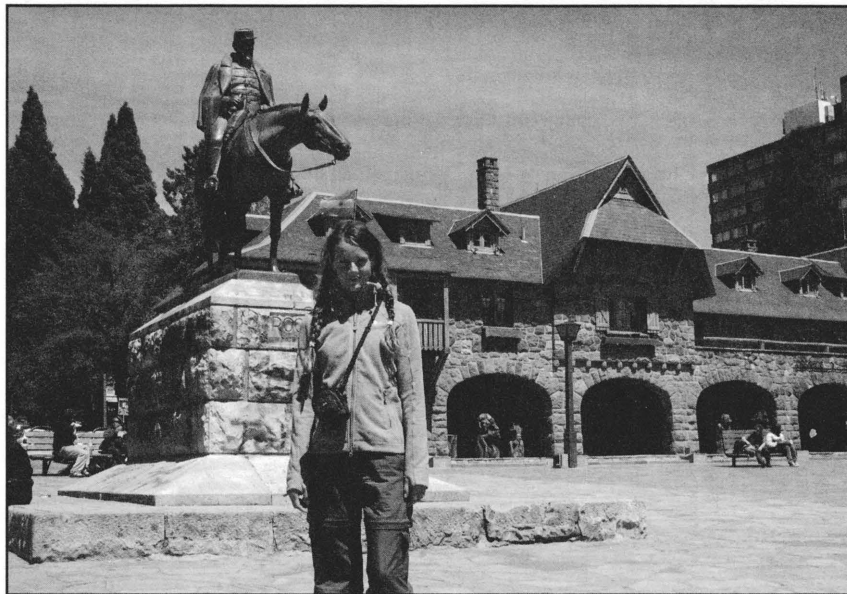
Lavras novas je prikupna vasica, do katere smo se pripeljali po strmem vzpenjanju in rdeči zemlji. Bus je komaj lezel gor. Startali smo ob 6:50 in potem smo z vsemi lokalci čakale, da se odpre pekarna, kjer smo dobile zajtrk. Tople štručke in maslo so se kar topile v ustih. Vasica ima luštne majhne hiške, kjer moški in ženske slonijo na oknih. Tako zelo tipično za Brazilce. Po planinskem področju smo šle do slapov in si ogledovale zelo zanimivo pokrajino.

V Salvadorju so že ob 6. uri zjutraj igrali nogomet, saj je bila temperatura že 27 stopinj. Res zelo vroče. Mesto je kar zanimivo, na plaži polno ljudi, tako da se kar smeješ, ker ni maš kam brisače položiti. Zvečer povsod igra živa glasba in plešejo sambo, tako smo se tudi mi učile sambo, saj

domačini želijo, da se naučiš in kar s ceste kličejo ljudi, da se jim pridružiš. V starem delu mesta je polno cerkva. Zelo je zanimivo, ker sta novi in stari del ločena z dvigalom. Tako se na staro tržnico spustiš navzdol in je tako kot bi prišel v drugi svet. V cerkvah so maše, ampak to maše, katerim se reče festival, z bobni, prinašanjem darov, tako da 20 gospodinj in 10 moških prinese peharje štručk kruha, ki jih na koncu razdelijo med množico. Med mašo se poje, vsi pojejo, plešejo, za očenaš se vsi držijo za roke, polno petja in plesanja, to je res dogodek. To greš res s takim veseljem k maši, noro, to je enostavno treba doživeti. Na ulicah polno ljudi, živa glasba, vsi plešejo. Okoli roke so nam zavezali poseben trakec, spominke iz cerkve Bon fin in nam naredili 3 vozle. Zaželeli smo si morale 3 želje in ko trakec pade dol, se uresničijo. Prav res ves čas se dogaja in na ulicah je ravno tako polno policajev, tako da si popolnoma varen.

Argentina

Puerto Iguazu. Sprva smo si pogledale slapove z Argentinske strani, nato z Brazilske. Letos je tu največ vode in to je res kar ne zmanjka in na mostovih imajo speljane potke, tako da prideš čisto pod slapove in si popolnoma moker. Vodo sicer nese še 100 metrov daleč, ker to kar prši in buči. Vzeli smo adrenalinsko vožnjo s čolnom pod slapovi. Dobili smo jopiče in šli. Valovi so tako visoki, da si že moker, ko se samo približuješ slapovom. Potem pa po zalet in z vso močjo naravnost pod slap. Voda te zalije, nič ne vidiš in samo kričiš. Ampak noro, noro dobro. In potem smo tako ploskali, da nas je peljal še 3 x. To je bilo res noro in potem smo popolnoma mokri šli naprej. Slapovi se kar prelivajo in so res veliki, tako

Bariloche

da te še vlakec pelje okrog. Pa tako lepi metulji, takih barv in vzorcev, da samo gledaš. Rakuni se sprehajajo in plezajo po drevesih, tako prava narava sredi noro lepih slapov. Naslednji

dan smo šle pa pogledat še slapove iz Brazilske strani, tu pa v bistvu vidiš veličino vseh slapov. Brazilci hodijo sem na medene tedne.

Buenos Aires. Tukaj imajo dvo-

nadstropne avtobuse ter natakarje, ki strežejo pijačo, večerjo, zajtrk, pri-grizke in skrbijo za glasbo in filme. Stoli se poderejo skoraj v postelje, tako da je cel luksuz. Pa še odejo in vzglavnik dobiš.

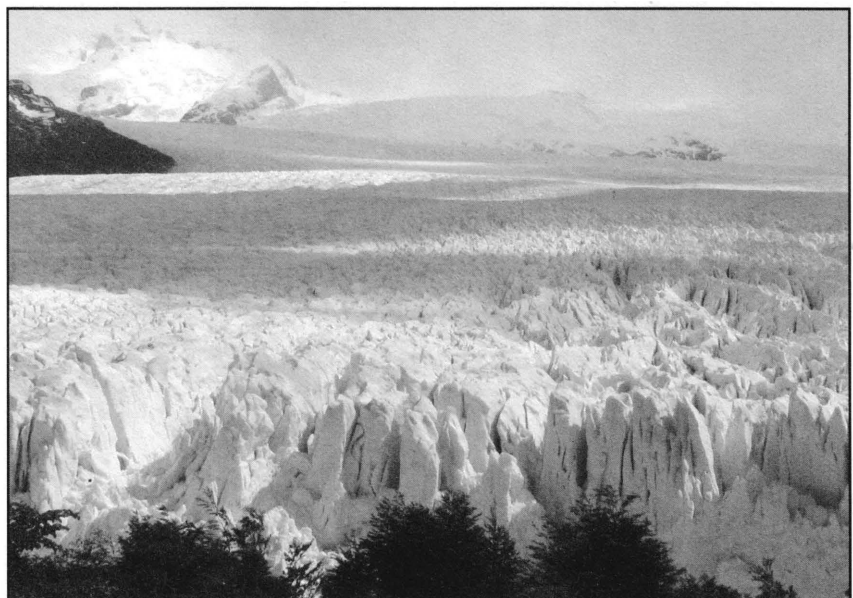
Bariloche imajo čudovito pokrajino, sama jezera obdana z gorami, ki so še polna snega. Prav lepo je, kot v pravljici. Tole mestece je tako kot eno alpsko smučarsko središče, vsi imajo rdeča lička, ker ves čas piha mrzel veter. Prav dobro jih je gledat, ker večina hodijo okrog s termovkami in skodelico mate čaja, ter ga srkajo ves dan. Mate čaja ne moreš naročiti v baru, ker je to poseben ritual pitja. Čaj se namreč deli in ko spiješ svojo merico doliješ vodo in podaš naprej. Čaj mora biti vroč in imajo različne okuse. Šli sva jahat konje, ker smo šli skozi Patagonsko stepo. Tam so sami kupčki trave, osamele in stare veje dreves ter ptički. Nato pa nas je čakala prava argentinska pojedina na žaru - najboljše goveje meso. Lahko si izbiral med dobro zapečenim mesom, ali pa še malo krvavim. Pripravili so tudi ovčje klobase, solato in vino. Vreme je kazalo, da kadar piha, doseže tudi - 3 stopinje. Ko posveti sonce je 15 stopinj. Piha tako, da se moraš včasih kar oprijeti kakšne ograje in počakati, da sunek mine. Ko sva se pogovarjali, kako in kaj naprej, je prišla mimo ena ženska in vprašala, če sva Slovenki. Torej Slovenka, ki živi v Argentini. Popolnoma navdušena nad nama in pravi, da gredo jutri na izlet, na ogled sedmih jezer in da greva lahko zraven. San Martin de los Andes je čaroben kraj, zeleni hribočki, reke, jezera, divji konji. V bližini je tudi muzej čokolade, kjer so nama vse lepo razložili, naju počastili z vročo čokolado, pralinami in pokazali, kako še danes delajo čokolado. Dejansko se z vsakim koščkom čokolade ubadajo posebej. Vse povsod sama čokolada.

Pogled proti Antaktiki

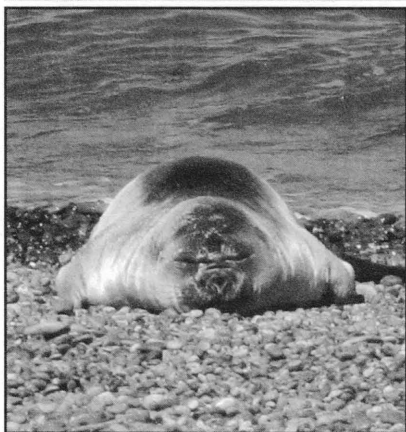
Sedem jezer

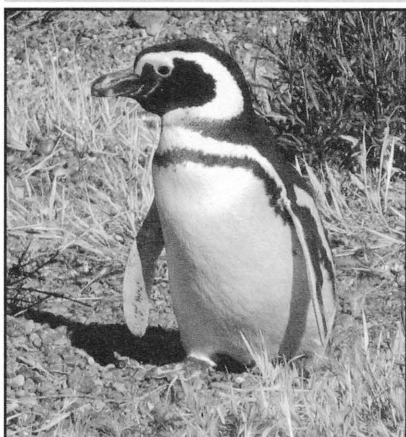
Ledenik

Flamingi v naravnem okolju

Morski lev pri popoldanskem počitku

Pingvin pred odhodom v opero

Kit v morski živi vodi.

Puerto Madryn je kraj nacionalnega parka, kjer smo se z ladjo peljali čisto malo stran od obale in že so zraven priplavali kiti. Ogromni kiti, ki so naredili pravi šov. Pred nami so se metali ven iz vode in šli tako elegantno z repom nazaj v vodo. In še enkrat, pa še enkrat. Pa potem še mamica z belim kitom in tako res samo gledaš in rečeš VAU!

Potem pa vmes pridejo še malo delfini zaplavat, pa morski levi se pokažejo. Res neverjetno dobro. Kiti priplavajo čisto v zaliv, tako da sva jih občudovali od daleč, no, v bistvu od zelo blizu. Peljali smo se tudi na področje, kjer so sami morski sloni in tjulni. Oni pa ležijo, kakor da ni nič in se sploh ne premaknejo. Vsake toliko časa se s plavutko malo popraskajo, to je pa tudi vse. Tisti v vodi so bili pa zelo aktivni. Eden se je mučil, da je revček prišel malo višje in potem padel dol. Malo naprej živijo pingvini. Gledali smo jih pol metra stran in so tako prikupni. Tako po dveh nogicah, plavutkah se premikajo sem ter tja, se malo popraskajo, pozirajo in gredo naprej. Na tem polotoku je res cel kup živali ter mare, to so patagonski zajci, ki so podobni psu, ampak skačejo kot zajci, so pa precej večji. Pa lame in noji z 20 mladički. Cel kup ovc, takih čisto sivih, da se zlijejo s tamkajšnjo puščavo. Res samo gledaš in se čudiš. Vmes, ko smo se peljali pa ogromna slana jezera, vse belo okrog in okrog.

El Calafate je lušno majhno me-

stece, ki je imelo sprva le majhno ulico, ker pa so turisti kar prihajali, so bili primorani stvari razširiti in postaviti hotele, hostle, trgovince. Tukaj je še vedno vse v lesu, vse cveti in zeleni. Prava pomlad. Bili sva na ledeniku Porito moreno. Enostavno ti vzame sapo. Nobena slika ne pričara podobnosti tega, kar vidiš v živo. Ne veš ali bi jokal od ganjenosti, vriskal od veselja ali kaj. Res nor pogled. Ta ledenik je 30 km dolg, 60 m visok. Stolpiči se dvigajo navzgor in delajo neverjetne oblike. Ledenika vidiš le 20 %, saj ga je ostalih 80 % pod vodo. Pa teh 20 % meri v višino 60 metrov. Neverjetno. Ledenik odseva vse barve neba in jezera. In med posameznimi stolpiči je turkizno modra barva.

Jezero, Lago Argentino, je tretje največje jezero v Južni Ameriki in je tako globoko, da prav tako dobi turkizno modro barvo, ampak je taka, kot bi nekdo zmešal nekaj barve notri. Zraven je hotel, ki ima pogled nad vso veličino ledenika, nočitev stane 1000 USD in je polno zaseden. Šli sva tudi s katamaranom čisto zraven ledenika, slišali, kako poka in kako led leti v vodo in to so res neverjetni glasovi. In tega ledu je še toliko, da jaz mislim, da ga ne bo kmalu zmanjkalo, kljub globalnemu segrevanju. Je pa kar dosti pokov in dosti delčkov ledu, ki plavajo po jezeru.

Ushuaia, Ognjena zemlja, konec sveta. Predstavljala sem si, da je tu vse ravno, pa so vsepovsod dva tisočaki pokriti s snegom. Ni niti mrzlo,

Ognjena zemlja - konec sveta

malo piha, ampak zelo čarobno. Ob mestecu je pristanišče, ki vodi do Antarktike, nekaj muzejev, lesenih hišk in nacionalni park.

Odpravili sva se na Martial glacijski ledenik, kjer so bile okrog in okrog same visoke gore in fantastičen razgled na pristanišče in mestece. Nekaj jih je smučalo po celem snegu, drugi smo hodili po drsečem terenu. Ampak vsakič, ko si se ozrl nazaj, si videl vse več in ti je dalo moči, da si šel še malo višje. Zgoraj pa slap, pa sam sneg. Tukaj ponujajo 10 dnevno plovbo do Antarktike od 4900 USD dalje.

ZASILNI PRISTANEK

Od tu sva leteli z vojaško letalsko družbo Lade. Avion je imel že na začetku zamudo, nato pa sva izvedeli, da bomo delali še postanke, kar pomeni trije vzleti in bomo pravzaprav kot avtobus, potniki bodo na dolgi relaciji vstopali in izstopali. Dočakali sva res majhno letalo in po eni urni vožnji, nas je začelo precej nositi sem in tja. Motor je postajal zelo glasen. Potem pa obvestilo, da smo primorani zasilno pristati zaradi tehničnih motenj. Sedela sem na desnem krilu tik zraven turbine in sem slišala, ka-

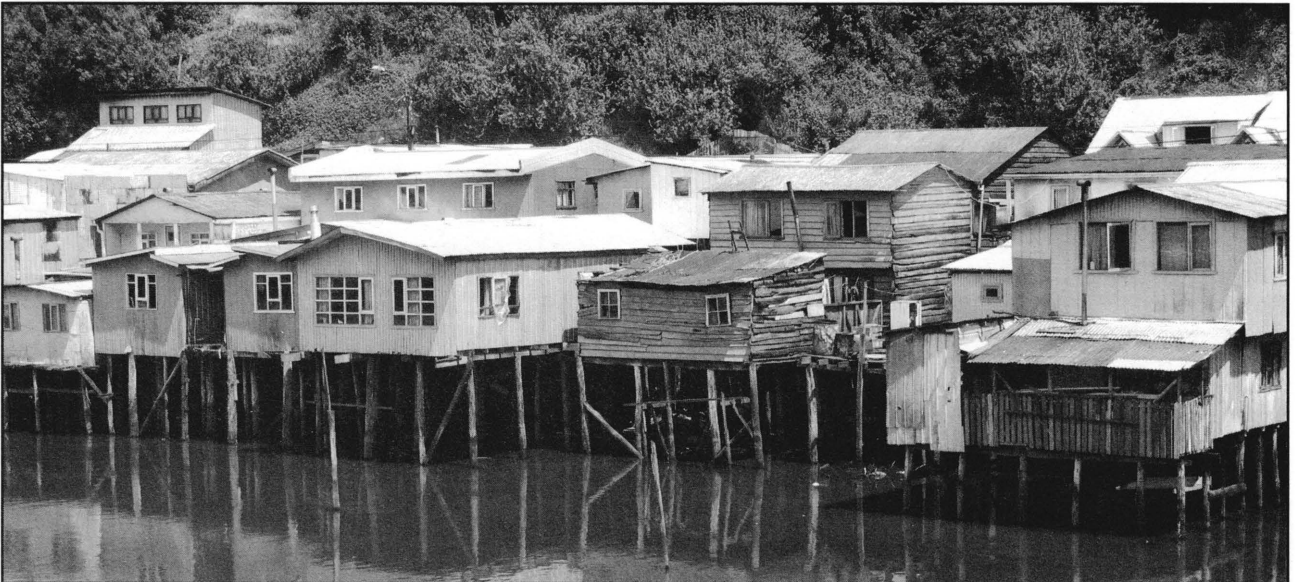
ko se motor zaganja in kako povsem neha delati. Vzdušje je postajalo zelo napeto. Kar naenkrat smo se precej nagnili in šli sem ter tja. Stvar pa je bila v tem, da smo bili še zelo visoko. Ko sem slišala, da je motor prenehal delati, še na drugem krilu in da dejansko lebdimo, me je začelo kar pošteno oblivati. Mrzel pot, strah, tako nemočna sem bila. Nisem vedela ali naj mižim ali gledam dol, kaj se dogaja. Vse anjele sem priklicala, naj nam pridejo pomagat in si predstavljala, kako nosijo naše letalo dol na varno. Bobnenje se je potem spet pojavilo in res smo imeli srečo, da smo pristali na letališču. Pričakali so nas reševalci, gasilci, vsi v akciji. Jaz sem bila precej v šoku in sem si samo rekla, jaz grem raje z avtobusom naprej, pa čeprav traja 40 ur. Čakali smo na informacije ali bodo uspeli popraviti letalo ali bodo našli nadomestnega. Za skupino, ki je šla v Puerto Madryn so priskrbeli hotel in restavracijo, za ostali dve skupini so nam dali le kupone za hitro hrano na letališču in čakati smo morali 8 ur, da je prišlo novo letalo iz Buenos Airesa.

ČILE

Puerto Montt in Otok Chileo. Na meji so nam s psi pregledali vse nahrbtnike in je bila kar stroga kontrola. Ko sva prispeli je močno deževalo in sva vzeli dežnike in šli do mesta. Samo midve sva imeli dežnike, nobeden drug. Sicer sem se močno bojevala z vetrom, ker mi je dežnik nosil sem ter tja. Izvedeli sva, da tu dežuje 310 dni v letu, zato sem si skušala razložiti, da verjetno nimajo dežnikov, ker jim je dež nekaj vsakdanjega in ga imajo samo takrat, kadar je res naliv ali pa se ne marajo ubadati z vetrom, ker jim vse dežnike polomi.

Cvetoči park

Hiške, ki se jih da prestaviti

Mesto in vse stvari so precej cenejše kot v Argentini. Odšli sva na izlet s skupino upokojencev s severa Čila in je bilo res zabavno. Šli smo s trajektom na otok in videli morske leve, delfine, kormorane. Bilo je res lepo. Pa še srečo smo imeli, ker je bilo sonce. V tistem delu so samo lesene hiše, in to iz takih tankih deščic, da mi ni

jasno, kako zdržijo toliko dežja. Vse hiše so na kolih in kdaj pa kdaj te hiše premaknejo na drugo področje, ker se voda tako dvigne. Imajo majhne Benetke. Vse cerkve so lesene in bili smo v cerkvi svetega Frančiška, notri pa cel žur. Vsi so plesali, vadili koreografijo, peli. Glavni animator pa je bil župnik. Pri njih je to res pra-

vi dogodek, ker so vsi vključeni.

Jedli smo juho iz školjk, eno veliko ribo in zelenjavo. Hrana tukaj je morska in zelo okusna. Skratka, tudi Čile je zelo poseben in vreden ogleda.

Katja

Vreme v Tunjicah v letu 2008

Leto 2008 si bomo zapomnili predvsem po dveh neurjih, ki sta divjali po naših krajih. Za Tunjice je bilo posebej hudo drugo neurje, ko je padlo nenavadno veliko toče in to na dokaj ozkem pasu, ki je bil širok kak kilometer v smeri jugozahod, severovzhod in se je širil naprej proti Mekinjam in Brezjam. 23. avgusta se je zgodila ta nevihta, katere posledice sem posnel s fotoaparatom od doma. Posnel sem bele travnike in strehe v Mekinjah in dan kasneje, ko sem se sprehodil po Košišah še drevje, ki je bilo golo kot konec novembra! Nevihta 13. julija, ki je Tunjice le oplazila in je z glavnino moči šla nekoliko južneje in pot nadaljevala proti Gozdu pa je bila žal drugačna. Po poteku, trajanju in brez toče. Pihal pa je

močan veter. Žal naša vremenska postaja ne more izmeriti močnih sunkov vetra, kajti ob res močnem vetru merilec ne more več slediti hitrosti in tako ne morem postreči s hitrostjo vetra ob obeh neurjih. Je pa ob toči pihal močan jugozahodni veter, ki je močno poškodoval barvno zaščito zahodne strani našega observatorija, podobno kot se je to zgodilo pred štirimi leti na začetku julija.

Sicer se je leto začelo vremensko dokaj dolgočasno, zima nam ni postregla s snegom, razen nekaj centimetrov v marcu, pa še to ni bilo omembe vredno. Temperature pozimi so bile umirjene, hudega mraza ni bilo, ne moremo pa tudi reči, da je bila zima zelo topla. Pomlad je prišla aprila, dva ali tri tedne kasneje kot lani, res

pa je, da posebej toplo do konca maja ni bilo. Marec je bil namreč skoraj bolj hladen kot februar, razen nekaj dni v februarju, ki so postregli z najnižjo temperaturo zime. 17. februarja smo namerili -11.5 stopinj. Pravzaprav je bil letošnji konec novembra skoraj hladnejši kot februar z najnižjo temperaturo -7 stopinj. Je pa bilo kar nekaj nalivov in na splošno letos vode ni manjkalo celo leto. Na spletnih straneh hidrometeorološkega zavoda redno opazujem požarno ogroženost in naši kraji so bili praktično stalno zeleno obarvani, kar pomeni, da je nevarnost za požare v naravi zelo nizka. Na observatoriju smo brez snega izmerili že 1200 litrov dežja na kvadratni meter, kar je več kot v prejšnjih 4 letih od kar imamo vremen-

Tunjiška cerkev in dobro vidna planeta Venera (Večernica) in Jupiter.

sko postajo. Nivo podtalnice je torej normalen ali celo večji, posebej v zadnjih dneh (prvi teden decembra), ko je padlo veliko dežja in snega v hribovih.

Poletje je bilo dokaj bogato s soncem in normalno toplimi temperaturami, ekstremno vroče ni bilo. Letos se torej nismo mogli preveč pritoževati nad poletjem, razen seveda dveh

neurij, ki sta pokvarili na splošno spodobno vreme. Najtopleje je bilo 25. junija, ko smo izmerili 34.6 stopinj, je bilo pa res veliko dni nad 30 stopinj.

V lanskem prispevku sem napovedal novo profesionalno vremensko postajo, ki pa je žal še ni. Upam, da bomo letos zmogli postajo kupiti in postaviti ter jo avtomatizirati do te mere, da bodo vremenski podatki stalno na voljo, kot jih imamo tudi sedaj. V ta namen je planirana postavitev vremenske hišice, izmerjene temperature, količina padavin in veter pa bodo s to pridobitvijo tudi bolj natančne.

Klimatologi bi leto brez izjemnih dveh neurij ocenili za precej povprečno, seveda glede na zadnje desetletje, ki pa je daleč najtoplejše v zadnjih 150-ih letih torej v obdobju, ko so na voljo bolj zanesljivi podatki. Pri tem seveda mislimo Zemljo kot celoto in ne le na nek njen del. Tako na primer velja, da je bilo na Zemlji najtoplejše leto prav pred desetimi leti: 1998, medtem ko bi Evropejci za takšno raje proglasili leto 2003 z izjemno vročim poletjem, toda izjemna vročina je bila omejena predvsem na Evropo. Klimatske spremembe je potrebno namreč gledati širše in bolj dolgoročno. S takšnega gledišča pa je zadnje desetletje daleč najtoplejše, toda hitrega naraščanja temperature na Zemlji ni več, oziroma temperatura v globalnem smislu ne narašča več.

Če pogledamo le zadnjih sto let ugotovimo, da je temperatura med leti 1910 in 1940, torej v 30-ih letih narasla za 0,4 stopinje, potem v naslednjem desetletju spet padla za 0,2 stopinje ter se v naslednjih dveh desetletjih pravzaprav le malo spreminjala. Sredi sedemdesetih pa spet začela strmo naraščati in v 25-ih letih do konca stoletja narasla za pol stopinje. Zadnje desetletje je tako povprečno za 0,4 stopinje toplejše kot leta 1980, pa recimo enako toplejše kot leto 1940, pa skoraj stopinjo (0,8 stopinje) toplejše kot okrog leta 1910. So morda dejstva o segrevanju Zemlje pretirana, posebej v luči škodljivosti izpustov toplogrednih plinov?

Odgovor ni preprost, čeprav niti med znanstveniki ni povsem enotnega mnenja ali je res povečevanje količine ogljikovega dioksida edini ali pa glavni razlog za segrevanje, čeprav so skeptiki zaenkrat še v manjšini. Čez kako desetletje ali dve bodo stvari bolj jasne, ko bomo videli ali bo temperatura še naprej oziroma spet začela naraščati. V kolikor pa ne bo, bo treba odgovore poiskati še kje drugje. Skeptikov seveda ne gre razumeti v smislu, da bo narava oziroma Zemlja kar sama poskrbela za uravnoteženje in človeštvu ni treba storiti ničesar, za omejevanje razsipne in nesmotrne porabe energije iz fosilnih goriv, ki jih pa vendarle ni v neomejenih količinah. Moderni in precej razsipni civilizaciji ne grozijo samo klimatske spremembe, ampak verjetno še bolj pomanjkanje energije, saj le-ta sloni na ogromni porabi energije. Skepsa torej ni toliko namenjena neodgovornemu odnosu kot dejstvu, da se človek v dobi velikega napredka počuti skoraj vsemogočnega in mu pri obvladovanju vremenskih pojavov manjka le še malenkost – korak. Skeptiki pač menijo, da ne moremo govoriti o koraku, ker niti vzvodov ne poznamo še dovolj dobro, da bi znali napovedati pravilne spremembe, kaj šele, da bi lahko resneje vplivali nanje.

Tunjskih sadovnjakov v bližnji prihodnosti še ne bodo zamenjali nasadi oljk in datljevih palm, pa verjetno niti vinogradi ne, čeprav ne vemo, koliko se bo spremenila vegetacija, če bodo tudi naslednja leta ostala tako topla kot ta v zadnjem obdobju. Čeprav so spremembe manj opazne kot recimo pri krčenju ledenikov v Alpah, kjer tudi tisti v Centralnih Alpah tako toplih let ne bodo preživeli, medtem ko v Sloveniji od dveh ledenikov nimamo praktično nobenega več, saj je Triglavski povsem izginil, tisti pod Skuto pa postal zanemarljivo majhen. Uporabnih zanesljivih vremenskih podatkov za obdobja pred več kot 150

leti nimamo, kot tudi nimamo podatkov o tem, kako je bila v resnici ta dežela vegetacijsko in klimatsko videti v prejšnjih obdobjih. O sedaj stolpljenem Triglavski ledeniku velja, da je nastal šele v tako imenovani mali ledeni dobi, ki je vsaj po Evropi razsajala v prvi polovici 18. stoletja, pred tem pa je bila klima prav tako toplejša, na kar kažejo morda tudi kakšna krajevna imena krajev kot so Vinska gora, pa danes vinska trta v pravem pomenu besede ne uspeva dobro.

Hitri napredek, ki smo mu priča v zadnjih sto letih, tako vendarle morda ni le samo posledica hitrega razvoja, ampak mu je vsaj malo pomagalo tudi globalno segrevanje z v srednjih geografskih širinah milejšim podnebjem, ki omogoča razsipnejšo gradnjo stavb, ki ob podaljševanju vegetacijske dobe omogoča višje pridelke v kmetijstvu, kar se kaže v velikem dvigu standarda in dostopnosti dobrin. Nadaljnje segrevanje je za civilizacijo velik izziv, ker ne poznamo odgovorov, ampak le predvidevanja, marsikdaj tudi pretirana v želji pridobiti zanimanje. Ne poznamo pa niti odgovorov, kaj bi se zgodilo, če se stvari spet obrnejo. Najbolj znanega slovenskega vremenoslovca Mirana Trontlja, so v nekem intervjuju vprašali, koliko je možnosti, da bi se recimo ponovila zima iz leta 1952 - z velikimi količinami snega, pa je odgovoril, da v luči sedanjega segrevanja verjetnost ni prav velika, čeprav pa je kljub temu ni mogoče izključiti. Zelo pomenljivo pa je bilo njegovo nadaljevanje, da bi pa danes takšne obilne snežne padavine povzročile neprimerljivo večjo škodo kot takrat. Civilizacija atomskega veka nudi neslutene možnosti, manj pa smo si pripravljeni priznati, da je tudi veliko bolj občutljiva.

Rok Palčič in Tone Špenko

OD CIRJA DO JANKA – FURMAN JANČE

Dolgo je že tega, kar se je zgodilo, morda v Tunjicah, ali pa tudi ne. Toliko je krajev na tem svetu in vse povezujejo ceste, te pa so lahko široke, ozke, ovinkaste ali ravne. Pravi-jo, širša ko je cesta skozi kraj in več ko ima cerkev turnov, imenitnejši je kraj. Več kot se zvonov oglašča in ni-žje kot ti pojo, bogatejša je vas.

Kje so že časi, ko so po vaških poteh konji vlekli vozove. Z železom okovana kolesa so trla nasuti gramoz, da se je iskriilo in kadilo po kolesni-cah. Poleti so bili vozovi do vrha na-loženi s suhim senom in povezani z žrdjo. Pozimi so težke vozove zame-njale sani, furmani pa so na komate obesili zvonce, da so konji ponosno hrzali in dvigali glave, ko so sani sko-raj neslišno tekle po snegu. V mrazu se je vozilo iz gozdov vejevje in goli za kurjavo. Nekateri večji kmetje so imeli tudi par konj in težke dvojne sani »smeke« so jim tunjičani rekli. Nanje se je dalo dosti več naložiti, saj

se je prvi konec dalo obračati, kakor pri vozu.

Furmani so bili prav posebni lju-dje, namazani z vsemi žavbami. No-sili so visoke škornje, široke klobuke, zamazane hlače in če so bolj smrdeli po konjih, bolj so bili sami sebi všeč. Kdor jih na cesti ni prav ogovoril, je znal tudi katero z bičem dobiti. Tak je bil tudi furman Janče. Malo je še-pal, ker ga je nekdaj v gmajni na furi nekaj za nogo prijelo. Bič je pa vedno nosil s seboj, tudi takrat, ko je šel brez konj po opravkih. Malo si je z njim pomagal pri nerodni hoji, naj-več pa ga je imel s seboj zato, da se je vedelo, kdo je.

Neko zimo je od božiča pa do treh kraljev, nasulo kar veliko snega. Vse poti so bile med prazniki zametene in veje je pripognilo prav do tal. Ko so ljudje za silo prebili poti, so bile vide-ti kakor ozke steze. Sneg je pomrznil in ko je dan začel rasti, so furmani zapregli, da še po trdem spravijo iz

gozda. Tudi Janče je okomatal svoje konje, pripel klinge na trikel, zavihtel cepin na ramo in odšepal za konji. Izvleči je moral nekaj dolgega lesa za grušt. Namenil se je, da do doma pri-vleče les kar z vejami vred. Konje ni bilo treba posebej držati na vajetih, ker jim je Janče kar sproti ukazoval pot. Mraz je tisti dan neusmiljeno re-zal. Na koncu vasi je pot ostro zavila okoli majhne stare bajte, v kateri sta živeli dve že kar priletni ženski. Pro-ti njegovi gmajni je ozka gaz vodila prav tu in nato še mimo majhne lese-ne hiške, kamor sta ženski hodili na tako in drugačno potrebo. Kar lično je bila narejena ta štrbunk hišica. Za-radi starosti so med deskami zijale široke špranje, na vratih pa je bil iz-rezan majhen srček. Ker sta bili žen-ski Liza in Polona sila radovedni, ju je ponavadi vedno takrat nekam prijelo, eno ali drugo, kadar je imel kdo pot tam mimo. Skozi špranje se je dalo videti, kdo in s kakšnim namenom

hodi tam okoli, pa tudi marsikaj se je slišalo, kar so se mimoidoči pogovarjali. Tako sta bili ženski z vsem, kar se je v vasi dogajalo na tekočem.

Tudi tisti dan, ko je Janče vlačil iz hoste, sta ženski smukali ven in noter in oprezali za njim.

»Čakaj, šment babji,« je siknil Janče sam pri sebi, ko je zopet vlekkel dolgi les proti štrbunk hišici, pa je zavpil nad konji: »Hot!« pa sta konja zavila proti sekretu. Janče je hotel, da bi veje malo počohale po špranjah. Pa je vrag imel tisti dan mlade. Veje so se tako nerodno zataknil, da so ne posebno trdno grajeno in spodaj že trhlo stavbo z Lizo vred vzele s seboj in se je vsa zadeva nekaj časa peljala po snegu. Seveda so se konji zaradi

vreščanja in ropotanja notri sedeče splašili in še močneje potegnili. Tudi Janče je vpil in se drl, konja pa sta kar vlekla. Zaskrbelo ga je, da bo babo pripeljal do doma, nakar se je stavba razsula in nesrečna radovednica, ki je tistikrat zares notri nekaj opravljala z dvignjenim krilom, je z golo tazadnjo in široko odprtimi usti obsedela v snegu. Krilila je z rokami in klicala božjo pomoč. Ko je Janče ustavil konje, je videl, da se je Lizi krilo nekam nerodno spodvilo in ko je nesrečnica vstala, je Janče mislil, da se je pred njim odprlo nebo. »Jej, jej« je zavzdihnil.

»Čakaj, ti hudič!« je zavpila Liza, ko ji je uspelo zakriti debelo tazadnjo in jo je pobrala proti domu. Furman

Janče, ki je še vedno zijal od presenečenja, pa je zavpil za njo: »Liza, riti ti pa danes ni treba brisati, je že sneg naredil svoje!«

Ko je ženska stopala proti domu in se vračala iz nepredvidene vožnje, je še vedno z obema rokama držala debelo zimsko krilo in jezno sikala: »Ti hudič ti!« Kaj več ji tistikrat ni prišlo na misel.

Popoldne je Janče zopet vlačil in spotoma pobral planke, kolikor jih je še ostalo. Vrata z izrezanim srčkom je Lizi prislonil na bajto. Žensk tisti dan ni več videl. Sam pri sebi pa je furman Janče premišljeval, ali bi nemara pri spovedi le moral povedati, kaj je videl, ko je Liza vstajala iz snega.

Jože Nograšek

Pametni hvali konja, pol pametni ženo, bedak pa sebe.

(britanski pregovor)

Prazen žep je najtežje breme na poti.

(danski pregovor)

Ženska ga ljubi z vsemi močmi, moški jo ljubi, kot njemu se zdi.

Moški je ljubosumen na svoje predhodnike, ženske na tiste, ki še pridejo.

Edina dilema kadar nič ne delaš je, da ne veš, kdaj si gotov.

V znanju je moč, v neznanju pa premoč.

Kdor pri nas laže, mu je laže.

Kdor se zadnji smeje, pozno dojame.

WC - H2O = stranišče na štrbunk

Daljava nas ločuje, bližina pa množi.

Kako smo volili

Volitve v državni zbor 21. septembra 2008

Glasovalo je 357 volivcev, od tega je bilo 355 veljavnih glasovnic:

Zaporedna številka	Ime liste kandidatov	Število glasov
1.	SLS - SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA IN SMS - STRANKA MLADIH SLOVENIJE	10
2.	ZELENA KOALICIJA: ZELENA STRANKA IN ZELENİ PROGRES	0
3.	SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS	170
4.	DeSUS - DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV	33
5.	SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS	19
6.	KRŠČANSKO DEMOKRATSKA STRANKA	3
7.	LPR - LISTA ZA PRAVIČNOST IN RAZVOJ	1
8.	ZELENI SLOVENIJE	2
9.	NOVA SLOVENIJA KRŠČANSKA LJUDSKA STRANKA	26
10.	NAPREJ SLOVENIJA - NPS	0
11.	SOCIALNI DEMOKRATI	58
12.	ZARES - NOVA POLITIKA	14
13.	LIPA	6
14.	LDS LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE	11
15.	STRANKA SLOVENSKEGA NARODA (SSN)	0
16.	LISTA ZA ČISTO PITNO VODO	2

Dvatisočosme čvekarije

Obrnili smo še zadnji list na kalendarju in spet začeli na začetku, v zrak pognali na stotisoče raket in denarja. Zavihteli smo se na čelo Evrope za pol leta in zarobantili ob ponovnih podražitvah ter grozili s stavkami. Po svetu in domovini smo preživeli nešteto katastrofalnih naravnih in drugih nesreč. Celo leto smo iskali, toda ne našli barabina, ki je pobasal velike denarje pri nakupu vojaških osemkolesnikov patrij. Politiki so kakali drug po drugem, da je smrdelo še daleč čez meje. V Tunjicah so podrla tri hiše, ker namesto njih že stojijo nove. To je Pikočvevo, Slanovo in Žganovo. Okrog Žgana na veliko zidajo in planirajo. Če bi se vrnil pokojni Tone, bi rekel, da so mali backi vse po svoje zrihtali. Pri Žvabu betonirajo in pri Voštetarju tudi. Pri Bobnarju je že za v škatlico. Pri Jerušku prerivajo zemljo in bo tudi nekaj zrastle. Vinski vrh je razsvetljen kot v jaslicah. Skoraj pozabljeni

zadnji vrh je pa letos dal kar tri neveste. Dušni pastir Pavle se huduje, ker mu kolegi fovšijo zgajna in ga tožijo, da preveč zakonskih jarmov zveže in za njih kaj malo dela ostane. Sveže bančne upokoženke pa namesto, da bi se v DESUS vpisale, na Veliki planini kravce molzejo. Kar naprej nas nekaj strašijo, da nas bo vse pobralo, če na »purfelfabr« tist bojni strupi uidejo, ki jih še od nekdanje armije šparajo. Za volitve so nam skoraj nebesa ponujali, če jim bomo le svojo štimo dali. Rjavčev Korel nam je penzionistom jurja evrov na mesec obljubljal, pa vse skupaj ni nič pomagalo. Na celem kamniškem in komendskem koncu nismo niti enga v parlament zrinili. Še Smolco je smola obdržala; pa čeprav ga je Korel močno vlekel proti sebi. Gotovo se nam obeta tudi kakšna turška nevarnost, ker poldne ob enih zvoni. Saj vemo, da so Šmarno goro pred Turki rešili le z zvijačo, da

so poldan prej zvonili, preden je paša nafutral svojega konja na cerkvenem oltarju. Ker jim je ukana uspela, to počno še danes. Nekaj posebnega je tudi sadje to jesen. Istočasno, ko naj bi jabolka obirali, ta že za vnaprej cvetijo. Mi pa kot vsako leto praznujemo kak jubilej, so letos praznovali gasilci svojih 70 let. Naslednje leto pa se bomo spomnili časov izpred 150 let, ko so šli prvič prvošolčki v šolo. Za konec leta se nam nič kaj dobrega ne piše. Kako le, če banke propadajo, ker nimajo denarja, kako naj bi ga potem imeli mi. Pa še nove in nove podražitve obetajo, od kruha do štruma. Klanjali smo se kraljici Elizabeti. Pa še to. Ugotovili smo, da grobove na pokopališču razkopava kuna, ki stanuje na podstrešju mrliške vežice. Rož z grobov pa najbrž ne krade ona.

Ivan Nograšek

Zgodovina tunjiških domačij in njihovih prebivalcev – IX

Bovčovi, Tunjice št. 26, nova št. 30

Bovčovo posestvo je nekoč spadalo pod gospostvo Mekinje, kamor so morali plačevati davščine. Prvotni priimek je izhajal iz domačega hišnega imena, kot je običajno to bilo. Najstarejši nam še znani gospodar je bil Jernej Bovic, rojen 1714. leta. Pri hiši, kjer se še danes pišejo Vrhovnik, pa je leta 1781 živel Jurij Vrhovnik ali Verhovnik, rojen leta 1742. Od te hiše sta izšla Martin Vrhovnik, ki si je zgradil hišo v soseščini, pri Martinežu. Kak rod kasneje pa Matija Vrhovnik, ki je leta 1868 kupil hiško pri Lesarju. On je staro hišo obnovil in odprl krčmo ali gostilno, ki se je odtlej imenovala pri Matiju in tako se imenuje še danes, le da gostilne ni več.

Bovčovi in sorodniki 9. maja 1965

Luka 1. z ženo ter otroka France in Ana

Bovčovi

Pri Bovcu najdemo naslednjega gospodarja Gregorja, ki je poročil Heleno Milač leta 1799. V krstni knjigi najdem zapisane samo tri otroke. Verjetno jih je bilo več, ker pa precej let ni bilo župnika v Tunjicah, so mogoče krsti vpisani v komendskih knjigah. Od njih je Matija, ki je bil rojen leta 1806, prevzel domačijo in poročil Marijo Hacin, Komovčevo z Mlake. Njima se je rodilo deset otrok, pet sinov in pet hčera. O teh otrocih vemo, da je Matija odšel k Lesarju, kot smo že prej omenili. Janez je bil zidar in je imel hči Polono nekje na Koroškem, ki je kasneje živela pri Zg. Golobu, pri svoji teti. V fari so jo vsi poznali kot Golobovo Korošo, ki je živela malo posebno življenje. Ko je teta leta 1925 umrla, je Polona ostala še naprej pri hiši do svoje smrti leta 1950, ko je bila stara 64 let. Pa pogledjmo, kaj še vemo o preostali Bovčovi rodbini. Lovrenc ali Voranc je odšel za kruhom v Nemčijo, v mesto Stuttgart, kjer so ga nekega jutra našli mrtvega v spalnici. Ob smrti mu je bilo 47 let. France je umrl star 20 let. Jožefa ali Pepa se je omožila k Mlakarju, Marija pa leta 1865 k Gradiškemu. Franciška pa kot smo že omenili k Zg. Golobu leta 1872, tam je bil priimek takrat še Gerkmán. Na domačiji je ostal Luka, rojen 1850. leta, ki je 1880 oženil Franco Habjan, Habjanovo iz Viševce. V tem zakonu se je rodilo kar 17 otrok. Štirje so umrli kot otroci, do tretjega leta; dva z imenom France ter Gvidon in Ana. Karel je umrl star 16 let. Janez in Angela sta odšla preko luže, v Ameriko. Tone se je v Žalni izučil za kovača in se oženil leta 1922 z vdovo, Zg. Žganko, ki ji je mož Janez leta 1919 umrl v vojnem ujetništvu v Italiji. Peter je padel v vojni, neznano kje in kdaj, France je živel in služil v Begunjah, v Ovsenikovi gostilni. Marija je umrla v Glavarjevi bolnici v Komendi. Franca je odšla služiti v Volčji Potok. Cecilija se je poročila z Alojzom Šabcem v Ljubljani, Peregrina, poročena Jurčič, je živela v Zagrebu. An-

Pri Bobnarju kopljejo vodnjak

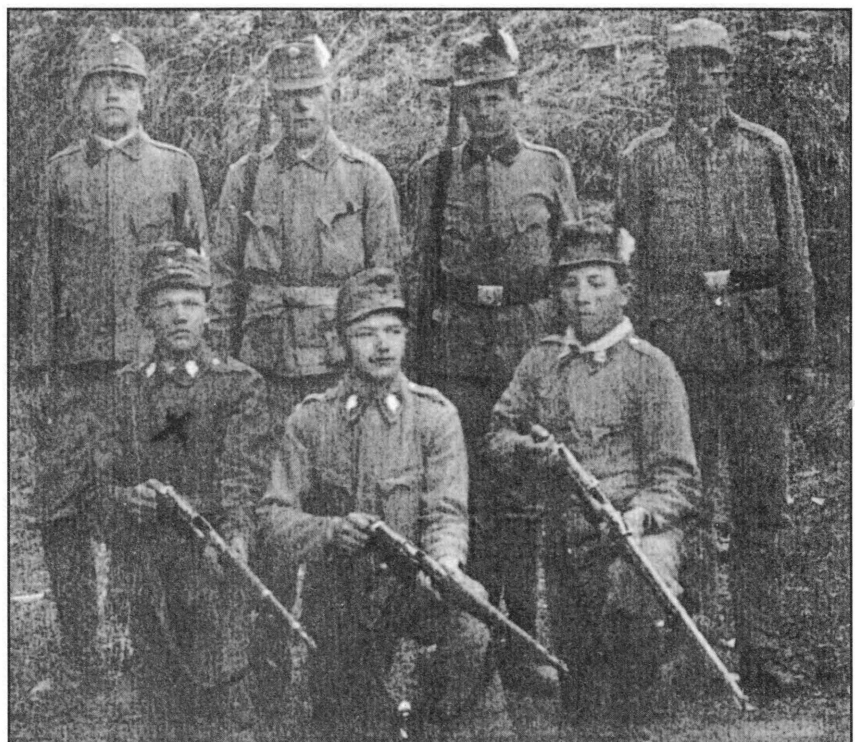
Bovčovi sorodniki 25. septembra 1966

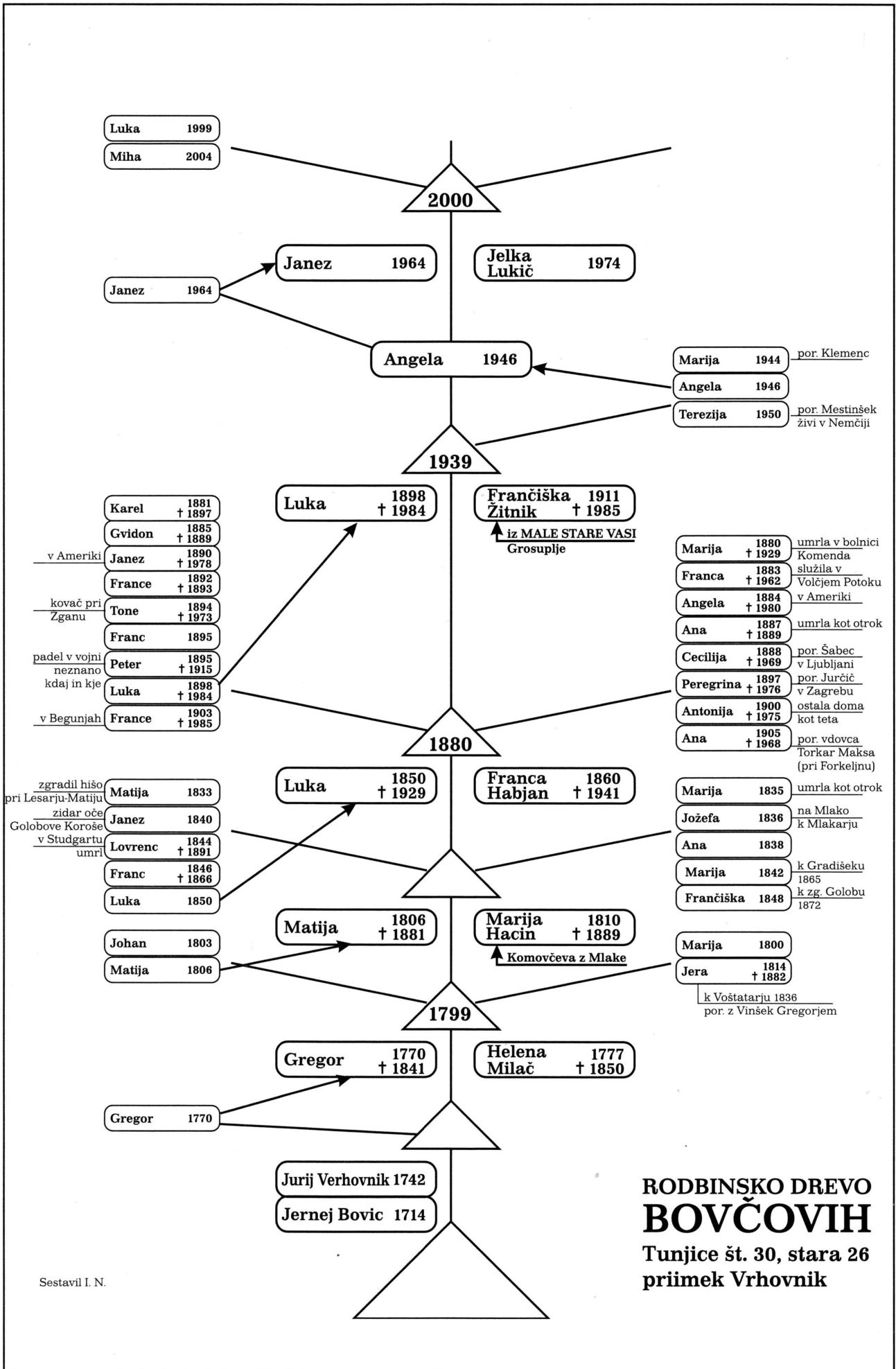
Luka 2. Bovčov oče 14. novembra 1981

tonija je ostala doma kot teta. Ana je poročila vdovca Nikolaja Torkar in živela pri Forkeljnu. Luka je bil naslednji gospodar in je poročil Frančiško Žitnik iz Male stare vasi, župnija Polica pri Grosupljem. Rodile so se jima tri hčerke, Marija, Angela in Terezija. Marija ali Minka, kot jo poznamo, je z možem Leopoldom Klemenc zgradila hišo v bližini rojstne Bovčove hiše. Angela ima sina Janeza, ki s partnerico Jelko Lukič nadaljuje Bovčov rod. Imata dva sinova, Luka in Miho. Tako se imena nadaljujejo iz roda v rod. Terezija oziroma Zinka s svojim možem Marjanom Mestinškom in sinom že veliko let živi na severu Nemčije v mestu Bremen. Vsaj vsako leto pa pride na obisk na svoj rojstni Bovčov dom v Tunjice.

Ivan Nograšek

Bovčov Peter (spodaj levo) s soborci v I. svetovni vojni

Sestavil I. N.

RODBINSKO DREVO BOVČOVICH

Tunjice št. 30, stara 26 priimek Vrhovnik

Zgodovina tunjških domačij in njihovih prebivalcev – X.

Voštarski, Tunjice št. 23, nova hiša št. 27

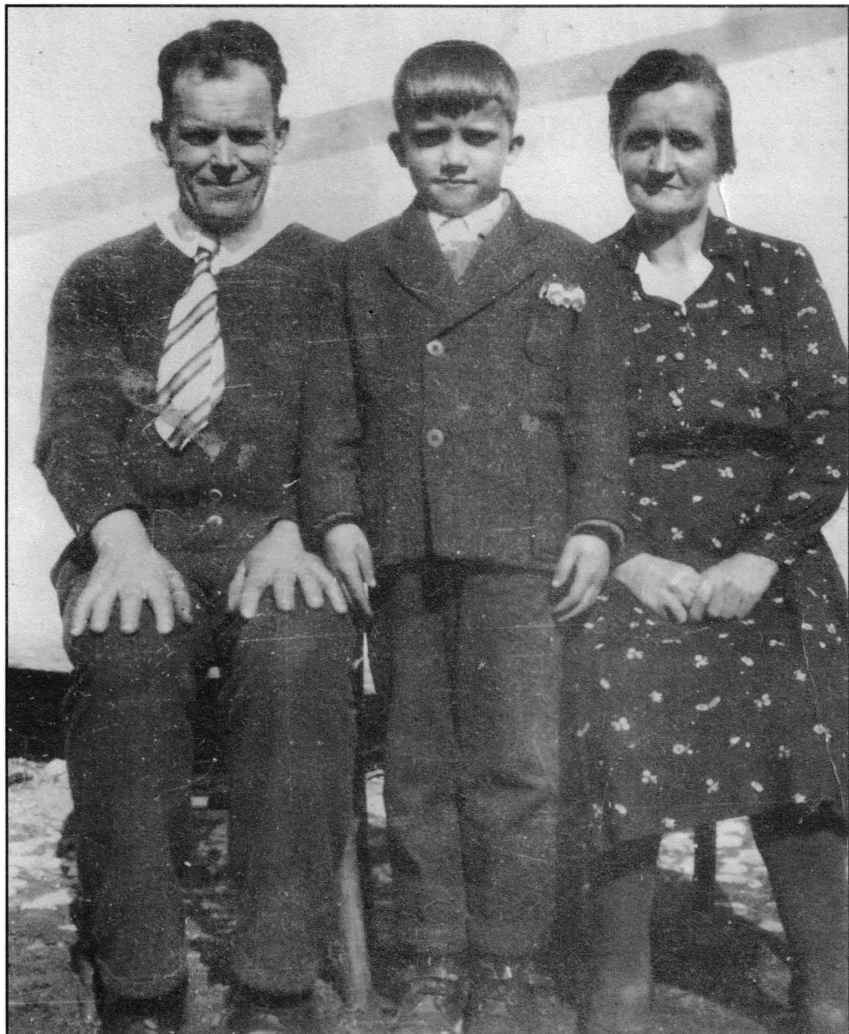
Posestvo je nekoč spadalo pod glavarstvo v Komendi. Nekdaj se je pri tej hiši reklo pri Mešnarju, kasneje je bila tu vaška krčma ali oštarija, kar pomeni veliko verjetnost, da je prav oštarija spremenila hišno ime. Prvi znani zapissek najdemo, da je tu leta 1754 živela Marija Singels, vdova z otrokom. Kasneje se pojavi zapis v mrliški knjigi, da je leta 1796 umrl tu Matevž Vinšek in leta 1834 Marija Vinšek. Prav verjetno je, da je priimek Vinšek prišel od Kotarja oziroma Kržovta, kot se je tedaj tam reklo in so imeli ta priimek. Od 1815 rojenega Gregorja pa so podatki z nekaj pomanjkljivostmi več ali manj zapisani. Gregor je oženil Bovčovo Jero leta 1836, s katero sta imela vsaj štiri otroke. Od teh je Miha leta 1868 pripeljal nevesto Micko Pibernik iz Podgorja. Imela sta šest otrok. Miha je poročil Komovčevo Ivano, ki sta od poroke naprej živela v Kamniku. Voranc se je odselil na Dolenjsko v Šentjernej. Matevž se je poročil z Marijo Jamšek, Strehovo in leta 1909 sta odšla v Ameriko. Marija je rodila nezakonski dvojčici, Dorotejo in Apolonijo, ki pa sta dan po rojstvu umrli. Nato se je poročila s Francetom Kočarjem, Matovžičevim in skupaj sta kupila hišo v Mekinjah. Jakob iz te rodbine je prevzel posest in se leta 1900 oženil s Katarino Strehovec, Grilušekovo. Rodilo se jima je šest otrok. Nekaj jih je v krstni knjigi zapisanih, da so se rodili preko ceste, pri Mahlavu. Mahlavova hiša je bila last Voštarskih. Doma pa je tedaj bil še gospodar Jakobov oče Miha, ki je umrl leta 1911. Jakob je bil kot vojak in udeleženec v svetovni vojni veliko let po svetu. Najstarejši Ignac je leta 1931 poročil Terezijo Romšak, Zgornje Hribarjevo in s svojo družino naprej živel pri Mahlavu. France je oženil Marijo Prosen

Voštarska poroka leta 1939. Na sliki prepoznamo zadaj: Žabov Tomaž, Rudolf, nn, Kurežov Janko, spredaj: Vovkov oče, nevesta Marija, ženin France in Vovkova mama.

Voštarska poroka leta 1948. Nevesta Marija in ženin Rudolf.

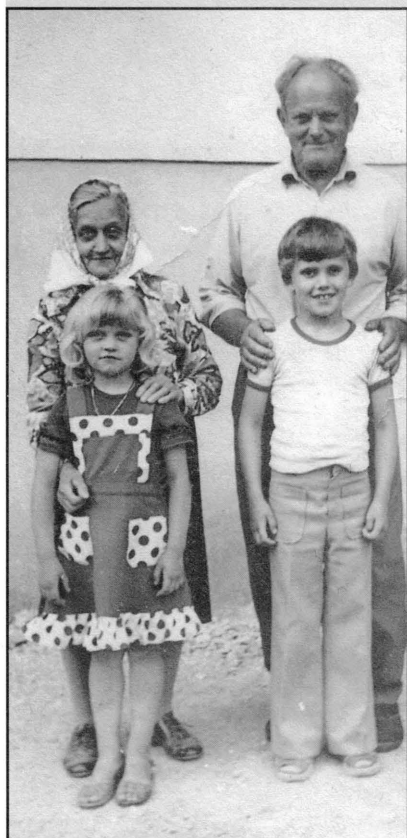
Voštarska družina

iz Šmartnega pri Cerkljah leta 1939. 25. februarja 1943 so ga v domači hiši ustrelili partizani, naslednji dan pa še brata Avgušтина na Komendski dobri. Jožefa se je leta 1935 poročila z Ludvikom Podlipnik. Rudolf po vojni vzame Francetovo vdovo Marijo in kot gospodar nadaljuje na domačiji. Rodil se jima je sin France, ki je leta 1971 poročil Frančiško Matjan iz Tuhinjske doline. Imata dva otroke. Od teh se je Darinka poročila s Francem Šternom v Komendo, sin Igor pa z Renato Tomc iz Gozda. Igor je ostal na domačiji kot gospodar. Do sedaj so se rodili trije potomci, in sicer sinova Kristijan in Simon ter hči Anita.

Ivan Nograšek

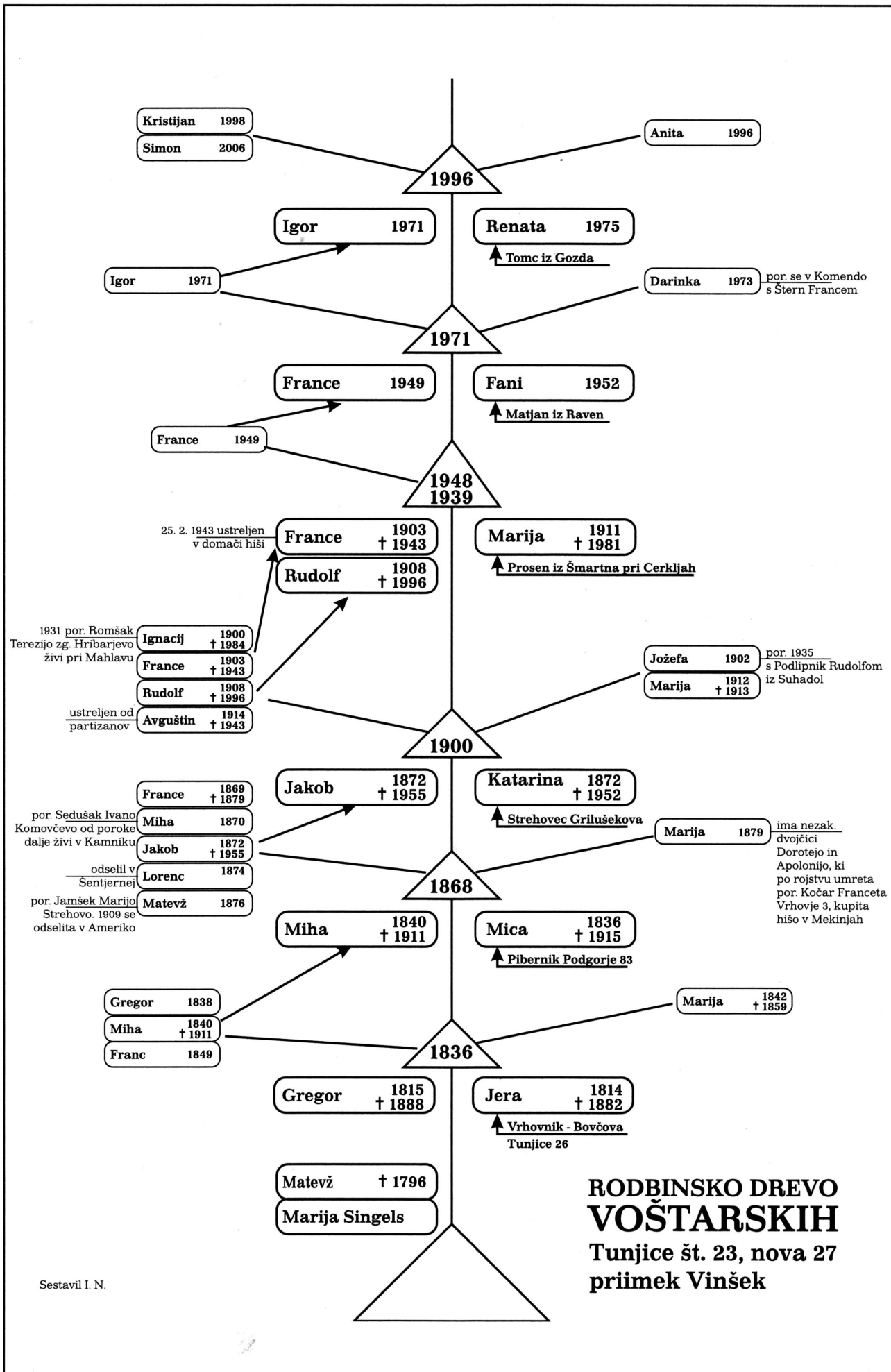
Obnovljena Voštarska hiša

Voštarska dedek, babica in vnuka.

Trije Vinšek Rudolfi. Dva poznamo, tretji pa je sin Voranca.

Sestavil I. N.

RODBINSKO DREVO VOŠTARSKIH
 Tunjice št. 23, nova 27
 priimek Vinšek

Slike iz Komatarjevega albuma

Ko smo povpraševali po starih slikah za objavo v letošnjem Tunjiškem glasu nam je Lojze, zdaj že stari Komatar, prinesel kar veliko pločevinasto škatlo, iz nje smo vzeli nekaj fotografij, kjer so člani Komatarjevih iz predzadnjih treh rodov. Da bi jih lažje prepoznali pogledjmo na kratko ta rodovnik.

Leta 1858 rojeni Matevž Slanovec je oženil Marijo Šlebir – Šlebirjevo iz Stolnika. Imela sta pet sinov in šest hčera. Od teh so nam bolj poznani France, ki se je poročil h Grilušku, Katarina h Bernardu, Simon pa je ostal doma. Poročil je Antonijo Gradišek iz Stranj, ki mu je rodila sedem otrok, od katerih so preživele štiri hčere.

Naslednji rod nadaljuje leta 1926 rojena Franciška z možem Alojzem Štuparjem iz Dobrave. Od treh otrok je domačijo prevzel Roman. Z ženo Marinko Koželj – Jerušekovo imata zopet tri otroke.

Matevž Slanovec in njegova družina. Otrok Leopold je preminil v vojni.

Simon, France in sestre

Komatarjeva dekleta leta 1937

Simonova družina

Prvo obhajilo v Tunjicah 1964 leta.
Zgoraj z očali je hči Nada.

Komatarjeva stara hiša

Komatarjeva mama in birmanka, se-
danja Bundrova mama iz Raven.

Lojzetova poroka

Najstarejši Tunški godec Lojze Štupar

Kako žive naši rojaki

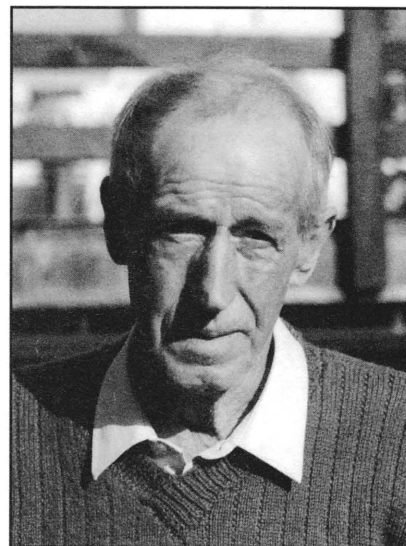
Ludvik Koželj – Jerušekov

Osemintrideset in še nekaj let je minilo od tedaj, ko je Jankov Lojze poslal Ludvika v Cerklje k znanemu mesarju Čebulju vprašat za neki zakol krave. Pa si je Ludvik korist od poti napeljal na svoj mlin. V mesariji se je namreč zagledal v šest let mlajšo mesarjevo hči in na vsak način hotel navezati pogovor z njo. Toda Marinika se ni kar takoj hotela zaplesti v pogovor z njim. Popustila je šele, ko ji je prinesel veliko čokolado z napisom »ljubim te«. Tako se je začelo. Rezultat tega pa je, da je Ludvik že 38 let poročen z Marinko Čebuljevo, sicer sestrično sedanjega cerkljanskega župana. Imata dve hčeri, ki sta si našli svoji ljubezni. Ena v Škofji Loki, druga pa v Grosupljem. Poskrbeli sta za enkrat, da sta starša dedek in babica petim vnukom. Ob priliki, ko sem Ludvika in Marinko obiskal na koncu Cerkelj, na cesti, ki pelje proti Dvorjam in naprej proti Kranju, sem našega rojaka zaprosil, da naj kaj pove o sebi še za druge nekdanje sovaščane. Pripovedoval mi je nekako takole.

»Ko so mojo mamo peljali roditi v Ljubljano, sem kot neučakan prišel na svet že v Mostah. Po petih dneh me je komendski župnik krstil v njihovi cerkvi. Kasneje, ko sem zaključil tunjiško osnovno šolo, so me poslali v tedanjo gimnazijo v Kamnik. Starši so namreč močno upali, da bom nekoč postal duhovnik, kot je bil stric Matevž, sicer očetov brat. Prav zaradi tega pa se mi je visoko učenje nekako zamerilo. Ob prvi priliki sem odšel v tedanje mestne delavnice, ki so združevale več vrst obrtnih dejavnosti. Prijavil sem se za uk elektromonter-ske stroke. Vsa leta sem delal v tem poklicu pri firmah, ki so nekajkrat zamenjale ime. Svojo specializacijo sem usmeril v montažo in vzdrže-

vanje oljnih in plinskih gorilcev za centralne kurjave vseh možnih moči. Spomnim se, da sem veliko časa delal na montaži na Ptuju, na veliki piščančji farmi, kamor sem se tedensko vozil z mopedom, tri ure v vsako smer, po mnogo slabših cestah, kot pa so danes. Vse svoje življenje od 1948 naprej sem sodeloval v raznih pevskih društvih, kot so: Solidarnost, Davorin Jenko in Kamniška mestna godba, na cerkvenem koru pa sem manjkal samo enkrat in to tisto nedeljo, ko sem se ženil. Ukvarjal sem se tudi s športom, organiziral sem prve smučarske skoke v Tunjicah leta 1952, ki pa so se žal končali z nesrečo, saj si je brat Peter zlomil nogo. Zaradi tega sem moral požreti marsikateri grenak očitek doma.«

Sam se spomnim, da nas je Ludvik, kot starosta kamniških šolarjev na poti iz šole vodil po bregovih in iskal lokacijo, kje bi lahko zgradili vsaj 60-metrsko smučarsko skakalnico. Tako smo strmino nad Podar-

jevo hišo poimenovali kar »Ludvikov breg«. Med prvimi v Tunjicah je opravil tudi šoferski izpit, čeprav so bile možnosti za nakup avtomobila le velike sanje, ki so se uresničile šele nekaj let pozneje. Še po zdravju ga vprašam, kako mu kaj služi, saj ravno te dni praznuje svoj 73. rojstni dan. Pa pravi, da bolje kot pred leti. Sam sem se v to prepričal, saj še vedno, v teh poznih jesenskih dneh, teka od hiše do hiše, kamor ga kličejo, da postori to, da olje v pečeh pravilno zgoreva in da v okolje uhaja čim manj okolju škodljivih plinov.

Na obisku sem bil Ivan Nograšek.

Naš kronist Ivan Nograšek bere Ludviku to, kar ste vi pravkar prebrali o njem.

Kako živijo naši rojaki

Silvester Učakar – Nivčarjev Silvo

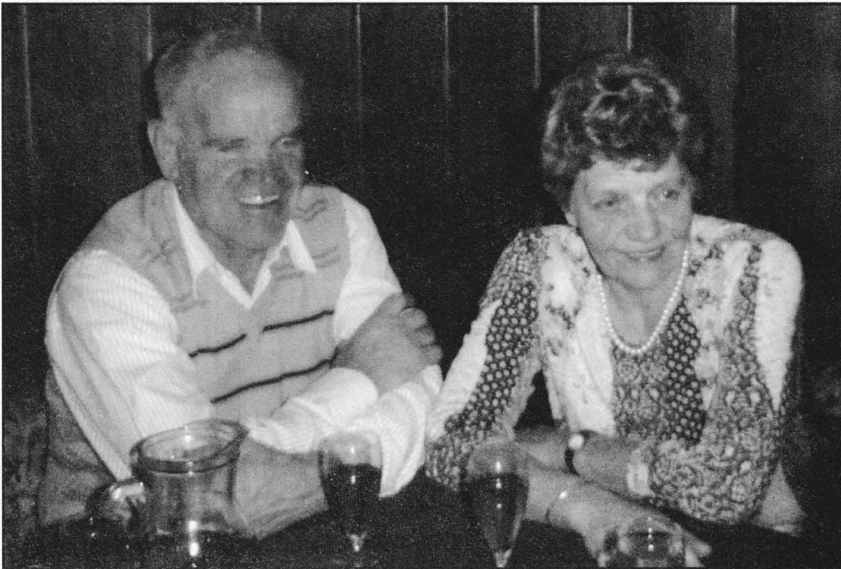
Silvester je bil štirinajsti izmed šestnajstih otrok najštevilnejše Nivčarjeve družine v tunjiški fari. Rodil se je v zadnjih minutah pred novim letom 1938. Zato so mu dali ime po zadnjem svetniku v koledarskem letu, rojstni dan pa so mu zapisali na

novega leta dan. Ker je bila Nivčarjeva hiška majhna, lačnih otroških ust pa veliko, je že kmalu moral od doma za pastirja in malega hlapca k Gradišekcu. Štiri leta je bil tam, nato pa še kakšno leto pri Komatarju. Ko je končal tunjiško osnovno šolo, se je

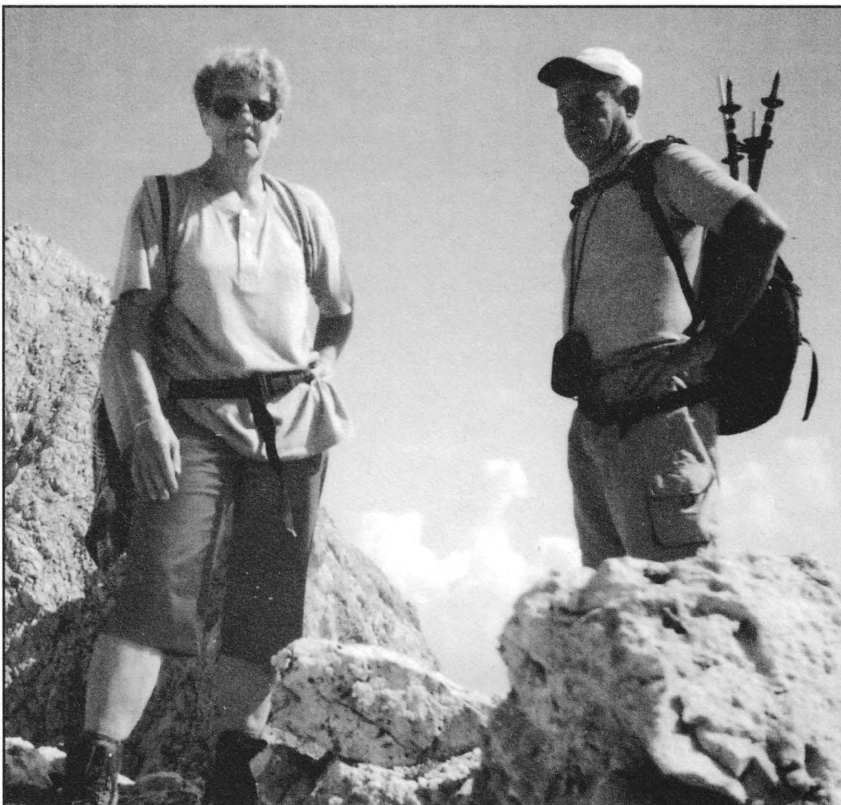
izučil za poklic usnarja v Knafličevi tovarni, ki je takrat že imela novo ime Utok. Za tem je sledilo triletno služenje vojne mornarice. Pravi, da je marsikaj zanimivega doživel kot mornar graničar na Jadranskem morju. Po odsluženju vojaške dolžnosti se je vrnil na staro delovno mesto v usnjarno in tam tudi ostal vse dotlej, ko je usnjarna propadla. Še sreča, da si je približno ob istem času nabral toliko delovnih let, da se je upokojil. Med svojimi sodelavkami si je izbral tudi življenjsko družico Štefko, ki ga zvesto spremlja že 46 let. Sčasoma sta svoj dom zgradila v novo nastajajočem naselju na Vrhpolju. Družina se je povečala za sina in hčerko, ki pa sta danes že oba na svojem; Mojca v Dupljah na gorenjskem in je vzgojiteljica v Marijinem vrtcu v Cerkljah, Marko pa si je z družico zgradil svoj dom v Stranjah. Silvo in Štefki dela veselje pet vnukov. Silvo pravi, da ima toliko hobijev in dela, da mu časa zmanjkuje. Prehodil je vse slovenske hribe in preplezal vse gore, na vrhu Triglava je bil petindvajsetkrat, na Kredarici pa še večkrat. Če le more gre tja gor, kjer je mir in enkratni občutek, ki ga pozna le tisti, ki hodi na gore. Včasih gre sam, večkrat s prijatelji, velikokrat pa tudi skupaj z ženo. Veliko potujeta, tudi izven domovine, po svetu. Je pa Silvo tudi cerkveni ključar v neveljski fari, kjer so zadnji čas obnovili vsa cerkvena poslopja. Letos pa imajo še posebno veliko dela, preden bodo počistili vse cerkvene gozdove, po poletnem neurju podrti drevesa. Nadel pa si je še eno dolžnost. V Ljubljani kakšnim desetim ostarelim zakoncem oskrbuje vrtove, skrbi za rože in jim pokosi travo, ker sami tega ne zmorejo več.

Silvestru želimo, da bi mu zdravje še naprej po 70. letu, katero obletnico je letos praznoval, še dolgo tako služilo kot mu je do sedaj.

Ivan Nograšek

Silvo z ženo Štefko

Na Špiku leta 2004

Nekaj kronike in statistike

Pred 100 leti, leta 1908:

- je v Ameriki prvič možno kupiti serijsko izdelan avto Ford T;
- Avstro-ogrsko monarhija si priključila zasedeno Bosno in Hercegovino.

Pred 90 leti, leta 1918:

- po svetu potekajo najhujši boji, preden so podpisali mirovno pogodbo 11.11. ob 11. uri in zaključili 1. svetovno vojno;
- v Rusiji boljševiki pomorijo celotno družino carja Nikolaja.

Pred 80 leti, leta 1928:

- se v Ameriki pojavijo prvi televizorji;
- zrakoplov Graf Zeppelin prvič poslovno preleti Atlantik.

Pred 70 leti, leta 1938:

- Adolf Hitler se prerine do absolutne oblasti v Nemčiji;
- Nemčija si priključila češkoslovaške Sudete.

Pred 60 leti, leta 1948:

- Tito odpove pokorščino Rusom, Informbiro;
- Rusi zaprejo kopenski promet med Zahodno Nemčijo in Berlinom. Eno leto mesto oskrbujejo samo s hidroplani.
- v Tunjicah se napeljuje električno omrežje;
- ljudje se jezijo nad obvezno oddajo kmetijskih pridelkov.

Pred 50 leti, leta 1958:

- delovati začne Evropska gospodarska skupnost EGS, predhodnica Evropske unije;
- Zahodna Nemčija se vključila v severno atlantsko zavezanost NATO.

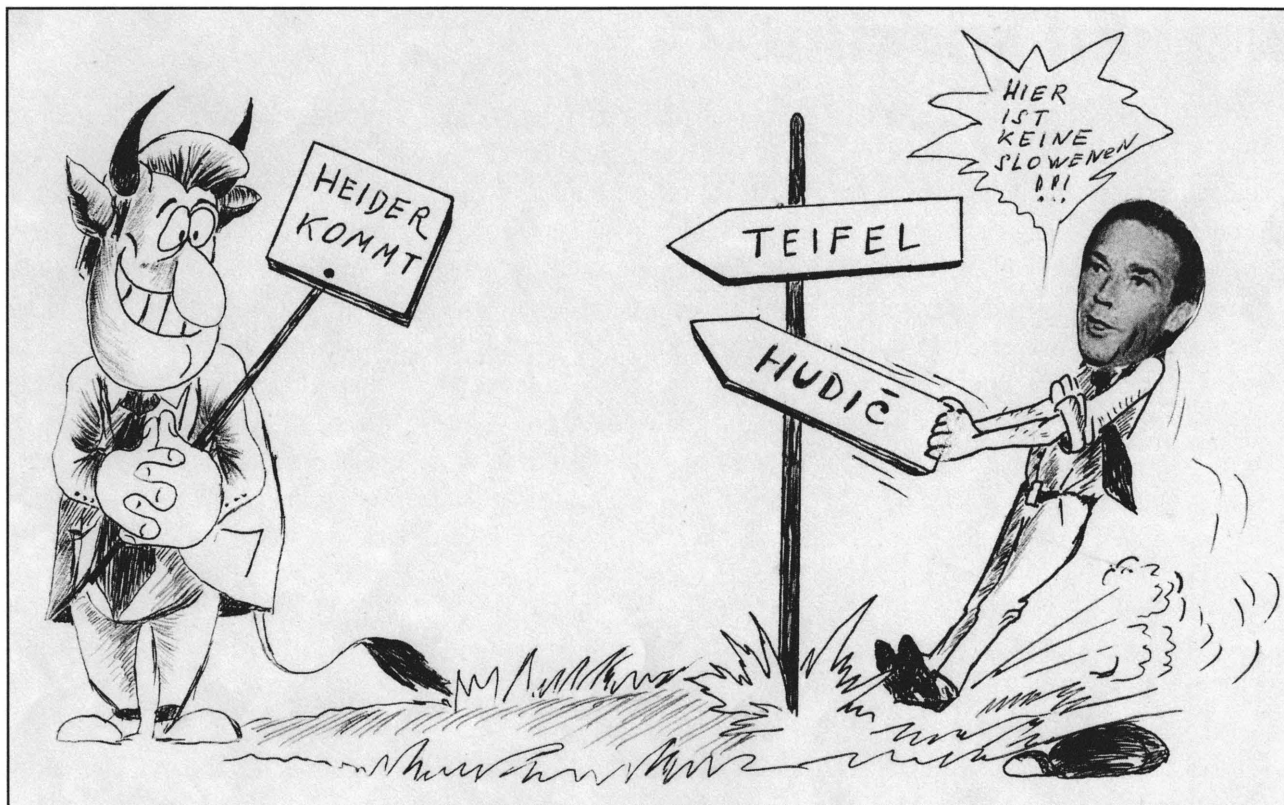
Pred 40 leti, leta 1968:

- v Ameriki v atentatu umre Martin Luther King in senator Robert Kennedy.
- ruska vojska zasede Češkoslovaško in prekine tako imenovano praško pomlad;
- na cesti Tunjice – Kamnik se zniža in položneje izpelje klanec.

Leta 2008 pa se je zgodilo:

- 01.01. Slovenija prevzame predsedovanje Evropski uniji.
- Že prvi dan novega leta se pripeti huda prometna nesreča, ki vzame prvo žrtev prometa v Sloveniji.
- 11.01. Pri Trbovljah pade manjše letalo. En mrtev, drugi pa hudo opečen.
- 07.02. Pri Rovinju gori velik turški trajekt in na njem 200 naloženih tovornjakov.
- 17.02. Kosovo razglasi samostojno državo. V Beogradu velike demonstracije. Razbijejo več veleposlaništev, med njimi tudi slovensko.
- 23.02. Umre Janez Drnovšek, bivši slovenski predsednik, star 58 let. Isti dan tudi pogreb škofa Perka.
- 25.02. Že nekaj časa so čez dan nadpovprečno visoke temperature, kar okrog 20 °C.
- Marec. Začetek marca hladen. Pade tudi nekaj snega.
- 22., 23., 24.03. Velikonočni prazniki. Vse tri dni pada sneg.
- Maj. Začetek maja v Mjanmaru, nekdanji Burmi, huda neurja. Voda odplakne več kot 100.000 ljudi.
- 12.05. Strahotni potres na Kitajskem skoraj ogrozi bližajoče se olimpijske igre v Pekingju. Pod ruševinami umre več 10.000 ljudi, ki pa jih niti ne morejo prešteti.
- 03.07. Na reki Savi, pri novi hidroelektrarni, se pri spustu s čolni utopi 13 funkcionarjev, ki so slavili skorajšnji konec gradnje. Nesreča pomeni kar nacionalno katastrofo.

- 13.07. Na nedeljo hud vihar, ki podira drevje in odkriva strehe. Posebno hudo je prizadeta vas Gozd, kjer ni ostala nobena hiša nepoškodovana. Gozdovi preko prelaza Črnivec so skoraj v celoti uničeni.
- 21.07. V Beogradu ujamejo nekdanjega vodjo bosanskih Srbov Radovana Karadžiča. Skrival se je, močno poraščen, kot alternativni zdravilec. Ker je obdolžen kot vojni zločinec, ga takoj prepeljejo na mednarodno sodišče v Haag.
- 15.08. Huda neurja s točo po štajerskem.
- 20.08. V Madridu pri vzletu strmo-glavi letalo in zagori. 153 mrtvih, nekaj hudo ranjenih in opečenih preživi.
- 23.08. Ponovna vremenska ujma še posebno prizadene našo vas. S tunjiške šole odnese pred kratkim obnovljeno streho.
- 13.09. Orkani v Ameriki povzročijo pravo razdejanje.
- V Rusiji pri pristanku pade letalo in umre 75 potnikov.
- Prve dni oktobra. Zaradi poškodb po toči sadno drevje cveti kot spomladi.
- Po svetu se pojavijo veliki bančni polomi, ki so se najprej pojavili v Ameriki.
- 11.10. V prometni nesreči zaradi prehitre vožnje v Celovcu umre koroški deželni vladar Jörg Haider, ki je bil dolgo trn v peti manjšini koroških Slovencev.
- 21.10. Slovenijo obišče angleška kraljica Elizabeta II.
- 03.11. V Nemčiji pri Münstru zgori avtobus in v njem 20 starejših ljudi in invalidov.
- 06.11. V Kamniku ljubosumni južni brat ustrelil rojaka, ljubimca svoje žene.

Letos so praznovali okrogle obletnice

50 let, 1958 – 2008

Pavle Juhant, župnik
Franci Zobavnik, Strehov
Janez Plevel, Mevžarjev
Mira Krumpestar, Hrušovčeva
Marjan Torkar, Mohtov
Leopold Kopše, Kopšetov iz Laniš
Štefan Omovšek, Omovškov iz Košiš
Nada Adamovič, Jamovčeva
Marjan Šimenc, Omevčev
Mija Resnik, Potokarjeva
Marija Petaci, Koželjeva
Franciška Vrhovnik, Škletova
Mija Kemperle, Gradišekova
Marjan Vrhovnik, Turenškov

60 let, 1948 – 2008

Feliks Škrlep, Potokarjev iz Laniš
Jožica Spahich, Mohtova v Ameriki
Francka Letnar, Pikovčeva v Komen-
di
Janez Sedušak, v Kamniku

70 let, 1938 – 2008

Ciril Žagar, Udamov v Ameriki
Pavel Vinšek, Mahlavov v Nemčiji
Ivan Pirc, Žganov

Marija Traven, Bobnarjeva
Lojze Lah, Kosirnikov v Kamniku
Silvo Uršič, Nivčarjev na Vrhpolju

80 let, 1928 – 2008

Pavla Koželj, Mevžarjeva
Anton Šmidovnik, Košišev
Antonija Vrhovnik, Podbregarjeva
Peter Stele, Birtov
Ana Podjed, Brodarjeva
Alojz Uršič, Mejačev
Marija Vrhovnik, Cirjeva
Tilka Mihelič, Vovkova v Olševku
Stane Žagar, Udamov v Mostah

Smolčki, rojeni 29. februarja na prestopno leto.

Letos sta praznovala na 29. februar svoj rojstni dan:

Franci Nograšek, devetič
Olga Smole, sedemnajstič

Po novem imenujejo ljudi, ki im-
ajo to smolo, da lahko svoj rojstni
dan praznujejo le vsaka štiri leta,
»smolčki«. Priimek Smole pa pri tem
nima nič.

Še nekaj statistike

V tunjški fari imamo trenutno
27 vdov in 11 vdovcev.

Imamo tudi 22 hiš s samo
enim prebivalcem, gospodinjstev
s samo enim članom pa še nekaj
več.

Slovenske ceste so v zad-
njih letih vzele naslednje število
človeških življenj:

1997	357
1998	309
1999	335
2000	313
2001	278
2002	269
2003	242
2004	274
2005	259
2006	261
2007	298
2008	200 (do 15. novembra)

Ali veste, da v smeri Tuhinjske
doline živi 23 Tunjščanov in da
se je iz Tuhinjske doline v Tunjce
preselilo 19 ljudi.

Nežkini spomini

Bilo je proti koncu maja, točneje na nedeljo, 29. maja, leta 1944. Takrat smo hodili k maši v Kamnik, na Štuno, ker po malih farah v letih med vojno ni bilo duhovnikov. Že pred koncem maše so se oglasile sirene in naznanile alarm. Seveda smo tekli iz mesta, kakor in kamor smo vedeli. Bežali smo po ulici, med gostilno Trpinc in Ambroževo mesarijo, za železniško progo in železniško postajo na Žale. Od tam se je lepo videlo na Malo planino. Bil je prizor, ki ga imam pred očmi še danes. Avion, ameriški bombnik, je letel vedno nižje, iz njega so izskočili štirje padalci. Dva sta pristala takoj na Mali planini, druga dva pa sta nekaj časa krožila. Med tem je letalo ob groznem pokanju tresčilo na planinski stan na Mali planini tako, da je bila kočja Spodnjega Dolenca, zdaj že pokojnega Janeza Kočarja iz Laniš, popolnoma uničena, ostale so samo razvaline. Dva letalca sta bila mrtva in tudi tu pokopana. Dva,

ki pa sta pravočasno izskočila, sta pa preživela. Eden se je javil ljudem, pastirjem, šele v mesecu juliju. Preživljal se je z rezervno hrano, ki jo je nosil s seboj in s tistim, kar je pač v naravi našel. Oba pa sta šla po vojni nazaj v Ameriko. Prekopali in odpeljali pa so tudi oba mrtva. Ljudje iz doline so množično hodili ogledovat mogočne razbitine na planino. Tako se je tretjega junija zgodila še ena tragedija, ko sta dva otroka iz Kregarjevega, bratranca Janez Prodnik in Rajko Sušnik, brskala po ostankih nesrečnega bombnika in naletela na eksploziv, ki jima je eksplodiral. Oba, osemletni Janez in desetletni Rajko, sta bila mrtva. Tragedija je bila še toliko hujša za Prodnikove, ker so nekaj pred tem v Kamniški Bistrici umorili tudi očeta.

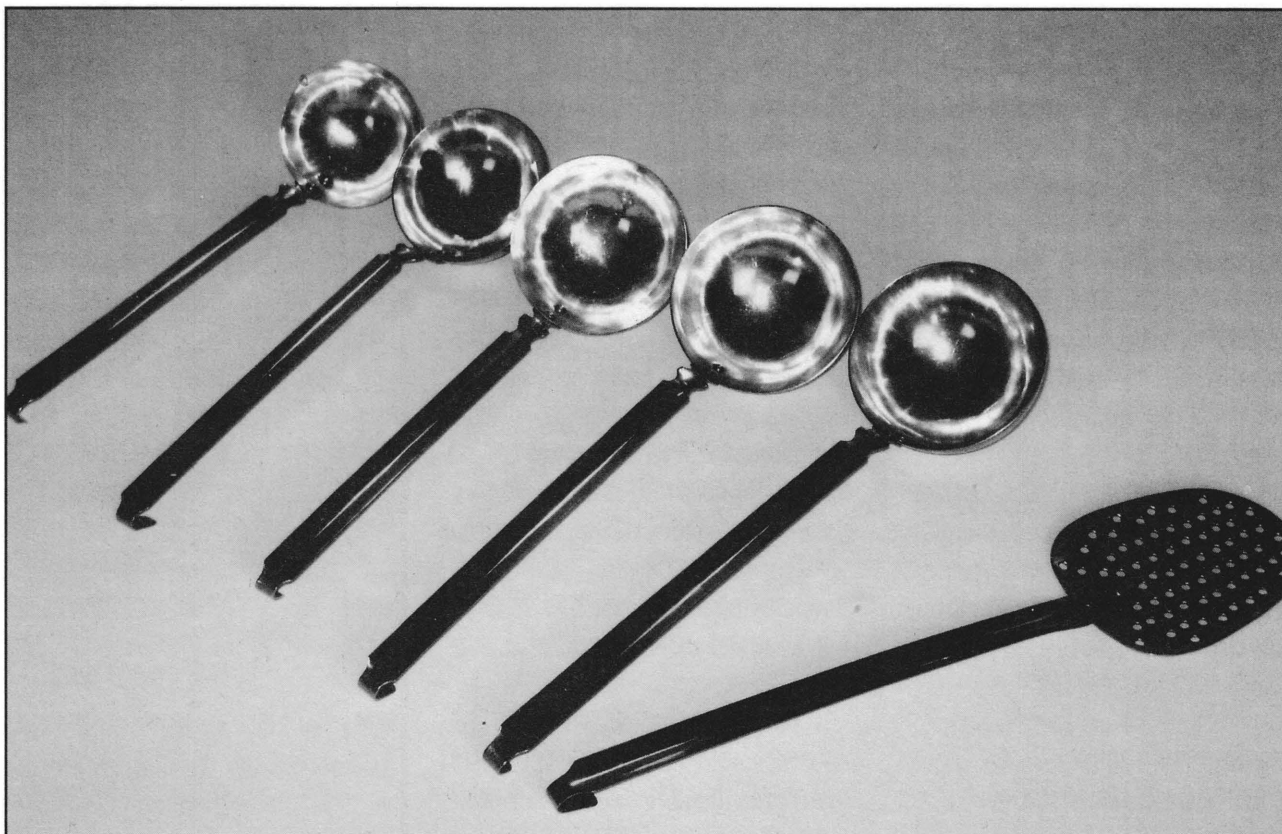
Seveda je bilo takrat veliko pomanjkanje vsega. Tako so ljudje pobrali vse, kar je bilo mogoče uporabiti. Iz blaga od padal so šivali srajce in bluže, kovina pa je tudi prišla prav. Tako

sem bila nekaj tega deležna tudi jaz. Ko sva se leta 1952 poročila s pokojnim možem Maksom Sitarjem, sem dobila v dar komplet zajemalk »šefle po tunško« s penovko, katere uporabljam še danes, torej vseh 56 let. Vrli Titanovi orodjarji so naredili za takrat zelo lepo in dragoceno darilo, naredila sta ga Cene Sitar iz Novega trga in Zobavnikov Joža iz Košiš. Narejene so bile iz pločevine strmoglavljenega bombnika, ki je bil sestreljen. Zadet je bil že nad Zagrebom in je z veliki težavami priletel vse do Male planine. Pločevino so prinesli peš na hrbtu s planine.

Vse to se je dogajalo že zdavnaj. Jaz sem bila takrat stara 27 let, danes, ko to pišem pa že triinosemdeset.

Prav lepo pozdravljam vse, ki boste to brali.

*Nežka Lanišek, zdaj Novak,
drugič vdova*

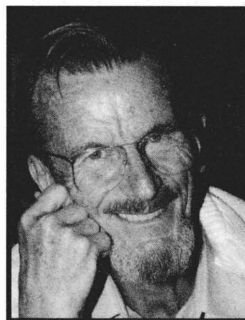
Del dragocenega pribora ki Nežko spominjajo na mladost.

30. junija je v
49. letu umrla

**Mira Vider,
Znamenškova.**

Z velikim optimizmom se je borila z najstrašnejšo boleznijo, ki je pred štirimi leti vzela tudi njeno mamo. Zapustila je očeta, moža, dve hčeri in nekaj vnukov. Ob tako nepričakovani smrti je ljudem vzelo besede in so le molče zrlji v nerazumevajoče dejstvo.

21. novembra
je po kratkotrajni bolezni
v 82. letu umrl

Janko Jamšek.

Zadnjih nekaj let je sam stalno živel v Tunjicah, v hišici na Vrhovju. Pred tem je veliko let delal v Švici kot elektroinženir. Pokopan je bil v Ljubljani.

V letošnjem letu so umrli naslednji Tunjičani, ki so živeli drugod:

- 10. marca je umrla Marija Hribernik, rojena Remic, leta 1935, Kaplanova Mara. Veliko let je bila glavna kuharica v nekdanji gostilni Planinka. Živela in pokopana je v Kamniku.
- 19. maja je umrl Peter Vrhovnik, Markov Peter, star 79 let. Delovno dobo si je pridobil v propadli tovarni »Utok«. Družino in hišo si je ustvaril v Nevljah, kjer je tudi pokopan.
- 12. junija je umrla Ivana Koželj, rojena Čimžar, leta 1910, Sitarjeva Johana. Bila je najstarejša krajanka Tunjic vsaj zadnjih 200 let, odkar nam je na voljo krajevna kronika. Bližala se je proti 98. letu. Bila je vdova 63 let. Zadnja leta je živela v Domu starejših v Kamniku.
- 31. avgusta je umrla Ana Šlebir, rojena Mlakar, Spodnja Hribarjeva. Poročena je bila pri Čekeju v Stolniku. Umrla je v starosti 88 let. Zadnji počitek je dobila na pokopališču v Stranjah.
- 25. novembra je v 71. letu umrl Jože Mlakar, Sp.Hribarjev. Živel je v Županjih Njivah, v stranjski fari.

100 je tistih, katerim si pomagal.

50 te ne bo več pogledalo.

25 jih bo menilo, da je bila to tvoja dolžnost.

15 jih bo zahtevalo, da narediš še veliko več.

9 ti jih bo nagajalo za dobro, ki so ga prejeli

En sam se ti bo vedno zahvaljeval in

prav ta bo od vseh stotih najbolj reven.

In sedaj premisli ali se je splačalo?

Mislím, zares mislim, da se je!

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2009

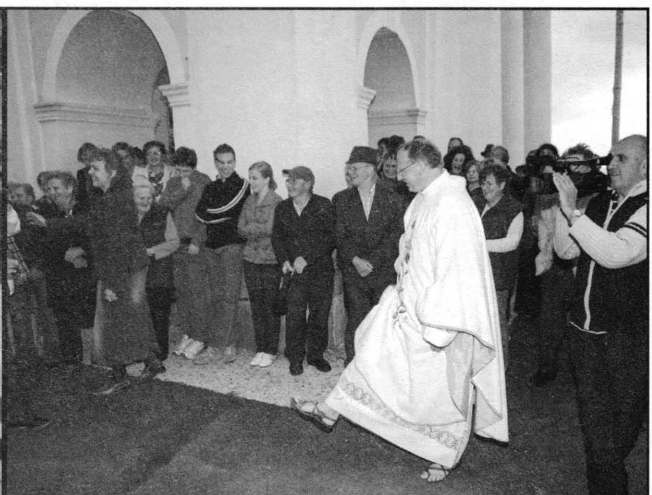
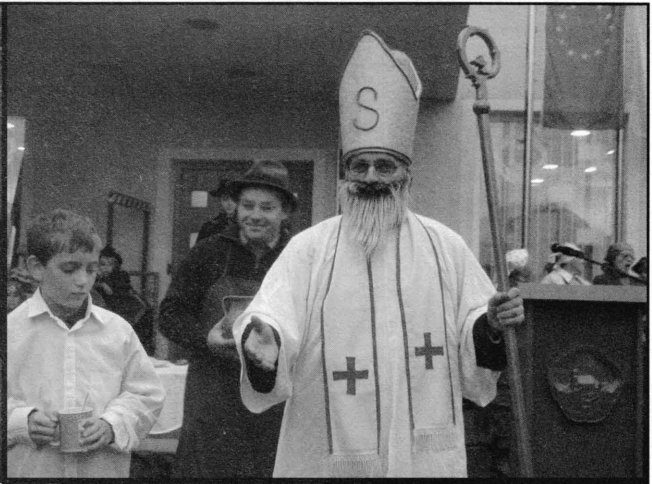
VAM ŽELIJO NAŠI
OBRTNIKI in PODJETNIKI,

KI SO OMOGOČILI,
DA JE TUNŠKI GLAS
TUDI LETOS IZŠEL

DRAGO URŠIČ s.p.
TAPETNIŠTVO KLEMEN s.p.
VFR IN DRUGI - MIZARSKI SERVIS s.p.
MIZARSTVO TONE VRHOVNIK s.p.
ELEKTROINSTALACIJE BRANE SEDUŠAK s.p.
GRADBENA MEHANIZACIJA JANKO ROMŠAK s.p.
GOSTILNA ZA TUNCO
ENERKON d.o.o.
MILAX d.o.o.
BRODAR DUŠAN s.p.
V.D. d.o.o. KAMNIK - DRAGO VRHOVNIK
COP d.o.o.,
LAP AR d.o.o.
SAMSON - KAMNIK d.o.o.
LSM d.o.o.
AVTOKLEPARSTVO FRANC VINŠEK s.p.
TESARSTVO JUSTIN KLANŠEK s.p.
SILVATICA MENGEŠ d.o.o.
MONTVAR - VLADIMIR ŽAVBI s.p.
FRIZERSTVO LEPOTILNI SALON ZVEZDA
TOMAŽ ČEVKA s.p.
KROVSTVO KOSIRNIK - KOŽELJ d.n.o.
PETER ŽELEZNIKAR s.p.
MEDICAL LINE d.o.o.
OKREPČEVALNICA SLANOVEC s.p.
KROVSTVO FRANC ZOBAVNIK s.p.
ŽAGARSTVO BOŠTJAN VRHOVNIK s.p.
UNIMOBIL d.o.o.
LEOPOLD KOPŠE s.p.
AVTOSERVIS JANEZ SMOLNIKAR s.p.
CVETLIČARNA KATJA V.D. d.o.o.
LIVARSTVO MIRO KAPLJA s.p.
CIRIL SEDUŠAK s.p.
KROVSTVO MILAN SEDUŠAK s.p.
GRAVERSTVO MIROSLAV VRHOVNIK s.p.
SIMONA BRLOGAR
ORKA PLAST d.o.o.
VERANDA & OBRAT 91 d.o.o.

Spomini iz Sv. Ane v Slovenskih Goricah

Spomini iz Tunjic

70 LET PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA TUNJICE

